

Verbe Vii

*Colegiul Național „Mihai Eminescu”
Baia Mare
Nr. 5, 2024-2025*

Verbe vii, nr. 5, serie nouă/ An Școlar 2024-2025

Tema numărului: AVENTURĂ ȘI CĂLĂTORIE

ECHIPA MANAGERIALĂ

DIRECTOR: CRĂCIUN MARIUS
DIRECTOR ADJUNCT: ASTALĂȘ RAMONA
CONSILIER EDUCATIV: BUHAI RAMONA

COORDONATORI NUMĂR:

Prof. DONCA MĂRIOARA
Prof. Dr. CÂNDEA DANA MONICA

TEHNOREDACTAREA ȘI ARANJAMENT GRAFIC:

administrator rețea, prof. BENCZE RAMONA LAURA

COORDONATOR DESENE: prof. RETTEGI CRISTINA

SPONSOR COPERTĂ: ELVIRA PETRIȘOR, PANDA PRINT

PROFESORI COLABORATORI:

Buhai Ramona Nicoleta
Ciobotaru Ana
Filip Remus
Fonai Ramona Corina
Gavra Anca
Inceu Sanda

Mureșan Minodora Codruța
Onțiu Corina
Palko Nela
Popan Mihaela
Voinea Lucian

SUMAR

PARTEA I. EMINESCIENI DE AZI

Argument

O poveste despre educație, despre oameni și despre speranță

- I. După 25 de ani, din nou în „Verbe vii”
- II. Poezie
- III. Proză –ESEU
- IV. File de cenaclu
- V. Medalion poetic – Gheorghe Pârja
- VI. EROI
- VII. Prezentare de carte: *Buzura la Berința*
- VIII. Interviu cu Dana Buzura-Gagniuc
- IX. Cronică de spectacol
- X. Tableta cinematografică
- XI. Modelele de lângă noi
- XII. Cu Erasmus+ la Bruxelles

PARTEA A II-A. EMINESCIENI DE IERI

Sub pecetea timpului, sub pecetea artei

Argument

Într-o epocă globalizată, călătoria, comunicarea, aventura cunoașterii, conexiunea și lectura sunt cuvinte-cheie și experiențe fundamentale ale oricărui individ. Cu atât mai mult, când vorbim de liceeni, mai ales de cei eminescieni, lectura este un itinerar al cunoașterii de sine și al cunoașterii lumii prin descoperire și aventură.

Călătorim în timp și spațiu pentru că viața este, în sine, o călătorie inițiativă și, de ce nu, o aventură. De aceea, în numărul prezent, am inclus experiențe diverse, mărturisiri ale elevilor noștri, ale foștilor elevi și ale colegilor care au fost, cândva, elevi eminescieni.

Fiecare a surprins în amintirile sale ceea ce l-a marcat, cândva, emoțional și a contribuit la devenirea sa. Suntem, astfel, chintesența multiplelor experiențe și aventuri trăite de-a lungul timpului care ne-a fost dat.

Mulțumesc, în mod special, colegei mele, prof. dr. Monica Căndea, pentru modul inedit, creativ și foarte implicat, în care am făcut echipă întru conceperea acestui material al „Verbelor vii”. De asemenea, apreciez și sprijinul susținut al colegei mele, prof. Ramona Bencze, în tehnoredactarea prezentului număr al revistei noastre. Nu în ultimul rând, mulțumim direcțiunii școlii pentru implicare și susținere și tuturor celor care au făcut posibilă publicarea acestui material.

Pentru mine a fost o onoare să parcurg toate amintirile, creațiile, gândurile, transpuse în verbe vii, dar, totodată, eterne, pentru că, odată devenite creație literară, rămân nemuritoare, având autoritatea cuvântului scris.

**Cu profundă recunoștință,
Prof. Mărioara Donca**

„Verbe vii” este o revistă școlară cu peste 25 de ani de activitate, așa cum am aflat în mod direct, de la unul dintre primii săi redactori ridicați din rândul elevilor, jurnalistul și poetul Mircea Crișan, care a îngrijit, în anul 2000, primul număr legat în condiții tipografice standardizate. Specificul umanist al colegiului nostru nu s-a dezmințit de-a lungul timpului, producându-și efectele sociale prin absolvenții de elită pe care i-a văzut luându-și zborul. Fiecare generație de elevi are profilul ei moral și spiritual, sculptat de o serie complexă de factori. Întâlnirea tinerilor cu dascălii lor rămâne și azi un element de modelare a personalității, care stă sub semnul unei aventuri mereu inedite, dar și sub semnul călătoriei de cunoaștere și construire a sinelui.

„Eminescu” este, mai mult decât o instituție de învățământ, o comunitate spirituală, o familie, construită pe valori culturale și intelectuale de primă clasă. Elevii au avut aici, de-a lungul timpului, prilejul de a se fi confruntat cu personalități remarcabile, dintre care unele au ales să își continue cariera în învățământul universitar, sau în alte domenii de activitate. Printre acești dascăli excepționali, unii plecații prea devreme într-un alt tărâm, îi amintim aici pe profesorii Sălcuț Horvat, Nicolae Felecan, Maria Pirău, Carmen Dărăbuș și pe poetul Ioan Moldovan.

Așa cum ne învață povestea, nu există inițiere fără inițiator, fără pedagogul abil să conducă evoluția neofitului, iar inițierea nu poate avea loc fără supunerea ucenicului în tot acest proces alchimic al transformării sale interioare. Elevii cresc zi de zi, sub ochii noștri, prin tot ceea ce fac atunci când le lansăm provocări diverse, mai ales de natură intelectuală și creativă. În

paginile care urmează avem dovada implicării elevilor în dezvoltarea abilităților de comunicare, de scriere creativă, dar și de observare și gândire critică.

Pornind de la o interogație a lui Constantin Noica despre rostul școlii „nu vedeți că au și ei de spus ceva, de mărturisit ceva? Și nu vedeți că noi nu avem întotdeauna ce să le spunem? Suntem doar mijlocitori între ei și ei înșiși. ...Stări de spirit, asta trebuie dat altora; nu conținuturi, nu sfaturi, nu învățături.”, considerăm că, prin paginile acestei reviste răspundem și la dezideratul actual de a pune, în centrul actului educativ, elevul, nevoile și aspirațiile sale.

Literatura și comunicarea sunt domenii transdisciplinare, așa încât nu ne-am putut limita la însumarea creațiilor literare, ci am adăugat și câteva recenzii despre teatru, film sau alte evenimente culturale și educative la care elevii au participat. Îi felicităm pe toți colegii noștri dedicați muncii lor, preocupați permanent de progresul elevilor pe care îi coordonează, ca niște adevărați părinți spirituali. Le mulțumim tuturor pentru contribuție și le lăsăm ca imbold, pentru viitor, adagiul latin: „Per aspera, ad astra!”.

Prof. dr. Căndea Dana Monica

Câteva citate despre educație

- ✓ *Educația este ceea ce supraviețuiește după ce tot ce a fost învățat a fost uitat. (Burrhus Frederic Skinner)*
- ✓ *Natură ne aseamănă, educația ne deosebește. (Confucius)*
- ✓ *Un om educat se deosebește de un om needucat, așa cum un om viu se deosebește de un om mort. (Aristotel)*
- ✓ *Rădăcinile educației sunt amare, dar fructul este dulce. (Aristotel)*
- ✓ *Educația este cea mai bună provizie pe care o poți face pentru bătrânețe. (Aristotel)*
- ✓ *Scopul educației este transferul de flacără. (Vasile Ghica)*

O poveste despre educație, despre oameni și despre speranță

A fi profesor este, pentru mulți dintre noi, o chemare. A fi director este, în egală măsură, o provocare și un angajament. Să ocupi simultan ambele roluri în cadrul uneia dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ din județ, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Baia Mare, înseamnă să trăiești zilnic între ideal și concret, între elev și administrație, între visurile educaționale și realitățile sistemului.

Drumul meu în învățământ a început cu emoția primelor ore predate, cu teama de a nu dezamăgi și cu dorința de a face o diferență reală în viața elevilor mei. Am intrat pentru prima dată în Colegiul Național „Mihai Eminescu” ca profesor tânăr, cu idealuri mari și cu o sete de cunoaștere dublată de respectul pentru tradiția unei instituții de elită.

A fost suficientă o singură săptămână ca să înțeleg că elevii de aici nu sunt doar receptivi, ci provocatori. Ei te obligă, într-un mod frumos, să fii mai bun, mai pregătit, mai autentic. Acest context m-a modelat profesional mai mult decât orice formare pedagogică teoretică.

Anii au trecut, iar responsabilitățile au crescut odată cu experiența.

Decernarea titlului de Școală Europeană, iunie 2025

În momentul în care mi s-a propus să preiau funcția de director, am avut o ezitare firească. Dincolo de onoarea acestui rol, eram conștient de complexitatea sa: gestiune instituțională, presiuni administrative, provocări umane și, cel mai important, păstrarea echilibrului între calitatea educației și rigorile birocratice. Dar am acceptat. Și nu am regretat nicio clipă.

Unul dintre cele mai dificile lucruri atunci când devii director este să nu pierzi esența profesorului din tine. Mi-am propus să fiu un director care

conduce din mijlocul echipei, nu deasupra ei. Am învățat să ascult. Am învățat că un profesor nu are nevoie doar de resurse sau reguli, ci de încredere și susținere. Am învățat că un elev nu vine doar să învețe, ci caută sens, direcție, modele.

În această funcție, poate cel mai greu mi-a fost să gestionez schimbările. Educația românească e într-o continuă tranziție: reforme, curricula instabilă, tehnologii care ne provoacă, părinți implicați sau, uneori, supraprotectori, iar

școala rămâne nucleul tuturor acestor dinamici.

Am încercat să construim împreună un spațiu predictibil, în care profesorii să aibă libertate pedagogică, elevii să fie stimulați, iar părinții să aibă încredere.

Una dintre marile mele misiuni a fost păstrarea identității colegiului, în timp ce îl pregăteam pentru viitor. Cred că am reușit să echilibrez tradiția unei școli cu noile cerințe ale educației prin adaptabilitate și dialog. Am sprijinit introducerea de noi metode didactice: învățarea bazată pe proiect, utilizarea platformelor educaționale, cursuri opționale, dar, în același timp, am păstrat rigorile academice: concursuri, olimpiade, activități extracurriculare clasice.

Elevii noștri au continuat să exceleze – nu doar în rezultate, ci în atitudine. Când vezi cum un tânăr de 17 ani susține o dezbatere argumentată despre democrație, sau când un elev din clasa a IX-a publică poezii în volume proprii sau în reviste naționale, înțelegi că vocația profesorului și viziunea directorului converg într-un singur punct: formarea caracterului.

Funcția de director vine cu o listă nesfârșită de documente, rapoarte, solicitări, controale. De multe ori, simți că educația este îngropată sub tone de hârtii. A trebuit să învăț cum să prioritizez. Am creat echipe de lucru, am descentralizat deciziile, am încurajat inițiativa. Am înțeles că nu pot face totul singur, dar pot da un exemplu. În paralel, au existat momente dificile: cazuri sociale, abandon școlar, conflicte între colegi, etc., însă fiecare situație a devenit o lecție.

Am învățat că un lider educațional trebuie să fie empatic, dar ferm, vizionar, dar realist.

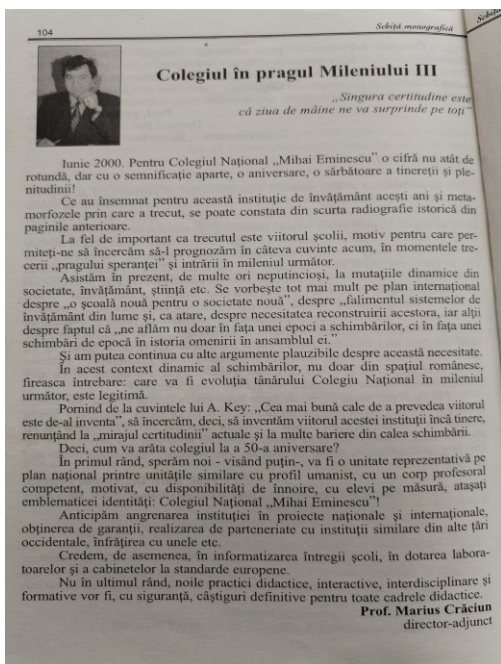
Privind în urmă, cele mai importante lecții nu au venit din cursuri de management educațional sau din manuale de leadership, ci din oameni. Fiecare profesor care a rezistat unui sistem greoi, fiecare elev care a învățat în ciuda greutăților, fiecare părinte care ne-a oferit sprijin a fost un mentor tacit.

Am învățat că autoritatea nu se impune, ci se câștigă prin exemplu, că inovația nu e un lux, ci o necesitate, că valoarea unei școli se măsoară în impactul pe care îl are asupra comunității și că empatia este competența cea mai valoroasă a unui lider educațional. Îmi voi continua misiunea atât timp cât simt că pot contribui la formarea unui viitor mai bun, știind că școala rămâne cea mai frumoasă formă de a schimba lumea.

A fi profesor și director înseamnă, în final, să porți o responsabilitate dublă: față de oameni și față de idealuri. E o misiune obositoare, dar nobilă. Și, deși sunt zile în care birocrăția îți umbrește entuziasmul, există mereu un elev care îți mulțumește, un coleg care îți oferă sprijin, un vis care merită urmat

Aceasta este povestea mea la Colegiul Național „Mihai Eminescu” Baia Mare, o poveste despre educație, despre oameni și despre speranța că, prin școală, putem construi o societate mai dreaptă, mai empatică, mai cultivată.

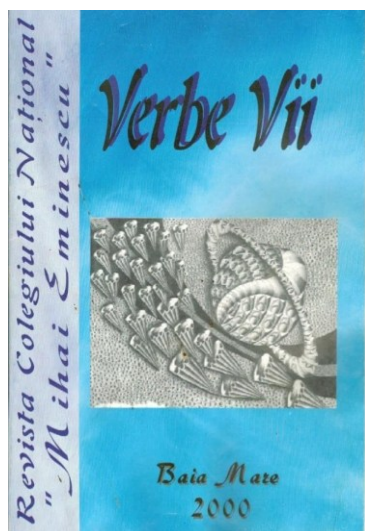
Prof. Marius Vasile CRĂCIUN,
Director al Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare,
din 2002 până în prezent

După 25 de ani, din nou în „Verbe vii”

În Cavnic, orașul în care am crescut nu prea erau variante de viitor decât să ajungi să lucrezi în Mină. În clasa a VI-a, tatăl meu m-a dus într-un weekend, când nu erau muncitorii la lucru, să văd cum este în subteran, iar ideea că pot să ajung să lucrez într-un „mormânt uriaș” m-a îngrozit. Atunci mi-am zis că-i musai să învăț, să nu ajung să lucrez acolo.

Colegiul Național „Mihai Eminescu” era și atunci unul dintre cele mai bine cotate licee din Baia Mare, așa că am decis să dau aici admiterea. Ca să intru la liceu, am dat examen din limba română și matematică, iar când am ieșit din ultimul examen i-am strigat de departe mamei mele, care mă aștepta în față, „Am intrat!”. Mama mi-a spus aproape în șoaptă „taci, până se dau rezultatele, să nu te audă cineva și să ne facem de rușine, că aici vin cei mai buni elevi din tot județul, și noi nu știm cum sunt ei în comparație cu școala din Cavnic!”. A venit ziua afișării rezultatelor și, cum toți stăteau buluc în fața ușii, am lăsat-o pe mama să verifice dacă am fost admis. Țin minte că a durat foarte mult până să îmi găsească numele și, cu cât treceau minutele, fața ei era tot mai îngrozită. De fapt, ea a început să citească listele de la coadă la cap, iar eu aveam a treia notă de admitere pe liceu, deci până a ajuns în fruntea listei „toate sudorile au trecut-o”.

Prima zi de școală nu se uită, și cum bineînțeles că ploua, eu m-am dus în sala festivă, că mi s-ar fi părut normal ca „bobocii” să fie întâmpinați „cu surle și trâmbițe”, în cadrul unei „mari festivități”, pentru „marea reușită” de a ajunge să fie admiși la liceu. Doar că, spre finalul discuțiilor de aici, mi-am dat seama că nu eram unde trebuia și că, de fapt colegii mei erau deja în clasă. În fine, ajung în clasă, toți colegii stăteau frumos în bănci, deja primiseră manuale, și nu mă pun bine pe scaun că diriginta, doamna Doina Rogoian „strigă” la mine: „spune-ne, te rog, de ce ai venit la acest liceu?”. Pe cât de șocat am fost eu de faptul că a „strigat” la mine, pe atât de uimită a rămas și ea de răspuns: „pentru că nu-mi place matematica!”. Ulterior m-am lămurit că de fapt ea nu a strigat, ci așa vorbea dânsa, pentru că „defectul ei profesional” era să reușească să acopere cu vocea 30 de mașini de scris, de alea de pe vremuri, ea fiind profesor de steno-dactilografie.

Nu mi-a fost greu să mă adaptez, doar că eram foarte atent să nu fac ceva deplasat în fața profesorilor, pentru că mama îmi tot spunea acasă „cum te iau profesorii în ochi în primul an, așa o duci până termini liceul”. Bune sfaturi, doar că eu aveam de pe atunci în cap ideea și frica să nu fiu un tip banal din Cavnic, un om plat și plictisitor (idee păstrată până în ziua de azi).

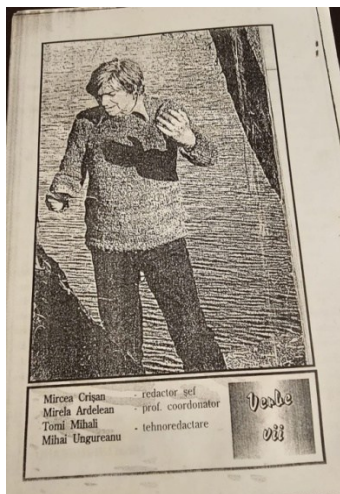

Verbe vii	
Cuprins	
Dorci Condor - Eminescu - 2000	4
Eminescu - Poezii inedite	7
Vasile Leschian - Creații Eminesciene inedite	10
Corinel Munteanu - Recepția lui Eminescu	14
Mirela Ardelean - Publicistica eminesciană - disertație pro domo	18
Culisele literaturii	21
Mirela Crisan - Experiment	25
Carmen Dărăbuc - Sub semnul mirării	27
Joan Moldovan - Polivalența scrierii la granița dintre jurnalistică și viața literară	33
Cristina Tobădan - Clepsidra	37
Diana Sima - Poesis	39
Ioana Pop - Poesis	41
Victoria Radu - Debut	43
Andrei Achim Alex - Ideea de Dumnezeu în "Cartea lui Iov"	44
Corina Bran - Traduceri	48
Ioana Ardelean - Noua moralitate: argumente pro	50
Mara Păcurar - Autobiografie	51
Mădălina Farcas - Hanul și moara ca popasuri malefice	52
Andrei Achim Alex - Țai murim!?	57
Mirela Crisan - Creație și creator (sau despre nerostitul artei)	60

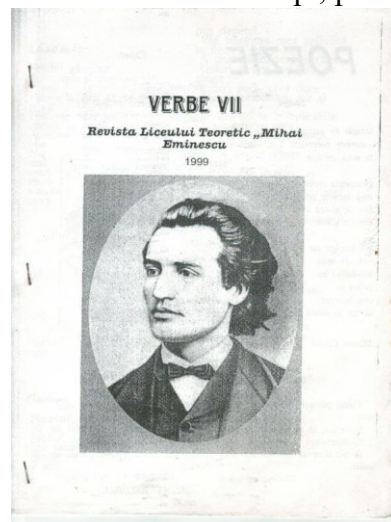
Despre actul educațional am doar cuvinte de laudă și mă înclin în fața profesorilor, și o spun cu toată sinceritatea că ceea ce am învățat în liceu a stat la baza a tot ceea ce a urmat în facultate și chiar în activitatea de jurnalist. Nivelul de pregătire al profesorilor din liceu nu mi s-a părut cu nimic mai prejos decât al celor din facultate, ba mai mult, profesorii de la „Eminescu” excelau ca oratorie și tehnici de predare. De foarte multe ori am avut mare noroc cu modul lor de gândire, extrem de deschiși la minte și la noutăți. De exemplu, la o teză la limba română, am scris foarte mult la subiectele pe care le aveam, și mi-am dat seama că mai erau 5 minute până la predarea lucrărilor, iar eu nu apucasem să detaliez un subiect cu o poezie întreagă. Nu aș mai fi apucat să comentez acea poezie, așa că am improvisat: la acel subiect i-am scris profesoarei că îmi place acea poezie doar că eu aș fi scris-o altfel, pornind de la cuvintele de bază din structura acelei poezii. Și uite-așa am rescris acea poezie, trecând-o prin filtrul propriu și dându-i o altă poveste și conotație, păstrând cuvintele cheie. Din fericire pentru mine, profesoara a apreciat originalitatea și mi-a dat 10, deși eu știam că am recurs la această variantă fiind în criză de timp. Dincolo de acest episod, pot să spun cu convingere că respectul profesor-elev era reciproc.

În rest, în perioada 1996-2000 când am fost la acest liceu, era „mare șmecherie” că aveam boxe în clase și în curtea școlii și un DJ pune muzică în pauze.

În temerea mea de a nu fi un tip plat, plictisitor și banal mi s-a potrivit ca o mânășă faptul că exista o revistă a liceului, în care am publicat încă din clasa a IX-a. Revista se numea „**Verbe Vii**”, nume care m-a intrigat de la început, până când mi s-a spus că expresia și-ar avea originea în opera lui Nichita Stănescu. De fapt, pe

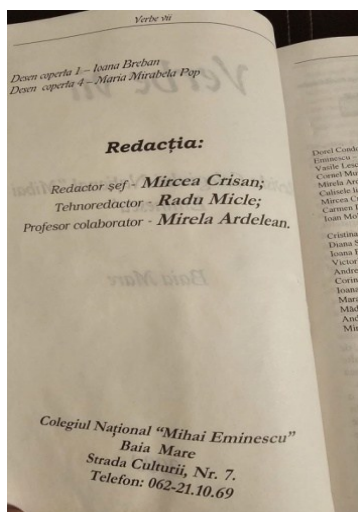

atunci, revista era o foaie A3, xeroxată și îndoită în două să aibă formatul final A4, cu texte ale elevilor. Fiind pasionat de poezie, mi s-a părut o provocare, iar în clasa a X-a am ajuns redactor-șef al Revistei „Verbe Vii”. La ultimul etaj, era o cămăruță unde aveam un calculator și o imprimantă, iar acolo culegeam textele pe care le adunam din liceu (mergeam în fiecare clasă și întrebam dacă îmi dă cineva, ceva pentru revista liceului). Înainte de

multiplicare, îi arătam revista doamnei profesor Mirela Ardelean, care îmi dădea „ok-ul”, prin calitatea sa de profesor coordonator al acestei reviste. Dar, pentru că am vrut să vin cu noutăți, în primă fază am schimbat formatul revistei de la A4 la A5 cu mai multe pagini (am ajuns la 20 de pagini) să fie mai ușor de citit și de păstrat. Pe atunci nu știam de programe de împerecheat pagini de revistă, așa că listam paginile pe rând, le lipeam cu scoci să potrivească pagina 2 cu penultima, și tot așa, iar la final le xeroxam și le capsam. Sincer, evitam să public în revista liceului texte ale profesorilor, pe de o parte pentru că erau ocupați și nu mi-ar fi plăcut să fiu refuzat, dar mai ales să nu fiu acuzat de colegi că mă folosesc de revistă să mă pun bine cu profesorii.

Adevărata provocare a fost în anul 2000, când s-a dezvelit statuia lui Mihai Eminescu din fața liceului. Atunci i-am propus directorului Dorel Condor să scoatem primul număr tipărit al Revistei „Verbe Vii”, o revistă cu subiecte mai consistente, demnă să fie împărțită la eveniment.

Mai ales că se împlineau 150 de ani de la nașterea poetului, acest număr al revistei trebuia să aibă greutate, așa că am adunat texte și de la profesori, inclusiv de la eminescologul Cornel Munteanu, am făcut un interviu cu poetul Ioan Moldovan, redactorul șef al Revistei „Familia” de la Oradea, și am selectat cu mare atenție articolele și poeziile colegilor din liceu. Pentru ilustrații am făcut rost de desene ale elevilor care studiau pictura la Școala Populară de Artă. Am pregătit cuprinsul și am găsit un tehnoredactor pe Valea Roșie, la care mergeam cu dischete și stăteam lângă el să aranjeze în pagină exact cum îmi doream. Acum pare ireal, dar de multe ori mergeam până pe Valea Roșie și nu se deschideau dischetele, așa că trebuia să merg din nou. Dar, în final, am reușit, iar la dezvelirea statuii lui Mihai Eminescu, le-a fost oferită invitațiilor prima revistă „Verbe Vii” tipărită (nu xeroxată sau listată la imprimantă!), cu coperti color, o revistă de 64 de pagini. Mare realizare pentru acel moment!

Cu toate că nu știam la acea vreme că voi ajunge să lucrez în presă și chiar să public cărți, cred că implicarea pe care am avut-o la revista liceului, a schimbat ceva în mine și m-a ajutat să mă orientez profesional.

Apoi, tot din teama de a fi banal și plictisitor, dar mai ales din dragoste pentru poezie, am păstrat legătura cu elevii și profesorii de la Colegiul „Mihai Eminescu”, în special în perioada 2004 – 2012 cât am condus Cenaclul Acrostih (cu revista on-line Acrostih). La întâlnirile Acrostih am avut mulți elevi de la „Eminescu”, mai ales că totul s-a dorit a fi o alternativă culturală nonconformistă. De obicei, în prima parte a întâlnirilor vorbea un invitat „de la care aveam ceva de învățat”, pe diverse teme (poezia închisorilor, teme de istorie, filosofie, literatură, etnografie, folk etc), după care urma atelierul de literatură cu diverse experimente și provocări literare. Am întâlnit mulți elevi serioși de la acest liceu pe care i-am încurajat să fie originali, „să gândească cu capul lor”, să-și dezvolte creativitatea și spiritul critic, dar mai ales să citească. Iar rezultatele Cenaclului Acrostih nu s-au lăsat așteptate: diferite reviste le-au publicat creațiile, au obținut premii la concursuri naționale de poezie, au participat la tabere de literatură.

Mă bucur că la ceas aniversar, după 55 de ani de la înființarea Colegiului Național „Mihai Eminescu”, mi s-a oferit ocazia să-mi amintesc toate acestea, să public din nou în revista mea de suflet și să le spun profesorilor de la acest liceu, indiferent dacă mi-au predat sau nu, că-i apreciez și că le mulțumesc pentru tot ce au făcut și fac, fără să creadă ceva că am vreun interes să-i vorbesc de bine, cum mă feream când făceam această revistă! La mulți ani! Jos pălăria!

Mircea Crișan, poet și jurnalist la „Gazeta de Maramureș”, elev al Colegiului în perioada 1996 - 2000

POESIS

Ce este poezia?

Ca să fiu sinceră, nu sunt fascinată de poezie în particular. Până nu de mult, nici nu puteam justifica acest dezinteres. Nu e de parcă nu mă interesează literatura în general – ba din contră, mă găsesc deseori în nevoie de hârtie și cerneală, iar pasiunea mea pentru scris a început tocmai cu poezia. De-a lungul anilor, descoperind proza, am ajuns din ce în ce mai aproape de a disprețui poezia.

Cu ocazia acestei teme, m-am întrebat „de ce?”. De ce e poezia atât de diferită de proză? De ce nu mă mai regăsesc în poezie așa cum o făceam cândva? Nu a fost ușor să ajung la un răspuns.

Am început cu ceea ce urăsc cel mai mult la poezie: ambiguitatea. Poeții nu vorbesc niciodată despre lucruri concrete. Versurile par secvențe scoase din context, cuvinte puse împreună fără sens. Apoi m-am gândit de ce îmi place proza. Experiența pe care o oferă. Când citești ficțiune, trăiești sentimente străine, sentimentele altor oameni.

Am legat aceste două argumente și am ajuns la o concluzie: poezia te face să te confrunți cu propriile sentimente. Ambiguitatea și lipsa contextului lasă loc cititorului să se regăsească în ele, să facă o legătură cu sinele. Nu e mereu ușor să dai piept cu propriile emoții. Dar, la urmă urmelor, asta e scopul artei: să tulbure confortul și să ofere confort celor tulburați.”

Andra E. Mânzat, clasa a IX-a C, Prof. coord. Buhai Ramona

Poezia pentru mine este o experiență. Încă de la început, când o citesc pentru prima oară, până încep să o înțeleg și până o simt.

Poezia este o fereastră către suflet. Este sufletul omului. Este, în esență, existența omului.

Nu există reguli stricte, nu există limite - doar emoție pură. Poate fi un singur cuvânt sau o întreagă poveste spusă printre rânduri. Poate fi tăcută sau răsunătoare, liniștitoare sau tulburătoare.

Nu știu dacă eu aleg poezia sau dacă ea mă alege pe mine, dar știu că, oriunde aș fi, cuvintele mă vor găsi mereu.

În poezie găsesc frumusețea lucrurilor mărunte, dar și intensitatea sentimentelor pe care nu le pot explica altfel. Nu are nevoie de explicații sau justificări. E sinceră, nefiltrată, crudă uneori, dar mereu adevărată.

Poezia nu este doar artă. Este sinceritate pură, este suflet așezat între rânduri.

Teodora Ciulavu, clasa a IX-a C, prof. coord. Buhai Ramona

MEMENTO MORI

Credem că e invers,
Dar, de fapt, timpul ne măsoară
De la primul până la ultimul puf de țigară
De la primul te iubesc,
Până la ultimul mă urăsc
Credem că toate consecințele din noi
izvorăsc

Credem că e invers,
Dar experimentăm, nu decidem nimic
Decidem doar dacă vrem să rămânem
Cu inima deschisă și cu orgoliul mic

Iar când ne mai cuprinde,
umana răutate a noastră
Vom ști că doar din frică
poate să izvorască

Frica asta paralizantă
E o veche prietenă de a mea

Care îmi încătușează ochii
Spre a nu vedea

Aceasta tinde
În a-mi transforma
gândurile în morminte

Dar eu astăzi scap de ale ei cătușe
Nu mai las frica a mă seduce
Și cer timpului răscumpărare
Sub formă de răbdare

Credem că e invers,
Dar suntem muritori
Poți să scapi din cătușele vieții
Doar dacă trăiești
de parcă o să mori.

**Mugur Teodora, clasa a XII-a D,
Prof. coord. Ramona Corina Fonai**

DOUĂZECI, PIELE, PATRU

mai sunt câteva
ore,
mai sunt 24 de
ore,
cad ușor zilele mele
într-o jumătate de
răsuflare,
de-atunci, din acele
capricioase ore,
de-atunci, când mi-ai
răstignit singura zi
din viață,
singura zi primită
de la tine.

mai sunt câteva

ore,
mai sunt 24 de
ore,
să-mi spui ceva
ce-mi place,
ceva despre mine.

mai am câteva secunde,
dar a mea limitare
nu există,
iar al meu timp era
al nostru templu,
al nostru altar
complet supus
monologului interzis.

mai sunt câteva
ore,
mai sunt 24 de
ore,
și-n sinea mea

știam câte ceva,
dar nu-mi îngăduiam
să-mi recunosc,
că modul în care
începusem să trăiesc
devenea inevitabil
pentru tine,
pentru mine,
pentru ultimele mele
ore,
ciudat de
primejdios.

mai sunt câteva
ore,
mai sunt 24 de
ore,
să-mi recunosc
al meu
incontestabil caracter,
să-mi recunosc
al meu exil,
al meu eter,
să-mi recunosc
ziua cu finalitate
emoțională,
ziua timpului pierdut.

mai sunt câteva
ore,
mai sunt 24 de
ore,
în care rugăciunea
mea
interferează ocultismul
pielii mele,
pielea vărsătorului.

mai sunt câteva secunde,
24 de secunde, 24 de părți
din mine,
din noi,
în ziua aceea deja
decăzută în profunzimea
primăverii,
în ziua aceea deja

consumată de incontestabilul
meu respir vrăjit
și de ocultul tău
angajament,
pentru venerarea unei
secunde din ziua mea
perfect suprapusă
undeva
între 24 februarie
și pielea mea.

O fată niciodată femeie

și *ce ce ce*
să fac cu zilele
atunci când sunt
puțin mai senine,
atunci când ele trec,
dar eu nu mă mai regăsesc.
și *unde unde unde*
sunt,
aici cu tine,
în casele vecine
stând alături de nimeni,
în toate aceste case părăsite,
spune-mi mie,
ce ce ce să fac cu zilele
atunci când nu vorbesc
cu nimeni,
ce ce ce să fac cu zilele
atunci când știu că nu mă
dorește nimeni.

Eduard și *ce ce ce*

sunt pentru tine
când stau în toate
aceste case vecine,
îți imaginezi,
uitându-te la mine,
fata visurilor tale,
dar știi-n gândul tău
că nu-s niciodată
cu adevărat lucide.
și *cum cum cum*
să merg înainte,
în toate aceste case vecine,

tu uitându-te la mine
piele, trup,
cine-s pentru tine?
în această societate
în care consumăm putere,
în această societate
a fetelor fără copilărie.
și *ce ce ce*
ce pot face pentru
tine?
când stau aici
în această vecină
bucătărie?
și-ți dai seama cine sunt,
stând la capătul patului,
și-ți dai seama că n-am
îmbătrânit încă destul,
și-ți dai seama că suntem
tot aici în lumea noastră
inversată,
și-ți dai seama că stăm
în mijlocul sferei pământesti,
că suntem ca-un fel de nucleu
al inocenței lumești.

și *ce ce ce*
fac eu acum,
când mă aflu
în camere inventate.
cine sunt toate
aceste fete ce nu-și
găsesc iubirile spontane,
cine sunt toate
aceste fete ale
fanteziilor întunecate,
fete tinere, frumoase,
ce nu se mai regăsesc
în nicio plimbare
spre apărare.
și *cum cum cum*
pot să trec eu
peste toate aceste aspecte,
când aud în fiecare zi regrete.

îți reanalizezi conștiința
atunci când te uiți la mine,
dar știu că nu ești real
și că nu te uiți
cu adevărat spre mine.

și ce ce ce
pot să mai fac acum
când nu înțeleg cu adevărat
cuvintele pe care le spun,
când mă simt inegală,
când mă simt profund
speriată de perspectiva
realității distorsionate.
și *cum cum cum*
pot să fiu sigură
că totul va fi bine,
când te uiți prin mine,
dar niciodată spre mine.
și-ți trăiești minutele
gândindu-te la fata
de lângă tine,
niciodată femeie,
niciodată adultă,
niciodată destul de citită,
niciodată o persoană realistă.
și-ți concentrezi atent gândirea
spre lumea noastră atât de mică,
și-ți dai seama că greșești când
nu dorești să mă vezi,
să mă înțelegi,
și-ți dai seama că sunt atât
de nesigură pe mine
printre toate aceste fete
ce încă încearcă să trăiască
o iubire reală
printre alte falsificări
sublime.

Karsta Evelyn

Chiș Ioana, clasa a XI-a B
Prof. coord. Onțiu Corina Mihaela
Gabriela

Călătorie pe tărâmul simțirii
Gânduri, sentimente și trăiri așezate pe
hârtie

Frumusețe fadă

Pudra de zăpadă, ca-ntr-o galopadă,
Se așterne, albă, peste o livadă...
Țurțurii de gheață dau ferestrei viață
Prin albastra ceață-n plină dimineață....

Satul parcă-și trase pe-ale sale case
Cearșaf alb și rece, țesut din mătase....
Mai înspre apus vremea rea s-a dus.
Cam târziu, căci crivățul ni s-a impus.

Cândva te-am iubit...

Dacă ți-aș mai putea vorbi,
Șoptindu-ți ți-aș reaminti
C-odată erai viața mea,
Că eu cândva te-am iubit...
Dar flacăra iubirii noastre
Ai stins-o cu o lacrimă.

Stau singur și vegheat de astre,
O imorală patimă
M-ar face să vin înspre tine
Și să îți spun ce am în minte,
Dar, dacă ți-e mai bine cu el,
Să ții minte neconținut
Că eu cândva te-am iubit...

Acea fată

Și briza tomnatică sta neclintită
Când ea se pornise afară
De-ntreaga natură era ocrotită
În acea tomnatică seară.

Iar eu, ce umblam printre miile de frunze
Văzutu-am cum mi-a zâmbit,
Văzându-i deodată zâmbetul ei pe buze
Și eu am rămas împietrit.

Un vis sau aievea fost-a făptura
Ce mă împietrise pe loc?
Mă-ntreb eu adesea despre-acea fată
De-acel incident echivoc.

Bolta cerească și stelele

Un vizitiu merge-n pustiu cu trăsura
Și prin sura noapte gonește; el se grăbește...
Se-aud șoaapte-n miazănoapte că el s-a dus
Înspre apus,
Ca să zboare înspre soare cu a sa iapă,
Ce se adapă doar cu apă fermecată,
Iubirii sale să-i dăruiască bolta cerească și
stelele.

Ultimul copac

Sunt ultimul copac dintr-o pădure
Și-am rămas amintirea unui codru.
Frații-mi sunt plop, surorile-mi sunt mure,
Dar i-ați tăiat, așa de nu e modru.

Cum m-ați cruțat de a arde-n sobe,
Mă-ntreb eu, câteodată, singuratic.
Mă mai întreb cine-a putut s-aprobe
Că tocmai eu să nu ajung jăraric.

(Nu) te iubesc

Îmi spun, în sinea mea, plângând, că eu nu te
iubesc,
Și-ncerc să mă conving, plângând, că bine o
să-mi fie,
Decât să sper eu la ceva ce n-o să se
întâmpie,
Dacă o să recunosc că între noi nu-i vreo
chimie.
Nu o să te pot săruta, oricât o să trăiesc,
Și nici n-o să pot să-mi dedic a mea iubire
ție,
Dar o să simt dureri de cap, dureri crunte de
tâmpie,
Dureri de suflet și dureri, dureri... dureri, o
mie...

Afară plouă torențial, copacii ruginesc,
Și mă cuprinde brusc inexplicabila fobie
Că, precum gropile adânci cu apă se vor
umple,
Inima mea o să se umple toată cu furie,
Când trebuie să mă conving că eu nu te
iubesc
Și că n-o să pot să îți aduc în viață bucurie...

Te-ai coborî, tu, Afrodito, unui muritor?
Din câte știu eu, nu, căci nu te-ai coborât
nici mie.

Gândul

Tu te gândești la cineva,
eu mă gândesc la tine,
iar tu ai vrea să fii cu el,
aș vrea să fii cu mine.

De-aș ști, Doamne, ce să mai fac
să pot să-ți spun ce simt,
căci, când te văd, aș vrea să-ți spun
fără să te mai mint,
cât te iubesc, cât îmi doresc
să fim noi împreună,
de mână să ne ținem
iar, uitându-ne spre lună,
să-ți spun șoptit: „Iubirea mea,
ești tot ce mi-am dorit.”
dar eu tot stau tăcut, pierdut,
privind spre infinit.

Iar tu nu vrei și înțeleg
că tu gândești la fel;
ai vrea să fii cu alt băiat
și să-l iubești pe el.
apoi să-ți spună: „Draga mea,
ești tot ce mi-am dorit.”
iar eu să stau tăcut, pierdut,
privind spre infinit.

Basm fără cuprins

Au fost odată, spune basmul,
Doi tineri care s-au iubit,
O fată tristă și tăcută
Și un băiat preafericit.

A fost odată, nu mai este,
Ne spune basmul în sfârșit,
Doi tineri care s-au iubit:
O fată mult prea fericită
Și-un tânăr în suflet rănit.

**Supuran Angelo Cristian, clasa a IX-a E,
Prof. coord. Popan Mihaela**

Introducerea unei noi lumi cunoscută ca „Universul dintre vis și coșmar”

A fost foarte întunecat unde am călătorit,
Lăsând în urmă realitatea care am urmărit,
Stând într-o cameră plină de nimic.
Am așteptat ceva, dar nimic nu am zărit.
Cineva, ceva, dar atmosfera nu arată niciun semn,
Să se unească nimic fern.

Panica îmi pătrunde prin vene,
Nicio vorbă nu se mișcă alene.
Întunericul părea inofensiv,
Pericolul ei ascuns nu era empativ,
Numai dacă aș putea face ceva să creez,
Așteptare, speranță ce a trebuit să cred.

Deodată, o bucată minusculă de lumină se rupe
De fumul întunecat de care nu se spune.
Concentrează-te, nu clipi, nu te mișca.

Aș putea să dispar și să mă micșorez dacă aș încerca.
Lumina devine mai orbitoare,
Și cu nimic a făcut ceva mai strălucitoare.
În fața mea se afla o sticlă de lumină
Cu rama ei pătrată ce pare fină.
Obiectul mă arăta privind,
În spațiul fără sunet, ochiind,
Uitându-se la mine, așteptând ca eu să mă apropii,
Din instinct ascult sfatul urmării.

Când m-am apropiat de figură,
Pentru ceva să se declanșeze de aceea arătătură.
Oglinda s-a spart în milioane de bucăți.
Sufletul împărțit continuă să privească și mușii.
Divinitatea mea reflectată se prezintă dur,
Părea că partea mea perfectă ascundea ceva amar.

Când s-a eliberat, oprindu-se să mă imite
A vorbit cu o voce perfect de asemănată mie
Cu o altă stare, mai încet, grav potrivindu-se sieși:
“Aceste milioane de piese reprezintă un singur destin,
Care trebuie să-l alegi în deplin.
Fiecare bucată prezintă o diferită oportunitate,
Cu o altă speranță, terminație și posibilitate.

Ai putea să te pierzi în neîncredere.
Poate să te atragă în moartea sferei.
Alege cu grijă o parte, pătrunde-o,
Nu pierde timp, examinează-o.
Decide-ți existența și păstrează partea care te descrie cel mai bine.
Arde-o dacă crezi că nu este potrivită ție, revine în fire!
Dacă nu, o să te distrugă și va prelua control,
Dorință de moarte, crezând că viața este sumbră, pierdut sol!”

O adiere ar fi putut trece prin al meu umăr,
Am fost deranjat de ordin, simt că deja sufăr.
Încă șocat de apariția reflexiei mele,
Mi-am luat un timp lung, întors capul și înaintat cu picioarele grele.
Încet mi-am întins mâna, gândindu-mă la ce am spus,
La neînțeleșul sfat pus.
Ating o mică, ușor-luminată ruptură de sticlă.
Aici mi-am lăsat sufletul să mă depășească, dispărând fără milă.

Ruxi
Dragomir Alexandra, clasa a IX-a C
Prof. coord. Buhai Ramona Nicoleta

Orașul

Sub cerul monoton, orașul stă tăcut,
Cadența pașilor pe stradă a trecut.
Umbrela ta, jucărie-n vântul blând,
Mă apără de ploaia unui gând.

Ești absenta mea iubire, păpușa ce-a rămas,
Inutilă-i așteptarea, parcă totu-i de prisos.
În umbre largi se scurg vise ce se frâng,
Pe drumurile vieții, doar ecouri se aud.

Dar chiar și așa, orașul nu-i străin,
În el trăiește dorul ce nu moare-n veci deplin.
Și-n ploaia grea, eu simt cum cadența ta,
Mi-e cântec de iubire, chiar și când nu vei mai sta.

Califul

În palatul său de aur stă califul trist și greu,
Cu pensula în mână căutând un vis mereu
O pânză albă-n lumini și umbre cad
Dar perfecțiunea fuge și sufletul îi e vag.

Zi după zi într-un dans nemilos

Pictând cu lacrimi de sânge în căutarea unui rost.

Un chip divin pe pânză, dorința lui arzând
Însă în fiecare tușă, viața lui pierzând.

Și, astfel se stinge-n taină, un rege un pictor mare,
Lăsând în urmă umbre, o poveste de ncerare

Căci arta l-a consumat, iar pânza l-a trădat
Pe califul din poveste, în etern s-a cufundat.

O iubire pierdută

Te caut printre stele ce-n noapte strălucesc,
Ești raza mea tăcută, în vise te găsesc.
Din șoapte se-nfiripă un cântec efemer,
Tu ești lumină-n umbră, al meu mister.

Privirea ta mă leagă, un dar nemărginit,
În ochii tăi se-aprinde un cer neobosit.

Pe buze am cuvinte, dar ele se topesc,
Căci dragostea ce-ți port e-un foc
Dumnezeiesc.

Ești tot ce nu pot spune, ești tot ce vreau să fiu,
În tine-i veșnicia, iubirea mea, dar e prea târziu.

Focul și apa

Focul și Apa, născuți din mister,
Dansează aproape, dar rămân efemer,
Între jar și undă, o vrajă s-așterne,
Doi poli opuși ce-n taină se cern.

Focul e flacăra vie, nestinsă,
Cu sete de viață, mereu aprinsă,
Se-avântă spre cer, dar se oprește-n lumină,
Când valul îi șoptește povestea divină.

Apa e cântec de ploaie tăcut,
Se varsă-n abis, își urmează începutul
Învăluie focul cu brațe de dor,
Fără să-l stingă, doar să-i fie decor.

Și-n liniștea lor, niciun cuvânt nu-i străin,
Se oglindesc unul în altul, divin.
Risipindu-și mânia, mistuindu-și mândria,
Se-ntâlnesc în tăcere, împletind armonia.

Căci Focul și Apa, deși diferiți,
Au învățat să fie pe veci împlețiți.
Îmbrățișați între lume și stele,
Sunt un singur suflet, din scânteii și zorele.

Drumul spre tine

Pe cărări de dor m-am pornit,
Cu pași ușori, învăluit,
Sub cerul cald, înmiresmat,
Spre tine, vis neîncetat.

Un râu de șoapte m-a purtat,
Prin gânduri blânde, prin păcat,
Prin nopți cu stele risipite,
Prin zori cu inimi fericite.

Am urcat munți dintr-un oftat,
Am coborât în vis curat,
Și tot ce-am vrut, și tot ce-am fost,
Spre tine m-a adus, un rost.

Iar când te-am găsit, te-am știut,
Ca pe un cântec demult tăcut,
Pe drum de dragoste, senin,
Ești aventura mea, destin.

Șoapte

Te cauți printre stele ce-n noapte strălucesc,
Ești raza mea tăcută, în vise te gălesc.

Pe buze am cuvinte ce-aș vrea să le șoptesc
Dar un singur gând îmi răsună în minte,
„Te iubesc!”

Ești tot ce vreau să simt
Să-ți fiu al tău alint,
Când în noaptea grea și întunecată
Aș mai vrea să te sărut o dată.

În ochii tăi se-aprinde un cer neobosit,
Iar când te-am găsit, n-am putut să mint.
Căci un râu de șoapte m-a purtat
Spre o dragoste de neuitat.

MEZEI GEORGIANA IOANA, clasa a IX-a A, Prof. Coord. Codruța Mureșan

Pretutindeni

Ninge cu ramuri de foc,
Pe streșinile cocioabei,
Iar pământul geme
De atâta singurătate,
Soarele se transformă într-un glob nesfârșit,
Iar inimile aurite devin aburite.

Din cer a început să curgă
O eternitate...

Femeie

Femeie! Nu te lăsa,
Ai curaj în arta iubirii
Și speranță în arta înțelepciunii.

Femeie! Nu plânge,
Iubește-te pe tine însăși
Și nu lăsa pe nimeni să te ucidă.

Femeie! Să nu ai sufletul rănit,
Ca să nu le dai satisfacție
Celor care te-au făcut să suferi.

Femeie! Te rog,
Ascultă-ți vocea interioară,
Iar aura ta va străluci din nou.

Femeie! Ai încredere în tine

Vifornița a scos un răcnet animalic,
Îndoind copacii de povara clipelor...
Chiar și norii au fugit călare pe un
Asin palid și s-au ascuns
Pentru o veșnicie...

Ah! Ce acrobații, ce spectacol!
E pretutindeni

**ONCSA ANA, clasa a IX-a A,
Prof. Coord. Codruța Mureșan**

Și acceptați corpul,
Căci tu mereu ești specială
Și doar tu poți ridica un tărâm din noroi...

Dans etern

Te rog,
Dă-mi pentru ultima dată șansa
Să te invit din nou la un dans,
Un dans de adio,
Pe un ritm lent
Și pe fundal să auzim jazz,
Iar pașii lenți ai tocurilor mele
Să te facă din nou să mă săruți,
Iar atunci când dansul nostru “etern” se va
termina
Va muri și ultimul strop de iubire

Care odată a ținut aprinsă scânteia relației
noastre...

**GIULIA PONDE, Clasa a XII-a E,
Profesor coordonator: Donca Mărioara**

Destrămare

Când ploaia inundă coasta de lut a poeziei
În valuri sălbătice de diamant
Cuvinte sparg maluri vechi, risipite
Stârnind senzații de verde-smarald.

Pe umărul gol o stâncă apasă
De dorul unui cânt liniștitor
Adăugând durere profundă și-angoasă
Respirată adânc, clocotitor.

**Lupuț Nicoleta, clasa a IX-a F,
Prof. coord. Sanda Inceu**

Când noi ne-am întâlnit

În seara când ne-am întâlnit,
O stea pe cer a apărut.
Eu mă uitam la ea înmărmurit,
Când tu pe stradă ai trecut.

Ușor, în spate te-ai întors
Și peste umăr te-ai uitat,
Dar fără să te oprești din mers,
Cum te-admiram, ai observat.

De-atunci, ceva la mine s-a schimbat
Din seara aceea atât de simplă.
Nici tu, nici ochii n-ați plecat,
Și nu știu ce mi se întâmplă.

S-a stins un suflet nobil

In memoriam Adrian Păunescu
S-a stins un suflet nobil!
Azi plângi, dragă Românie,
Și tu, mai mică soră,
Iubită Basarabie!

În haină neagră vă-mbrăcați
Voi amândouă surori

Și astăzi pe al lui mormânt
Să presărați cu flori

El v-a iubit ca și un tată
Iar voi, copiii lui,
Și astăzi sunteți rătăciți
În umbra tricolorului.

O rugăciune sfântă să-nălțăm
Noi frați și fii ai României
Și să-l conducem astăzi
Pe drumul veșniciei!

El a plecat, dar a rămas!
Și, chiar de-acolo dintre sfinți,
De unde el ne va veghea,
Mereu se va ruga pentru părinți.

POP Cristian, clasa a X-a A

Amintiri pustii

mă îndrăgostesc de amintiri
și mă înec în suferiri
m-aș întoarce-napoi,
la tine,
dar mi-e frică,
de iubire
căci un strop de milă n-ai avut
și singură mă păcălesc
continuând să te iubesc.

amarul din mine
mă stoarce de iubire.
cine mai sunt eu acum
când m-am făcut scrum
și în pustii am secăt?

un univers de pace,
o alinare visez,
în acest paradox al meu
căci nu mai pot trăi
doar în albul gri
al timpului infinit
când
de frica morții
mă pierd în negrul nopții

UNGUR Daiana, clasa a X-a F

Tăcere

Dacă ar fi să fim,
Am fi fost până acum.
Mi-a luat ceva timp să văd,
De ce destinul nu permite.
Ne-am întâlnit cu un motiv,
Dar acum suntem lumi separate.
Tăcerea acestui sezon,
Mă face să mă gândesc la început.

COC Teodora, clasa a X-a F

Artă

Viața ne coboară
Sufletul pe sfoară
Arta ne-amintește
Că sufletul trăiește.
Frunze arămii
peste tot culoare,
foarte minunată,
foarte arzătoare.
Mici sau mari,
pașii acum,
Frunze roșii,
le fac scrum.

Vreau

Hoinărind ca un golan
Căutându-te-n adânc..
Nu mai sunt eu la volan
Stau în spate și iar plâng

Vreau să te-ntălnesc
Să-mi fii scut ceresc
Căci iubirea chiar există
În tot răul ce persistă.

Tu mi-ai fost luceafăr blând
Brațele tale, adăpost,
Cu iubirea ta drept scut,
Tot în lume avea rost.

MARTOCIAN Tabita, clasa a X-a F

La revedere

Scriu pentru următoarea viață,
în care poate o să mai existe-o șansă.
Multe aș avea să spun, dar n-ai timp acum
și nici n-ai înțelege.
Am scris multe poezii cu gândul că într-o zi
le vei citi...

Totodată vreau să-ți mulțumesc
că mi-ai arătat pe unde să pășesc,
să fiu sigură pe mine,
să spun tot prin poezie.
Ne putem uita pe geam,
să vedem amintirile curgând.
Ți-aș da din viața mea,
să le putem revedea.

Ziceam că-mi pasă, dar că-mi trece
priveam în gol și așteptam
dorul să îngenuncheze.
I-am spus atunci când am plecat,
că doar în vis mă mai întorc,
locul meu poate-i aici, sau poate a fost,
dar nu am cum să stau în loc.
Mă îndepărtez încet,
Nu-ți fie dor!
c-am să desenez în stele un frumos...
„La revedere”!

Blestem

Vălul tău cu miresme de dor
îmi dă flăcări și le simt de-a lungul
tâmpelor,
e atât de liniștitor, plutesc pe-un nor și mai
simt iubirea
ce o port de când ți-am întâlnit privirea.
Te-aș putea descrie în mii de versuri
îndrăgite,
fără a spune cele două cuvinte și ai fi știut că
mă îndrăgostesc numai de tine.
Dar și de mă vei uita, să se întoarcă dorul în
inima ta,
să te sfâșie în două, ea să îți înflorească doar
din ecouri.
Cum m-ai pierdut, să mă și cauți.
Fă-o! Acolo unde știi că unde nu te am,
te povestesc.

Nou început

Când albastrul din ochii tăi mă pătrunde
intens
și visez,
te văd, fără să știu nimic de tine.
Nu ești un străin, dar nu te cunosc.
Ai apărut atât de brusc
și mă tot întreb cum aș putea
să-ți cunosc viața, să fiu aproape de
conștiința ta.
Tu nu înțelegi că atunci când mă privești,
mă rostogolești în gol,
mă arunci în foc.
Te văd rar și nu simt că e de ajuns,
că te cunosc prea bine și prin tine pot
să jur că văd ce n-am văzut în nimeni.
Dar nu te pot atinge.
Ce ascunzi tu în ochii ăia reci,
dar plini de dragoste când mă privești,
că în negrul din orbita ta
mă faci să mă gândesc la viitor,
la anii mulți, trecând pe veci?

RECEAN Paula, clasa a X-a F

Haotic

Te caut haotic atunci când nu ești
Chiar de te simt departe și nu pleci
E doar amintirea te veche
și nu te oprești
Să mă faci să te visez
și nu vrei să-mi treci.

Haos atemporal și indelebil
Încă te găsesc în sublim
Când pleci și te întorci subtil
Aduci amintiri pe care le răscolim.

Când vii din nou,
dar nu surprinzător
și-mi amintești că totul e efemer,
mă faci să simt un infernal și etern dor.
Mă iubești și te ador,
dar îmi rămâi mister.

Noi

Ne-am fost cândva
Suflete pereche.
Acum iubirea-ți voi recita,
În amintirea străveche.

Și ne-am fost apus și răsărit,
Am fost apă și foc.
Acum am doar de suferit
Căci nu te-am înțeles deloc.

Ne-am fost soare și nori
Nu-mi eclipsa lumina!
Ne-am iubit până în zori
Ca străinul și străina.

Ne-am fost zi și noapte.
Și dorințe și vise
Toate au fost deșarte,
Acum rămân doar scrise.

VARIU Denisa, clasa A X-A F

Depresie

În umbra nopții, triști și goi,
Se stinge orice dor în noi.
Un vânt șoptește-ncet,
Că viața-i doar un vis defect.

Pe drumuri reci, pierduți pășim,
Cu gânduri negre ne hrănim.
Zâmbesc, dar sufletu-mi e frânt,
și-n piept e vifor, nu cuvânt.

Tăcerea plânge împrejur,
Ca un ecou, stins dureros,
Iar ochii caută mereu
Un colț de cer mai luminos.

Dar poate-n noapte, cândva,
O stea uitată va luci,
Și-n întunericul din ea,
Un nou început va răsări.

Drumul viselor

Pe cărări de vis plecăm,
Sub cer larg ne avântăm,

Pașii scriu pe drum povești,
Timpul curge-n zări cerești.

Munți și ape, foc și ploi,
Toate curg în noi și-n voi,
Orizontul ne e hartă
Dorul - stea ce se arată.

Drumul însă nu se-ncheie,
E un cântec, o scânteie.
Fie drumul cât de greu,
Noi aripi avem mereu.

Aventura

În zori, când soarele se-aprinde,
Și vântul șoapte reci întinde,
Un dor nebun mă cheamă iar,
Spre lumi ascunse sub hotar.

Prin munți ce par de neatins,
Pe râuri fără țărm cuprins,
Prin jungle dese, drumuri stranii
Furtuni mă strigă, îmi cer anii.

O cale nouă se așterne,
Cu pași grăbiți și gânduri ferme.
În spate las ce-a fost știut,
În față-i tot ce n-am văzut.

GHIULAI Bogdan, clasa a X-a A

VIS DE PRIMĂVARĂ

Se-ntorc cocorii peste zare,
Cu aripi albe, larg deschise,
Iar vântul mângâie ușor
Pământul cald, proaspăt învins.

Mugurii tremură-n lumină,
Iar soarele râzând coboară
Sub teiul vechi, în prag de zi,
Un dor ascuns din nou tremură.

Pârâul cântă printre pietre,
Ducând în valuri visul blând,
Și-n ochii tăi, ca-ntr-o oglindă
Se-mbracă cerul în curând.

E primăvară! Totul cântă
În suflet crește-un gând curat
Ca floarea albă de pe ramuri,
Ce-n zori de zi s-a scuturat.

PETROVAN Lorena, clasa a X-a A

Abis de tăcere

De ce ai plecat lăsându-mă doar cu
întrebări?
Răspunsul îl ai doar tu...
Tu... sper că te simți vinovat,
Mi-ai promis că ai să te întorci, dar privește-
mă acum.
Scriu rânduri ce ard despre tine,
despre cum m-ai lăsat în această lume
crudă,
Plină de durere, urâtă și străină.
Sunt singură... și tot ce mi-a mai rămas sunt
doar amintirile tale.

Te caut în fiecare colț al camerei, peste tot
pe unde merg,
Ești doar tu.
Gânduri, amintiri și sunetul vocii tale îmi
inundă mereu mintea,
Dar cu ce folos, când răspunsul e tăcerea?
Și mă sperie foarte tare căci...
Eu nu vreau să te uit.

Și încerc,
încerc să trăiesc fără tine,
dar durerea nu dispare, rămâne aceeași,
Mă pierd în amintiri, dorințe și regrete,
Ca o naufragiată într-o mare adâncă fără nici
o șansă de scăpare.

Nu mai aștept, nu mai strig, nu mai sper,
Dar uneori plâng, singură, tăcută, cu gândul
la tine.
Te-am pierdut demult, dar abia acum
înțeleg,
Că în tot acest timp,
M-am pierdut și pe mine.
Iar acum, nu mai știu nici cine sunt,

dacă mai exist sau nu
Și doare foarte tare, dar nimeni nu a observat.
Și mai aud ecoul vocii tale cum mă cheamă
și mă strigă...
dar nu mai răspund.

Legături tăcute

Privirea ta mă arde, căldura ta o simt,
În mine universul se prăbușește lin.
Tânjesec după o șoaptă, după un gest firesc,
Sub luna argintie, un sărut nebunesc.

Și în brațele tale alunec, ușor
Îngerul îmi șoptește cu teamă și fior.
Dar demonul din tine ascunde un secret,
Ești visul meu tăcut, unicul meu defect.

Sub atingerea ta totul se destramă,
O luptă între bine și rău ce mă cheamă.
Secretul tău m-atrage într-un joc interzis,
Un drum fără scăpare, unde iubire mi-ai promis.

CURAC Daria, a X-a H

Știi ce se întâmplă după înmormântarea ta ?

Știi ce se întâmplă după înmormântarea ta?
În câteva ore scurte lacrimile li se vor usca.
Un verișor va râde, un prieten va derula pe internet.
Altul va posta „Să-l odihnești în pace!”.

O lună a trecut, comedia se desfășoară.
Ei râd din nou, nu a durat mult.
Un zâmbet, o glumă, un moment de fericire.
Este ca și cum niciodată nu ai fost aici.

Ți-ai pierdut toată viața pentru aplauzele celorlalți,
Te-ai temut de cuvintele lor,
De iubirea lor, de privirea lor,
Însă, uite cât de ușor te-au lăsat să pleci.

Deci, de ce să trăiești blocat într-o minciună?

Nederanjat, lasă-ți spiritul să zboare.
Găsește pace în ce nu poți nega.
O iubire pe care timpul n-o poate sfida.

Deci, de ce să trăiești blocat într-o minciună?
Caută îmbrățișarea adevărului înainte să mori.
Unde umbrele dansează și momentele dispar.
Caută lumina ce pictează un cer fără limite.

Deci, de ce să trăiești blocat într-o minciună?
Lasă adevărata busolă a speranței să-ți fie ghid.
Acolo unde vanitățile, pământești se strâng.
Și veșnice comori încă rămân.

Deci, de ce să trăiești blocat într-o minciună?
Ieși adevărul, înainte să te duci pentru vecie.
Așadar îți spun, să nu ai vreun regret,
Deoarece acceptarea nu a avut niciodată inamic.

PERHAȚĂ Rareș, clasa a X-a F

Grupajul claselor a X-a A și a X-a F este coordonat de prof. dr. Cândea Dana Monica

ADDENDA

Piatra cu piatra

Mai roșcat, mai cenușiu culeg, aleg
Culeg, adun în mișcări azurii, argintii
De apă aduse... Departe
De departe, încoace
La mine, la tine, la noi
Miresme-n mișcare
Clipocit calm ori alert
În zori...

Nu mă mâna departe val

Oricât de albastru ai fi
Stai de mă leagănă-n vânt
Mă îngrijește de soare
De soare fălos în fierbinte nisip.

Piatră cu piatră adun
Culori în mișcare primesc
Pe picioare, în mers, pe aripi, pe gând
În mine, în tine, avânt
Mă aplec, mai mult,
mai puțin...mă retrag
Iar apoi...mă rog, să apari.

Tu ești vara mea...

În plina iarnă... tu ești vara mea
Sclipiri și șoapte, ceruri înstelate
Arginții vii în suflet de cristal
Și neaua alba-n inima-mi străbate.

Ești pâinea caldă-n ler
Și apa din ulcior
Covorul pe podea
Un fulg plutind ușor.
Ești un albastru cer
Și noaptea indigo
Ești valul blând din mare
Ești fulg plutind în zare.

În miez de iarnă...tu ești vara mea

Cu ochii clari și buni de prinț blajin
Obrajii roși' și bucurie-n gând
Pe luciul gheții-alunec...și nu cad.

Sanctuar

Te-nchid în mine ca-ntr-un sanctuar
De unde nu te las să pleci
Mâncare-ți dau, cristale
Pe care eu te las să le desfaci în cuburi mici.

Refugiu-ți sunt și-mi ești
Refugiu pentru lacrimi și iubire
Refugiu pentru rouă și furtuni
Și nemurire.

Și doar la sărbători te las să ieși
Și fiecare zi e sărbătoare
Te iau, te plimb ușor printre poteci
În poienițe și ferit de soare.

Doar loc umbrat și răcoros și veșted
Cu verde crud și pur și ancestral
Acolo să te-alint pe sub mesteceni
Prin licăriri de ape...glacial.

Prof. Alina ANDREICUȚ

ESEUL – O FORMĂ DE EXPRIMARE LIBERĂ A IDEILOR

TEMA NUMĂRULUI – PATRIA ȘI PATRIOTISMUL

Patria mea

Țară... Un cuvânt cu multă însemnătate pentru cei care au bunăvoința să cerceteze cărțile istoriei și făgașurile culturii propriului popor. Când spunem *țară*, spunem *patrie*, sau, de ce nu, chiar familie, ceva de însemnătate, reprezentativ și plin valoare. Astăzi oamenii și-au pierdut aceste simțuri, căci libertatea le-a paralizat această identitate lăsându-i pe oamenii goi și lipsiți de o parte semnificativă a vieții lor.

Cine poate să înțeleagă ce înseamnă acest cuvânt, mai presus de sensul său morfologic din dicționar? Omul căruia i se fură acest dar neprețuit și este aruncat ca un străin în mijlocul unor oameni ce nu înseamnă foarte mult pentru el. Persoana simplă, lipsită de bani, influență și aspirații de putere, acelea ce nu și-au mânăjit numele cu nimicurile oferite de alții. Omul însă prin natura sa nu știe să prețuiască ceea ce are decât atunci când pierde acel lucru. Putem vedea limpede acest lucru uitându-ne oriunde în jurul nostru, acum, în zilele noastre, sau în trecut, pe vremă moșilor și strămoșilor noștri. Aceștia erau săraci mulți dintre ei, fără școală și fără educație prea multă, totuși știau ce familia și frățietatea.

Dacă ne uităm puțin prin prisma istoriei vom înțelege de ce ziua de 24 ianuarie 1859 a fost un prilej de așa mare bucurie pentru românii din Moldova și Țara Românească. Vedem două țărișoare, ca niște biete insulițe, pierdute parcă între trei mari imperii. Austro-Ungaria avea sub ea Transilvania, Imperiul Otoman stătea la marginile Dunării, iar Imperiul Țarist pândeau cu ochii lacomi spre teritoriile Moldovei. Deși independente, aceste țărișoare se aflau sub greaua influență dominatoare a cumplitelor puteri ce le vâna bogățiile, libertățile și identitatea. Oamenii asupriți de biruri, domnitori străini sau vânduți acestor mari umbre ce băntuiau țările, legați de pământuri ce nici măcar nu erau a lor. Ei erau români, totuși puțini auziseră de ei sau de țara lor. Pentru mulți nu însemnau nimic... Totul era monoton, lipsit de speranță, tot ce le era lăsat erau amintirile unor oameni care cândva se ridicaseră să lupte, să apere și să salveze, acest popor, dar, după moartea căroră lucrurile au ajuns poate cu mult mai grele.

În acest context își face apariția, la momentul potrivit și în locul potrivit, Alexandru Ioan Cuza. Deja cele două țărișoare aveau vămile unite, țările europene priveau acum spre ele, așa că, având „piesele de șah” aranjate și pregătite, așteptând doar să fie mutate. Ales ca domnitor al Moldovei, apoi, la nouăsprezece zile, fiind numit și domnitor al Țării Românești, Cuza devine noul erou al acestui popor, fapt periculos și totuși plin de magie, un om ce însuflețea inima tuturor și își permitea să viseze din nou la un viitor liber, împreună, frați lângă frați. Totuși, ca o stea călătoare, frumoasă și luminoasă, care se vede o clipă apoi dispare, înăbușită de nori negri și întunecoși, așa a fost domnia acestui om. Propriii frați, partizani în aceeași conducere, s-au grăbit să-l înlăture și să-l trimită în exil.

Acum, cred că e de înțeles conjunctura tristă în care s-a petrecut acest episod pe care noi îl sărbătorim și-l comemorăm astăzi. Ne amintim de niște oameni ce au trecut prin greutăți și au luptat pentru un bine comun, care, chiar dacă recunoaștem sau nu, ne-au influențat prezentul și viața de acum. Vedem oamenii ce și-ar fi dat viața pentru țara și neamul lor și care ar fi plătit orice preț pentru a putea trăi și muri pe meleagurile lor.

Așa că revenim la enigma de mai sus, la acel cuvânt ce cândva a îmbărbătat atâtea inimi și a reprezentat pentru atâția țelul și speranța existenței lor, încât au fost gata să-și dea sufletul pentru ele. Ce e țara? E o familie, una mare, bătrână și plină de viață, una în care, chiar dacă nu ne place, semănăm mult și suntem uniți, dacă nu prin sânge, cel puțin prin cultura și strămoșii

noștri. Neamul și patria au un loc în mintea și inima oricărui om. Sunt ca niște însemne scrise în suflet care te reprezintă cât trăiești și te urmăresc peste tot pe unde pașii te-ar purta. Acest însemn îl are oricine, indiferent dacă crede sau nu crede în această natură patriotică ce se manifestă în atâtea moduri diferite.

E bine ca în aceste zile, cu ocazia acestor evenimente, să ne amintim de oamenii ce au avut dragoste de țară, de poporul de atunci și de acum și de cultura pe care știau că o vor lăsa în urmă. Să încercăm să îi onorăm măcar acum, într-o zi ca cea de 24 ianuarie și să ne amintim că acești oameni și-au iubit patria mai mult ca orice.

Hidegcuti Sara, Clasa a X-a F, profesor coordonator Căndea Dana Monica

Patriotismul este o alegere continuă

Sunt plină de mândrie când spun că am avut ocazia de a discuta cu un patriot adevărat. Chiar dacă uneori cuvântul mi se pare clișeizant și plin de semnificații ambigue, sunt convinsă că nu greșesc împărtășindu-vă câteva vorbe despre un mare patriot, din experiențele împreună cu unchiul meu, profesorul Toma Ioan, care, din păcate, nu mai este azi printre noi.

Pentru dânsul, patriotismul nu era doar un cuvânt rostogolit la ceremonii sau un concept abstract despre care se vorbea la televiziune. Era un mod de viață, o filozofie pe care o învăța, o trăia și o transmitea zi de zi, atât elevilor săi de la școală, cât și familiei, rudelor, cunoscuților sau prietenilor cu care purta discuții înflăcărâte. Îmi amintesc cum, de fiecare dată când vorbea despre țara lui, ochii i se luminau. Nu se mulțumea să vorbească despre istorie, ci o trăia.

La întâlnirile de familie discuțiile nu erau niciodată ușor de ignorat. Printre multe altele, el mi-a explicat că patriotismul nu este despre a te lăuda cu realizările tale, a te lăsa condus de impulsul de moment sau doar a simți un sentiment naționalist, ci despre a avea un angajament față de valori, față de ceilalți și față de moștenirea lăsată de strămoșii noștri. De multe ori evoca figuri importante ale trecutului nostru istoric, pe care e nevoie să le cunoaștem și să le urmărim prin devotament, implicare, spirit de sacrificiu. Din copilărie am reținut și eu câteva nume, pe care apoi le-am regăsit și în manualele de istorie: Ștefan cel Mare, Vlad Țepeș, Mihai Viteazul, Constantin Brâncoveanu, Alexandru Ioan Cuza și mulți alții, care au contribuit la coagularea României Mari, abia după Primul Război Mondial.

În final, îmi dau seama că patriotismul nu este doar un cuvânt, ci o alegere continuă, pe care trebuie să o facem zi de zi.

Petrean Pop Talida Ariana, clasa a X-a F, prof. coord. Căndea Dana Monica

Un model autentic de patriotism

Era o zi însorită de ianuarie, când am avut șansa unică de a participa la o conferință dedicată liderilor care au marcat istoria României. S-a discutat mult despre figura emblematică a domnitorului Alexandru Ioan Cuza, simbol al patriotismului și al unificării românilor. Astfel am avut ocazia de a asculta opinii diverse despre idealurile și sacrificiile care au făcut posibilă Mica Unire din 1859. Prin fața mea păreau că defilează, ca niște fantome aievea, toți acei bărbați de stat care au contribuit la făurirea României moderne.

Ceea ce m-a impresionat a fost contrastul dintre măreția faptelor lui Cuza și simplitatea sa umană. Modestia sa mi se pare una dintre cele mai importante calități. Un om care a renunțat la confortul personal și la ambițiile sale pentru a urma binele poporului său. Mă întrebam cum a vorbit în vremea sa despre viitorul României, care prin unire a devenit mai puternică. Desigur carisma sa personală l-a ajutat în mobilizarea tuturor spre realizarea idealurilor naționale.

Mie mi-au reținut atenția, în mod special, reformele sale agrare, o măsură concretă pentru bunăstarea țărănimii, coloana vertebrală a societății vremii. Cuza a înțeles nevoia de înfăptuire a dreptății sociale, nevoia de a reda demnitatea celor mulți și asupriți de povara celor mai grele munci. Pentru Cuza, patriotismul nu a fost doar un slogan, ci un imbold pentru a deschide drumul unei societăți românești bazate pe echitate.

Această experiență a fost pentru mine o lecție de istorie, de patriotism și de sacrificiu pentru binele comun. Cuza va rămâne un model de patriotism, atât prin realizările sale politice, cât și prin valorile pe care le-a insuflat generațiilor viitoare. Atunci am înțeles că patriotismul nu înseamnă doar să vorbești despre iubirea de țară, ci să acționezi, să lupti, să creezi ceva durabil, pentru cei care vin după tine.

Lorena Petrovan, clasa a X-a A, Prof. coord. Cândea Dana Monica

DRAGOSTE DE POVESTE. EXERSĂM ABILITATEA DE A POVESTI

Călătorim

Sticla înghețată a geamului se aburea în cercuri mici, imprecis definite și constante, precum respirația ei fierbinte. Măinile mărunte îi tremurau sub materialul mănușilor pe care le ținea în poală. Privea prin geamul gării șinele de tren, care începeau acolo unde nu putea să vadă și se terminau după linia orizontului, cu mult în fața ei.

Așteaptă trenul de douăzeci de minute și mai are de așteptat încă pe-atât. Nu vine de departe. Nici drumul până la gară nu era aglomerat. Nu avea niciun motiv rațional pentru care să vină atât de devreme. Știa că așteptarea asta fără motiv e doar un răgaz înainte de plecare, să aibă timp să se răzgândească.

Dacă ar fi ajuns cu zece minute înainte de a porni, nu ar fi avut timp să se emoționeze. Nu ar fi avut când să își aducă aminte de toate lucrurile mărunte care o legau de locul acela. Oamenii pe lângă care trecea zilnic pe stradă, spre exemplu. Oameni ale căror fețe le memorase, dar ale căror nume nu le știuse niciodată. Oameni care veneau sau se îndreptau spre aceleași locuri ca și ea, fără ca măcar unul dintre ei să realizeze.

În acele momente - dinainte de plecare - nu se gândea la familia sa, nici la prietenii sau cunoștințele sale. Se gândea la orașul ei mic și la toate fețele familiare. La șablonul pe care îl urmau străzile, șablon pe care îl memorase acum mulți ani.

Se gândea de ce pleacă. Se gândea de ce nu mai observă lumina soarelui prin geamurile clădirilor înalte, dimineața devreme. De ce nu știe încă numele chelneriței de la cafeneaua ei preferată - care se așteaptă să o vadă mereu la aceeași oră și care îi reținuse mereu comanda. De ce nu mai observă oamenii din librărie care îi răsfoiesc cartea preferată?

Cândva, observa toate aceste mici detalii care făceau parte din viața ei. Cândva, le aprecia și le considera parte din propria persoană. Se întreba ce s-a schimbat între timp. Răspunsul era în fața ei, dar refuza să îl vadă.

Se obișnuise. Se obișnuise atât de tare cu aceste fapte, încât nu mai erau nimic special. Se obișnuise și se acomodase cu mediul, cu șablonul străzilor și oamenilor din jurul ei, încât ea însăși era greu de distins.

Așa că pleca. Pleca spre un loc nou în care să observe detalii noi. Un loc în care soarele să răsară dintr-o altă direcție a camerei ei. Un loc în care să găsească o nouă cafenea, o nouă chelneriță și o nouă comandă. Un loc în care ea să fie cea care cumpără din librărie cărțile preferate ale oamenilor. Pleacă undeva unde strada va urma un alt șablon și se va întâlni cu oameni noi pe stradă.

Era conștientă că, oricare ar fi acel loc, se va obișnui și cu acela. Știa că, la un moment dat, va pleca și de acolo. Știa că va repeta exact aceiași pași ca și data trecută - un nou oraș, oameni, străzi și locuri noi. Dar nu o va face veșnic.

Știa că la un moment dat va obosi. Va obosi să caute geamul care bate spre răsărit ca să tragă perdelele. Va obosi și se gândească în fiecare dimineață la ce îi va cere chelneriței. Va obosi să caute cărți noi, să caute străzi pe hartă, să facă cunoștință cu străini noi. Și atunci tot ce își va dori va fi să se întoarcă acasă.

Cândva se va fi săturat de toate acestea, dorul i se va stabili în oase. Îi va îngreuna mișcările și amorti simțurile, până când singurul drum pe care îl va mai cunoaște va fi cel spre casă.

Dar asta nu înseamnă că își va dori să nu fi plecat niciodată. Ba dimpotrivă. Dacă nu ar fi plecat, nu ar fi învățat să aprecieze confortul orașului ei natal și controlul pe care rutina îi-l oferă. Dacă nu ar fi plecat, cu timpul tot ce s-ar fi adunat în sufletul ei ar fi ură și dezgust pentru normalitate.

Nu știm să apreciem anumite lucruri la adevărata lor valoare numai după ce le pierdem. Poate că de asta *călătorim*. De asta ne mutăm din loc în loc încercând să găsim ceva diferit. Un soare care să strălucească mai tare. Oameni care să ne aprecieze mai mult. Și uneori găsim locuri în care ne potrivim mai bine. Iar, alteori, ne întoarcem acasă știind că acolo ne e cel mai bine.

Andra E. Mânzat, Clasa a IX-a C, Prof. coord. Buhai Ramona

O dovadă a puterii femeilor

De-a lungul istoriei femeile au avut o contribuție neînsemnată în ceea ce reprezintă informațiile pe care noi le cunoaștem astăzi, dar asta nu înseamnă că nu au contribuit la evoluția acestei lumi. Una dintre aceste femei este Luiza Zavloschi, care este prima femeie numită primar din România. Deși a fost aleasă într-un sat din Iași, nesemnificativ la vremea aceea (1930-1938), ea a decis că vrea să își ajute semenii concentrându-se pe problemele esențiale din comunitate.

Ea a fost dovada vie că o femeie poate să conducă, și mai mult, poate să aducă o populație la un nivel de grație. Cunoscând fiecare familie din acel sat, fiecare copil, s-a axat pe ajutorarea celor aflați în nevoie, pe modernizare, pe proiecte ce le-ar putea fi de folos localnicilor precum drumuri asfaltate, farmacii, școli construite chiar pe terenul familiei ei, a găsit un sediu pentru primărie și a instalat un post telefonic trăgând cablu subteran.

Nu doar implicarea în evoluția societății i-a atras aprecierea și respectul oamenilor, ci faptul ca i-a păsat de fiecare dintre ei. S-a preocupat de nevoile lor dorind nu faima, ci binele celor care au ales-o să ocupe această poziție. Cu toate că psihologii spun că femeile sunt influențate de partea emoțională, iar doamna Luiza este un exemplu al acestei teorii, dumneaei a demonstrat că acest lucru i-a adus succesul într-o carieră pe care societatea nu le-a permis celor de gen feminin nici măcar să și-o închipuie. A adus o contribuție pentru comunitatea din zilele noastre, încurajându-ne să ne păstrăm latura feminină, latura emoțională care ne caracterizează și să ne dorim ca prin viziunea noastră să schimbăm în bine lumea din jurul nostru. A inițiat un

parcurs pentru femeile din România, dovedind șansele noastre de izbândă într-o societate care ne denigrează. Și-a câștigat faima doar dorindu-și să candideze și reușind în ceea ce și-a propus. Revistele au scris articole despre această strașnică decizie, urmată de alte două realizări la fel de stranii. În ciuda obstacolelor, atât politice, cât și de gen a luptat pentru ceea ce și-a dorit să le ofere oamenilor.

Aflând despre realizările ei am conștientizat că vorbim prea puțin despre femeile care au adus o schimbare în țara noastră, deși ne dorim să avem parte de respect și apreciere din partea celorlalți pentru ceea ce am realizat de-a lungul timpului. Această personalitate a dovedit că poate să spulbere anumite concepte, într-o perioadă delicată, și astăzi mă întreb de ce nu mai avem aceeași inițiativă. Să descoperi lucrurile pe care le-a realizat în doua mandate te face să te gândești la realitatea din jurul tău. Iubirea pentru poporul român se pierde din ce în ce mai mult, gândindu-ne la bani, la faimă, la propriul confort și uităm că ceea ce facem pentru comunitate, cum ne raportăm la cei pe care îi numim frați, definește de fapt cum am lăsat să ne influențeze luptele purtate de strămoșii noștri. Luiza Zavloschi a demonstrat că poți să realizezi multe într-un timp scurt dacă ai motivația corectă, dacă te dedici celor care au avut încredere în tine astfel încât să poți să-ți exerciți voința și ideile asupra lor. Prin acțiunile ei ne învață că nu totul este despre apreciere, mândrie, orgoliu, avere, ci iubirea, smerenia, faptul de a fi pregătit oricând să-i ajuți pe ceilalți reprezintă o onoare pe care ar trebui să o caute fiecare persoană care se află la conducerea acestei țări.

Deschiderea spre nou, spre evoluție, consider că i-a determinat pe cetățenii din perioada aceea să o aleagă pe Luiza Zavloschi în postul de primar, arătându-ne că schimbarea, deși neobișnuită și evitată, poate să fie radicală, de folos și uneori primordială pentru viitorul nostru.

Călăuz Andreea, Clasa a XI-a A, Prof. coord. Buhai Ramona

Reflexii de Eroină

Eroina de la Jiu, tipărită în cerneală pe hârtiile din ziar, se transformă în carne și oase în fața mea. O femeie cu pielea de porțelan și părul negru-tăciune, a cărei vârstă nu o pot ghici; a cărei față nu o pot descrie, trăsăturile ei în continuă schimbare. Era o prezență mitică, aproape sfântă. Privea înainte, către copiii care se jucau între florile câmpului. Ecaterina se uita la fetiță, ca la reflexia ei din oglindă, zâmbindu-i nostalgic.

— Cătălina Teodoroiu, o prezentă zâmbind. Voiam să devin învățătoare. Iubeam copiii, îmi iubeam familia și țara. Nici nu aveam idee că voi muri pentru ea.

Nici nu mi-am dat seama când totul în jurul nostru s-a schimbat, când aerul rece mi-a amortit oasele, iar vântul mi s-a înfășurat în jurul gâtului ca un fular, sugrumându-mă. Ecaterina nu părea afectată. Privea în gol, către câmpia acum pustie.

— Când m-am întors de la București, nimic nu mai era la fel. Mi-au spus că vin nemții, că începe războiul, că tata și Nicolae pleacă. Lumea se prăbușea în jurul meu. Tot ce știam până atunci – pacea și liniștea și rutina care se instalase în viața noastră – dispăruse, ne-au luat totul. Aveam abia douăzeci de ani, pentru numele Domnului! Nu îmi terminasem școala. Nu apucasem să-mi trăiesc nici măcar un sfert din viață. Mi-au luat totul. M-au trimis ca asistentă medicală în Regimentul 18, cu Nicolae. Doar ca să îl văd căzând în fața mea. Doar ca să mă pună să stau la capul lui, în sângele lui, doar ca să îi simt inima cum se oprește sub palma mea. Când m-am întors la Vădeni mi-au spus despre tata. Nici pe mama nu am găsit-o acasă. Îmi fusese de ajuns. Nu mai aveam pe nimeni, nu mai aveam nimic în afară de țară. Și nu aveam de gând să o pierd și

pe ea. Aveam douăzeci și doi de ani când m-am înrolat în armată. Eram furioasă și flămândă de răzbunare și mă cuprinsese o dorință arzândă pentru dreptate și pace, așa cum nu mai simțisem niciodată până atunci.

Vocea ei era calmă și stabilă, în totală antiteză cu evenimentele pe care le relata.

—Deloc surprinzător pentru superiorii mei – care erau cel puțin sceptici în privința unei femei cu pușca în mână – am fost luată prizonieră și dusă la Cărbunești. Am scăpat cu un revolver și cu o rană la picior. Când m-am întors înapoi pe front, am fost rănită din nou și dusă la spital. Și pentru prima oară cineva și-a întors privirea către „realizările” mele. Nu îmi plăcea să le numesc așa. Nu le consideram realizări, nici o mândrie. Îmi era groază. Nu genul acela de frică care te face să fugi, nici cel care te împietrește. Era felul acela de groază, de frică, care te face să vrei să urla și să plânga și să tragi gloanțe-n gol. Pe front, cu fiecare zi care trecea, reacționeam tot mai puțin la sunetul gloanțelor care treceau pe lângă mine, iar asta mă speria și mai tare. Am fost vizitată de familia regală, niște oameni cărora le purtam un respect și totodată un fel de *ură*, și de care am fost mai târziu numită sublocotenent. Ca să fiu sinceră, nu eram mândră că luptam pentru țara mea. Și nu pentru că nu îmi iubeam țara, ci pentru că pur și simplu mi se părea nedrept să port lupta unor oameni care nu au simțit niciodată durerea unei răni de glonț în pieptul fraților săi. Era nedrept, și nu numai pentru mine. În timpul petrecut ca asistentă medicală am văzut *copii* luptând pe front. Unii nici măcar nu împliniseră optsprezece ani. Unii nu avuseseră ocazia să își vadă iubitele la altar sau copiii crescând. Era nedrept pentru toată lumea. Să dai viață cuiva și să nu îi lași să și-o trăiască.

Încet, încet disperarea creștea în glasul ei. Și mie îmi era frică să vorbesc, îmi era frică să îmi mut privirea de la fața ei, de frică că ar putea dispărea, că totul s-ar dovedi doar un vis, o fantezie, o fantomă între pereții reci ai camerei mele. Mă gândeam la toți oamenii pe care îi cunosc – familia mea, prietenii mei, familia prietenilor mei și prietenii familiei mele – și mă gândeam la toți oamenii pe care Ecaterina i-a cunoscut. Mă gândeam la felul absolut atroce în care i-a pierdut ea și la cum aș fi putut fi eu în locul ei. Iar vântul sufla mai tare, se înfășura mai strâns în jurul gâtului meu și încercam să nu duc gândul într-acolo. Să nu mă gândesc la norocul pur pe care l-am avut, să mă nasc o sută de ani mai târziu, când durerea în sufletul poporului deja amorfise și familiile morților nu mai erau.

Fluieratul unui glonț trece pe lângă urechea mea și se oprește în pieptul Ecaterinei, care cade la picioarele mele și nu se mai clintește un centimetru. Privesc cum sângele ei roșu colorează zăpada în jurul nostru și îmi spun că nu a căzut pe pământ, ci pe cadavrele celor dinaintea ei. Era trist, zău așa, ca oamenii să trebuiască să se sacrifice în lupta pentru teritorii pentru a-și proteja pacea. Pentru că războiul nu e despre cuceriri de teritorii. Patriotismul nu este despre pământuri. E despre oamenii și libertatea lor, despre liniștea la care râvnesc.

Andra-Emanuela Mânzat, clasa a IX-a C, Prof. coord. Buhai Ramona

ERA ODATĂ O MĂNĂSTIRE

„locul unde alerga și orfanul, și bolnavul, și păcătosul, dar și smeritul; aici era loc pentru toată lumea.”

Era odată o mănăstire undeva departe în negura depărtatelor zări, în inima unor munți, unde norii se risipesc printre turnurile de aur ale bisericii, unde soarele mângâia blând grădinile mirifice de crin și lalele, unde toate păsărelele ciripesc și toate florile-nfloresc, trăiau în duh de rugăciune și în liniște undeva „la 40 de suflete de călugări” care făceau ascultare starețului

mănăstirii. În acest loc unde timpul parcă s-a oprit în loc, unde totul este har, pace și frumusețe, aici parcă cerul dănuia cu cele pământești, iar cele pământești împreună dănuiesc cu cele cerești, se afla un mare călugăr, cu credință de piatră care se ruga neîncetat pentru mântuirea poporului.

Această mănăstire era un refugiu pentru toți cei care sunt greu încercați de soartă, care, în ciuda piedicilor acestei efemere vieți, nu și-au pierdut credința și convingerea în Divinitate, era locul unde alerga și orfanul, și bolnavul, și păcătosul, dar și smeritul; aici era loc pentru toată lumea.

După cum se știa, călugării nou veniți în mănăstire trebuiau să facă ascultare, înainte de a fi hirotonisiți. Printre aceștia era un zdravăn flăcău, orfan de ambii părinții pământești, dar mult iubit de cei cerești. Acesta își dorea să își dedice întreaga viață rugăciunii și să îi ajute pe cei aflați în deznădejde. Așa se face că, în întreg postul sfintelor Paști, după orânduire, se făceau rugăciuni la ceas de seară, iar tânărul nostru avea în grijă să tragă clopotul la miezul nopții pentru a săvârși Miezonoptica și Utrenia. Făcu flăcăul nostru precum îl îndruma starețul. În fiecare noapte se trezea cu o oră înaintea tuturor, dădu slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, trăgea clopotul și pe urma bătea toaca de la poarta sculptată din lemn, care parcă TE TRANSPUNEA ÎNTR-O ALTĂ LUME, până la biserica cea mare, în interiorul căreia îngerii plutesc parcă în mângâierea suavă a luminii candelor. Tânărul era foarte apreciat de toți monahii pentru seriozitatea de care dădea dovadă.

Întâmplarea face ca în Săptămâna Mare, în Săptămâna Patimilor, Scaraoțchi își trimise unul dintre slujitorii săi să îi pună la încercare credința băiatului. În Lunea Mare clopotul bătu înainte de vreme, tânărul călugăr, neștiind ce se întâmplă, dădu fuga în biserică să vadă ce se petrece, în acel moment drăcușorul dispăru. Se strânseseră toți monahii, mari și mici, călugări de mai multe ierarhii, să asculte mustrea starețului. Precum un părinte își mustră copilul atunci când este neascultător, tot așa și starețul dori a-l îndrepta pe băiat spunându-i dacă o singură dată se va repeta, va suporta consecințele. Îndărăt încerca acesta să le explice tuturor că el dormise și că altcineva trase clopotul, toți l-au acuzat de neascultare. Doar marele călugăr căzu profund pe gânduri, dar nu zise nimănui nimic. A doua noapte, din nou, dracul își făcu apariția; din nou călugării se supăraseră foarte tare și au decis să îl trimită din mănăstire pe acest tânăr călugăr neascultător. Dar bătrânul călugăr, ceru clemență și spuse că, în noaptea în care Mântuitorul se va vinde, el va sta de pază în turla bisericii alături de băiat. Primi binecuvântarea mai-marelui, îl luă pe băiat, psaltirea și o cruce cu ei în vârful bisericii. Aproape de miezul nopții o ceață densă se lasă peste mănăstire, un somn dulce și adânc îi încercă pe cei doi, dar călugărul simțind un fior pe spate, se întări mai tare în rugăciune. Deodată, turla se cutremură, fețele celor doi luară parcă foc de fierbințeala iadului. O creatură cu copite despicate, cu coarne lungi și plin cu smoală, prinse deodată funiile și începu a trage clopotele de se cutremură întreaga mănăstire. Atunci călugărul și cu învățacelul săriră în picioare, unul cu psaltirea, iar celalalt cu crucea în mână și începură a se ruga...

„Te leg să rămâi aici, să dansezi precum dansează fecioarele la nunta împăratului...”

...și diavolul începu a dănuși într-o veselie, smoala toată se scurgea pe despărțitura copitelor. În zadar se ruga de băiat și de călugăr să îl dezlege, aceștia bătură toaca și chemară toți călugării precum și pe stareț să se minuneze de această creatură din fundul iadului.

Povestea spune că necuratul mai joacă și acum de nu cumva s-o fi prăpădit între timp...

„Povestea aceasta mi-o spunea bunica, iarna, când lemnele trosneau în sobă și ea torcea lâna de pe suveica de lemn, în mireasma îmbătătoare a cojilor de măr așezate pe talpa sobei.

Cristian Alexandru Marian, Clasa a XI-a A, Prof. coord. Buhai Ramona Nicoleta

OBSESIA LUMINII

„Nu mai aveam în minte lumea de lumină, ci Lumina însăși.”

Dacă ați auzit vreodată de această artă bizantină, vă propun să vă gândiți la ea. Imaginați-vă imaginile, lucrările pe care le înfățișează, ceea ce încearcă să explice și să vă insufle prin tehnicile ei. Eu am început să trăiesc în aceste detalii, impuse, stricte, dar care mă poartă spre o cu totul altă lume, o lumină în care sunt învăluit și-mi oferă liniște. Ca să nu vă mai țin în suspans, eu sunt un pictor, un artist care și-a găsit perechea, jumătatea în universul bizantin. N-o să vă spun numele meu, o să rămân anonim, dar vreau să-mi fac povestea cunoscută.

Cu câteva luni în urmă, lucrând la o pictură cerută de un preot, mi-am dat seama de un aspect pe care acesta l-a cerut în tablou, care părea neobișnuit. O scară care să o înfățișeze pe cea descoperită de Iacov în călătoria sa prin pustiu, spre casa mamei lui, pe care să coboare și să urce îngeri, fără a mai reprezenta și altceva. Ceea ce m-a surprins este simplitatea acestei lucrări, fără detalii complicate, fără elemente care să facă trimitere la Divinitate, doar reprezentarea slujitorilor Lui. Fiind un bun cunoscător al acestui domeniu, m-am bucurat de libertatea, cât era, de a mă juca printre nuanțe, încercând să redau lumina cerească ce încadra aceasta scară. Am fost absorbit de fiecare strat de culoare pe care îl aplicam pe pânză, iar fiecare zi devenea mai luminoasă. Am muncit o săptămână, nedorind să uit vreun detaliu, în fiecare noapte petrecând-o în cumpănă. În puținele ore în care adormeam tot ceea ce vedeam era o lumină inexplicabil de strălucitoare, ce mă orbea, dar nu aveam nevoie să văd ca să știu că, orice s-ar afla în jurul meu, o să mă ghideze la fiecare pas făcut cu timiditate și curiozitate.

Mă trezeam în fiecare noapte la aceeași oră, înainte ca soarele să răsară și mă concentram din nou la același aspect care a ajuns să devină o obsesie. Doream să redau starea din vis prin talentul meu. Pictam, corectam, mă plimbam înnebunit, disperat cerșind după încă o clipă în acea lume ce mă acapara prin nimicul pe care îl reprezenta, dar, în același timp, semnifica tot de ceea ce aveam nevoie. Îmi petreceam clipele cu gândul la sosirea nopții. Am încercat și în timpul zilei să mă reîntorc, cu toate că par naiv, mă străduiau să adorm și când o făceam aveam parte doar de coșmaruri. Așa că, noaptea abandonam lucrul la aceeași oră, cu același zâmbet pe buze, ca un copil care știe că o să primească cu cadou, o bucată de prăjitură în plus pentru că a fost cuminte și a așteptat până la momentul oportun să o ceară. Cu speranța în suflet mă îndreptăm spre micul meu colț de rai, de care mă agățam în fiecare tot mai mult.

Aceste lucruri s-au repetat timp de patru zile, timp care a părut un veac, dar care a fost suficient pentru a mă marca. Pentru a marca întreaga mea carieră, viața, existența pe care nu o mai înțelegeam. Aveam impresia că mi-am găsit vocația, că fac ceea ce mi-a fost scris să fac, însă nu mai doream să mă limitez. Aveam nevoie să deschid porțile ce m-au ținut separat de principalul meu scop. După cinci zile, eram confuz, nu mai reușeam să adorm, să pictez, nu mai puteam să fac nimic. Eram orb, paralizat, incapabil de a mai gândi. Mi-am petrecut următoarele zile în beznă, tânjind doar după o fărâmă de lumină, pierzându-mi speranța și credința. Am rămas întors spre tablou, cu o pensulă în mână, sprijinită de un picior, cu vopseaua picurând. Auzeam ceea ce se întâmplă în jurul meu, acesta era singura dovadă că încă mai aveam viață în mine. Trăiam o tortură continuă, care nu avea sfârșit, cu ura care creștea tot mai mult în inima mea, care mă înnebunea cu fiecare secundă, iar prin această beznă am simțit o mână pe umărul meu, care a străpuns fiecare parte din mine și m-a repus în mișcare. M-am întors surprins, speriat dar nu era nimeni cu mine în atelier, dar puteam să jur că încă mai simțeam acea atingere blândă. Întors spre dezastrul creat în ultimele zile m-am uitat, pentru prima dată după mult timp, la ceea

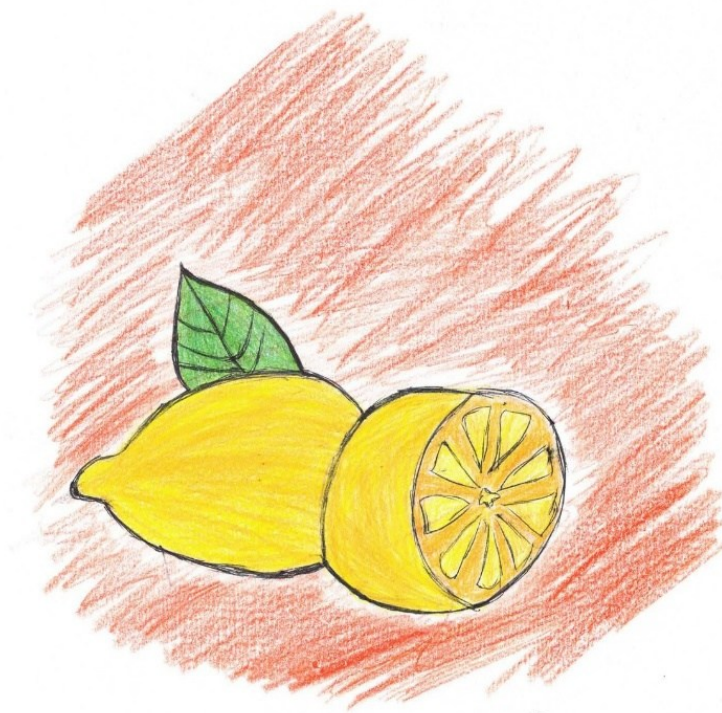
ce am încercat să creez. Toate surprindeau anumite tehnici învățate la perfecție, dar fiecare avea câte un defect. Erau făcute mecanic. N-aveau o emoție mai profundă decât disperarea succesului. Astfel, cu acest gând curgându-mi prin vene, am luat-o de la capăt. Nu mai aveam în minte lumea de lumină, ci Lumina însăși. Fără mișcări mecanice, ci izvorâte din inimă, completate de talent, mi-am oferit libertatea de a nu mai ține cont de detalii. Eram, după mult prea mult timp, fericit. După o eternitate mi-am adus aminte de ce am ales să urmez această cale.

La sfârșitul săptămânii, a apărut și preotul, dornic să vadă rezultatul unei așteptări prelungite. Pictura mea nu era semnată, voiam să las destinul să-mi călăuzească pașii. L-am rugat pe preot să rămână discret și să nu menționeze nimănui numele meu...

Preotul și-a luat produsul cerut, pentru el rămânând doar un simplu obiect, pentru mine o parte din suflet pe care am îndrăznit să o împart cu un semen. Această săptămâna o să rămână mereu alături de mine și, cu toate că am continuat să îmi practic pasiunea, trăindu-mi viața în liniște, simt că adevărata mea viață a început cu acest tablou.

Iată motivul pentru care am rămas anonim și vreau să rămân așa, îmbinat cu arta bizantină, care a deschis pentru mine un portal spre libertate, o lume pe care am crezut-o inexistentă, dar de care nu mai vreau să mă despartă nimic, nici chiar numele meu.

Călăuz Andreea Naomi, Clasa a XI-a A, Prof. coord. Buhai Ramona Nicoleta

Andreea
Clasa a XI-a A

ATELIER DE Scriere Creativă, CLASA a X-a A GLOBUL DE CRISTAL ȘI MARILE SECRETE ALE VIEȚII

Prof. coord. Căndea Dana Monica

Într-o seară de toamnă am găsit un glob de cristal ascuns într-un cufăr vechi din podul bunicilor mei. Când l-am atins, lumina s-a cuibărit în jurul lui și m-a tras într-un vârtej de imagini și sunete. Acolo am văzut începutul universului, zâmbetul unor bătrâni, suferința unui copil dragostea unor părinți și clipa în care cineva a ales să ierte.

Globul mi-a vorbit fără cuvinte, arătându-mi că sensul vieții nu stă în bogății sau în glorie, ci în momentele simple și sincere. Am înțeles că adevărata comoară este conexiunea dintre oameni, curajul de a trăi cu inima și puterea de a oferi fără a cere ceva în schimb.

Când m-am trezit, globul era rece și tăcut, dar în sufletul meu rămăsese o lumină nouă – sensul vieții nu se caută în afară, ci se descoperă în iubire, iertare și prezență.

Teodora Mihuț

În fața mea se află un glob strălucitor, mare cât o minge de fotbal. Pe măsură ce mă apropii, începe să devină transparent, transformându-se într-o oglindă, astfel încât îmi pot vedea doar proprii ochii, în care se ascund toate secretele vieții. Mă uit atentă și simt un fior care îmi traversează tot corpul. Rămân fără cuvinte, gândindu-mă că privesc ceea ce nimeni nu ar trebui să vadă în această viață.

Văd totul. Primesc răspuns la toate întrebările pe care le aveam până de curând, prind un sentiment de putere, însă realizez că drumul meu prin viață nu va fi cruțat. Sensul existenței nu este nimic mai mult decât ceea ce facem zilnic pentru a oferi un scop vieții noastre.

Ioana Talpoș

Pe o masă de lemn veche, într-un colț al bibliotecii, am descoperit un glob de cristal, strălucind ușor, ca și cum ar respira. Când l-am privit atent, am fost absorbită într-un tărâm al adevărilor ascunse. Am văzut oameni grăbiți, uitând să trăiască, copii visând neștiutori și bătrâni cu ochii plini de povești nespuse.

Globul mi-a arătat că marile secrete ale vieții nu sunt mistere de nepătruns, ci lucruri simple pe care le uităm: bucuria unui apus, îmbrățișările sincere, râsul neașteptat. Sensul vieții nu este o destinație, ci un drum plin de emoții, greșeli și clipe de o autentică frumusețe.

Am ieșit din viziune cu inima ușoară. Globul nu mai strălucea, dar eu da, căci înțelesesem că viața merită trăită cu sufletul deschis și cu recunoștință pentru tot ce este.

Ana-Maria Onea

Nu demult a fost ziua mea de naștere, iar printre cadourile primite s-a aflat și un glob de cristal foarte strălucitor. Inițial nu i-am dat prea mare importanță, dar pe parcurs m-a captivat.

Era seară și eu aproape adormisem când globul începu să strălucească atât de puternic încât toată camera era luminată. L-am atins și, ca prin farmec s-a deschis înăuntru o lume misterioasă, viața mea, derulată ca un film necunoscut.

Am încremenit. Nu știam dacă să continui să privesc sau să mă culc la loc. eram speriată, dar și foarte curioasă. Până la urmă, am decis să privesc și am descoperit secretele tăcerilor mele, ale viselor uitate sub pernă, ale deciziilor care mi-au schimbat cursul vieții, fără să îmi dau seama. Am văzut clipele mici care au contat cel mai mult pentru mine, sau replicile care m-au încurajat: „Te iert!” sau „Nu renunța!”. mărele vieții mele sunt uneori liniștite, alteori furtunoase, dar mereu pline de sens. Globul mi-a arătat că fericirea nu vine din marile reușite, ci din curajul de a fi sinceră cu mine însămi.

Mihaela Moldovan

Într-o seară de iarnă, după ce am împodobit bradul, când eram singur în casă, a început să strălucească un glob, mult mai intens decât toate celelalte, cu poleiala lor argintie. M-am apropiat de el și m-a transpus într-o lume fantastică, unde se aflau toate enigmele lumii, chiar adevărul despre piramidele egiptene sau despre moartea lui Michael Jackson. Eu am fost curios să aflu cum s-a făcut lumea și dacă Dumnezeu este real. Am aflat că povestea biblică e în mare parte adevărată, dar multe detalii s-au pierdut. După această călătorie m-am trezit din nou lângă bradul meu, la căldura plăcută a focului din șemineu și am realizat că totul a fost un vis. (Darius Pop)

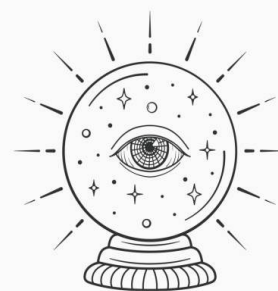
De câțiva ani am acasă un glob de cristal care stă pierdut într-un dulap prăfuit și vechi. Într-o seară, plimbându-mă prin parc cu prietena mea, am întâlnit o bătrână care avea unul la fel. Mirată, am întrebat-o la ce o ajută, de îl poartă cu ea peste tot. Mi-a spus că oricine poate vedea în el marile secrete ale vieții, dar numai dacă are infinită încredere. Nerăbdătoare, am fugit acasă să încerc și eu puterile globului meu. Dintr-o dată globul a început să lumineze puternic și să deschidă un portal spre o altă lume. Acolo am descoperit sensul existenței. acum știu că în lume există cel puțin o persoană care ne seamănă, că dinozaurii nu au dispărut, ci s-au transformat în elefanți, că animalele de companie care ne iubesc pot să fie sufletele noastre pereche, din alte vieți.

Această întâmplare m-a făcut să îmi schimb viziunea despre viață. deși prietena mea nu m-a crezut, eu nu am renunțat să o conving să încerce și ea această călătorie magică, în globul de cristal.

Sonia Dumitraș

Era o seară normală de joi, când îmi udam plantele din balcon, iar cerul era plin de stele strălucitoare și în aer se simțea miros de primăvară. M-am oprit apoi să admir cireșul din fața blocului. Undeva, jos în iarbă, am zărit ceva strălucitor, care mi-a furat instant privirea. Era un glob mic de o strălucire aproape magică, puțin murdar de pământ, care lumina firele de iarbă. Am coborât și l-am luat cu mine, l-am spălat de pământ și l-am lăsat pe balcon să se usuce.

În seara următoare, am mers din nou să-mi îngrijesc florile, cu mintea plină de gândurile și grijile mele legate de bacalaureatul care se apropia și de direcția pe care o va lua viața mea.

Când m-am apropiat de glob, strălucea mai tare ca ieri. L-am luat în mână și o voce tainică mi-a șoptit ușor: „Ceea ce ar trebui să fie o prioritate în viața fiecărui om este fericirea!”.

Paula Zubașcu

A început primăvara. O dată cu ea a venit și vremea schimbătoare. Azi dimineață era senin, soarele strălucea, dar acum, spre seară, plouă de nu vezi nici la 10 metri. Pentru a-mi anihila plictiseala, am decis să urc în podul casei, lume a vieții generațiilor trecute. Apa se scurgea de pe acoperiș, monoton, de ore bune formând bălți uriașe. printre cutiile prăfuite, pline cu poze, jucării și lucruri vechi, am observat ceva strălucitor, un glob ciudat pe care nu l-am văzut până acum.

L-am luat în mână. Era de cristal. În acel moment totul în jur s-a luminat și în fața mea a apărut un copil. Era, de fapt, o fetiță care mi se părea atât de cunoscută... căci eram chiar eu! Fetița se apropie de mine speriată și un fior ciudat mi-a trecut prin trup. știam că prin această copilă puteam să îmi descopăr sensul existenței. m-am apropiat de ea, iar obrazul meu a ajuns lângă al ei și m-a întrebat: „Pe tine cum te cheamă?”. Prin puritatea ochilor ei am văzut întreaga lume.

Nicoleta Chiș

„Voci Eminesciene” - File din jurnalul de cenacul

Serile de poezie Nichita Stănescu

Am avut ocazia de a lua parte la „Serile de poezie Nichita Stănescu” de la Desești, într-o după amiază de vineri, 18 octombrie 2024. Activitatea a început la biserica de pe deal, unde s-a săvârșit o slujbă în memoria scriitorilor care au trecut în lumea cea de veci. Mai apoi, am ajuns în curtea părintească a poetului Gheorghe Pârja, unde s-a desemnat câștigătorul premiului „Nichita Stănescu”, poetul maramureșean Ioan Dragoș.

Chiar dacă eram înduioșată de prezența poetului câștigător, am fost încântată să citesc în fața tuturor poezia *Recurs când buciul sună cu jale*. În ultima parte a serii am ajuns și la Căminul Cultural, unde s-a desfășurat un recital de poezie și muzică. Trebuie să menționez neapărat și faptul că ne-am bucurat de bucatele delicioase pe care ni le-au oferit gazdele. În concluzie, sunt recunoscătoare doamnei profesoare de limba română, Cândea Monica, pentru că ne-a oferit ocazia de a lua parte la o asemenea activitate. Sperăm că vor fi cât mai multe de acest fel!

Talida Pop Petrean, clasa a X-a F

DEMOCRAZICI 2025: CE Spui? Citim împreună?

Ziua Internațională a Cititului Împreună, cu voce tare, dobândește deja statut de tradiție în colegiul nostru, fiind celebrată și în acest an alături de elevii iubitori de lectură, dar și de invitați distinși care le deschid tinerilor noi perspective asupra universului cărților, asupra modului în care ele ne modelează personalitatea și ne pot ghida în viață, dar și asupra modului în care sunt create și își trag sevele din viață, din experiențele cotidiene, dar și din cele culturale.

La inițiativa profesorului documentarist, doamna Ramona Corina Fonai, a profesoarei Monica D. Cândea și a doamnei consilier psihologic Steliana Raluca Pop, cu susținerea și sub coordonarea conducerii colegiului, director, prof. Marius Crăciun și director adjunct, prof. Ramona Astalâș, am dedicat această ediție ZICI lecturii pentru și împreună cu elevii cu cerințe educative speciale din unitatea noastră. Alături de aceștia au răspuns apelului și câțiva adolescenți, plini de empatie, elevi fără probleme speciale, precum și invitații speciali: Dana Gagniuc Buzura – manager al revistei de cultură „Nord Literar”, poetul Flaviu Mihali, redactor al aceleiași reviste,

precum și jurnalista Camelia Tocaci de la cotidianul local „Graiul Maramureșului”.

Emoția ne-a cuprins pe fiecare în parte, atunci când am ascultat, în lectura autorilor, fragmente din câteva texte inedite ale invitaților. Dana Gagniuc Buzura a prezentat câteva anecdote, din viața ei de jurnalist, hazlii și pline de tâlc, dar și de o dulce-amară ironie la adresa unei umanități eteroclite, nițel ieșite din țâtâni, așa cum a cunoscut-o direct, pe stradă sau în autobuzul cu care făcea naveta. Flaviu Mihali a completat, în registrul grav, aproape tragic, prin cele câteva poezii proprii, recitate grav și penetrant, viziunea contemporană asupra fragilității și vulnerabilității ființei umane. Elevul Cristian Pop, din clasa a X-a a, a dat citire unei poezii proprii dedicate dispariției unui important poet al secolului XX.

După această introducere cu iz de cenaclu, a venit rândul lecturii tematice, care a avut ca scop atât exersarea și demonstrarea competențelor de lectură expresivă a eminescienilor, cât și de a face o invitație la lectură. Cartea aleasă pentru acest eveniment a fost best-sellerul internațional *Minunea*, de R. J. Palacio, din care elevii au citit câteva fragmente, extrase din primele două capitole, prin tragere la sorți, pusă la cale de doamna profesoară Fonai. Tonul, intonația, faptul că au înțeles textul și că îi pot transmite mai departe mesajul au fost dovezile îmbucurătoare pentru susținerea acestei direcții incluzive, democratice a dezvoltării învățământului de masă, dar și pentru rolul benefic al unor astfel de activități de lectură cu voce tare, în afara unei ore obișnuite de curs, într-un climat de încredere, siguranță și susținere reciprocă.

În continuarea lecturii acestor fragmente au fost amintite și alte cărți pe aceeași temă a copilului defavorizat de soartă, fie datorită unei infirmități congenitale, fie datorită statutului de individ orfan, abandonat, discriminat din diferite cauze. Andrada Bușecan, din clasa a X-a A,

a citit câteva fragmente din *Războiul care mi-a salvat viața*, iar ceilalți au completat lista lecturilor de gen cu alte titluri din literatura română, dar mai ales din cea internațională, atât de la modă azi. Dana Gagniuc Buzura a ținut să amintească o carte favorită a adolescenței sale, *Singur pe lume*, de Hector Malot, scrisă în alt secol, dar profund emoționantă și le-a recomandat elevilor să se apropie și de romanele unei cunoscute scriitoare contemporane, Ioana Nicolae, dintre care a menționat, pe aceeași temă, titluri precum *Cartea Reghinei* sau *Miezul inimii*.

Impactul pe care această oră de lectură împreună sub semnul incluziunii, al empatiei și al toleranței democratice, l-a avut asupra participanților poate fi citit în mărturiile pe care le adăugăm în continuare.

**Prof. Căndea Dana Monica și
prof. documentarist Fonai Ramona
Corina**

„Cititul e un gest extrem de personal, cu profunde resorturi intime, care ține de tabieturi, de stări, de momente, de spațiul privat, de relaționarea în singurătate cu cartea, cu autorul, cu personajele. E un gest aproape egoist. Și... o indefinibilă bucurie în singurătate. Dar „cititul împreună” devine deopotrivă o tăcere și o vorbire cu sens, este o căutare, o preocupare, o raportare la Celălalt. Un gest altruist, așadar.

Azi, de Ziua Cititului Împreună, ne-am bucurat de lectura unor texte din cărți cunoscute, precum și de lectura unor texte noi, alături de elevii Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare. Sub genericul, „Stai calm și citește împreună cu toți, pentru toți”! elevii au citit din „Minunea” de R. J. Palacio și din „Războiul care mi-a salvat viața” al lui Kimberly Brubaker Bradley.

Dana Buzura-Gagniuc, managerul revistei de cultură „Nord Literar” și poetul Flaviu Mihali le-au citit elevilor fragmente din volumele pe care le au în pregătire și le-

au vorbit despre importanța lecturii, prezentându-le, de asemenea, numărul din ianuarie al revistei.

Ora petrecută împreună a fost o citire și o vorbire cu sens. Alături de elevi au fost, ca întotdeauna cu empatie și cu emoție, inițiatoarele proiectului: prof. dr. Monica D. Căndea, prof. Ramona Corina Fonai și consilier psihologic Raluca Pop.”

Dana Gagniuc Buzura

„Activitatea DEMOCRAZICI 2025 ne-a dat ocazia să participăm alături de copii care sunt cu totul speciali la o oră plină de emoții, de fericire și de tristețe. Noi, elevii liceului Eminescu, alături de câteva cadre didactice și de niște invitați foarte amabili, care ne-au citit din operele lor încă nepublicate, fascinându-ne cu expresivitatea lor, am realizat o întâlnire în care am citit secvențe dintr-o carte foarte cunoscută, Minunea, de R.J. Palacio, cu scopul de a invita la lectură, dar și de a ne motiva să trecem peste orice problemă pe care o întâmpinăm, deoarece orice necaz ne poate învăța să fim mai buni și să nu ne lăsăm pradă necazului. Această experiență m-a făcut să conștientizez cât de norocoasă sunt față de alții și mă motivează să învăț mai mult, să citesc mai mult, pentru ca într-o zi să pot ajuta și eu cât mai mulți copii, așa cum încercă și profesoarele prezente la activitate.”

Lazăr Carina, clasa a X-a H

„Activitatea de astăzi a fost una frumoasă, deoarece am descoperit lucruri sau pasiuni noi. Am aflat despre lucrările unor autori despre care nu mai auzisem până acum, care au citit creații se-a dreptul atrăgătoare, cum ar fi cele legate de călătoriile cu autobusul, de balaurul din pădure de care le era frică unor localnici, sau poeziile care îmbină amuzamentul cu realitatea.

Am învățat să ne acceptăm așa cum suntem, aspect foarte important în dezvoltarea personalității. Dacă suntem mulțumiți de noi, de ceea ce am realizat până în prezent, nu avem cum să ne lăsăm doborâți de obstacole. Trebuie să ne acceptăm realitatea și defectele, iar înainte de a adresa cuiva cuvinte urâte, să ne gândim de două ori, deoarece nu putem ști ce se află dincolo de aparențe. Această activitate m-a încurajat să citesc și mi-a stârnit interesul pentru cărțile amintite.”

Borodi Mărioare, clasa a X-a H

„Cititul împreună întărește relațiile interpersonale, oferind un sentiment de siguranță și apartenență. În plus, stimulează răbdarea, atenția, și încrederea în sine. De asemenea, tema aleasă este specială, iar prin intermediul unor astfel de activități, toți copiii se pot simți incluși, acceptați. adaptarea lecturilor la nevoile copiilor oferă experiențe valoroase care îi ajută să descopere bucuria lecturii și să își dezvolte potențialul la maxim.

Prin intermediul acestor activități, copii își dezvoltă imaginația, dar și dicția, își îmbogățesc vocabularul. Prin cititul cu voce tare ne dezvoltăm și controlul asupra emoțiilor. Eu apreciez aceste evenimente și îmi place să mă implic, deoarece simt

că ele devin cărămizi la temelia evoluției mele personale.”

Dobrican Antonia, clasa a X-a H

**Pagini realizate de
prof. dr. Căndea Dana Monica și
prof. documentarist Fonai Ramona
Corina**

Muzică și poezie la ceas de seară

Joi, 19 februarie 2025, am participat la evenimentul „Muzică și poezie la ceas de seară”, desfășurat la Shura Bistro Caffè și organizat de Revista de Cultură „Nord Literar”. După introducerea călduroasă

făcută de doamna Dana Buzura Gagniuc, a urmat recitalul de poezie susținut de scriitorii băimăreni și maramureșeni. Printre momentele poetice au fost intercalate și trei momente muzicale susținute de artistul Daniel Pop, solistul trupei „Trei Parale”.

Atât atmosfera confortabilă, cât și activitatea în sine au stârnit un interes deosebit participanților, iar surprizele nu au lipsit. Evenimentul a reușit să creeze o conexiune autentică între poezie și muzică,

oferind publicului o experiență memorabilă principalul scop al acestui eveniment a fost înființarea căminului „Rivulus Dominarum”, așa că toți participanții au semnat hrisovul de fondare al acestuia și au primit câte un semn de carte drept mărturie.

În concluzie, seara a fost excepțională, plină de emoție și inspirație, iar atmosfera originală a contribuit din plin la reușita momentului. Așteptăm cu nerăbdare să revenim și să continuăm această frumoasă călătorie culturală!

Talida Pop Petrean, clasa a X-a F

Am avut plăcerea de a participa la această seară de poezie și muzică, o experiență plină de emoție și inspirație. Poeziile recitate au fost atent alese și interpretate cu pasiune, reușind să transmită emoție și pasiune. Muzica a completat perfect acest eveniment, căci nu poate exista poezie fără muzică. Apreciez organizarea atentă și efortul depus pentru a aduce în prim-plan frumusețea artei lirice. Genul acesta de activități păstrează poezia vie și

inspiră tinerii compozitori și poeți, dându-le curaj și un mediu în care să se exprime.

Paula Zubașcu, clasa a X-a A

Ziua internațională a Poeziei/ Ziua Fericirii/ Echinocliul de primăvară

În această zi de martie a avut loc apogeul căminului nostru. Am simțit felul în care sămânța sădită de generația trecută de elevi s-a dezvoltat frumos. Poeziile emoționante parcă au adus primăvara, iar interpretările muzicale și teatrale parcă au înflorit prin sunetul armonios.

Alegerea locației s-a dovedit a fi o

decizie inspirată, atmosfera de la Shura Bistro Caffè a dat impresia unei cafenele literare adevărate.

Cel mai mult m-a impresionat discursul domnului Pârja. Aproape la fiecare întâlnire în care s-a recitat din poeziile dânsului, menționează că, trecând prin prisma minții noastre, poeziile devin ale noastre. Ne-a citit

și din poezia sa din tinerețe, publicată în revista liceului. Mi-am amintit faptul că toți scriitorii consacrați au început de undeva. Detașarea de atmosfera stresantă a liceului ne-a ajutat să performăm mai bine ca oricând.

Teodora Mugur, clasa a XII-a D

În 20 martie ne-am adunat să celebrăm, în avans, Ziua Poeziei, dar și Ziua Fericii. Alături de invitații noștri, doamna Dana Buzura și domnii Gheorghe Pârja, Nicolae Scheianu, respectiv Flaviu Mihali am recitat creații proprii, am savurat momente artistice și am avut multe idei interesante de ascultat și de învățat de la cei prezenți. iubesc poezia și toate momentele în care pot recita ce simt.

Ce este poezia? Este tot ce simt, pus în versuri, strofe, rime, sunt și amintiri pe care le voi păstra mereu. Poezia e viața: trecut, prezent și viitor.

Denisa Variu, clasa a X-a F

Activitatea noastră a împletit muzica, poezia și teatrul, dând naștere unui amalgam de emoții profunde, mai ales pentru cei implicați. poetul Gheorghe Pârja ne-a lansat o întrebare care ne-a pus serios pe gânduri: Ce este Poezia? Mă tentează chiar să răspund printr-o poezie, până la următoarea întâlnire. Până atunci rețin un vers din poetul amintit: „Cuvintele-nvie și-l ucid pe poet”.

Talida Pop Petrean, clasa a X-a F

Mă bucur că am avut ocazia de

participa la o astfel de activitate culturală care promovează frumosul din poezie . am recitat poezia Definiția unui strigăt, de Octavian Paler, cu multă emoție, deoarece până acum nu am mai vorbit în fața unei mulțimi. Am învățat să apreciez munca unui om, clar și curajul acestuia de a-și expune gândurile, sentimentele și ideile sub forma unor cuvinte.

Mărioara Borodi

A fost o experiență unică pe care aș dori să o repet. Toate poeziile au fost minunate, iar felul în care elevii eminescieni au recitată fost nemaipomenit.” (Mihaela Cara, clasa a X-a A)

A fost o zi plină de emoții și am avut ocazia de a cunoaște câteva personalități, dar și de a ne putea controla emoțiile în fața lumii. (Ștefania Săsăran)

Această seară plină de poezie mi-a amintit încă o dată că toate artele se completează una pe cealaltă. (Paula Zubașcu)

Astfel de activități sunt foarte benefice în comunitatea noastră, iar aceasta în special a fost frumoasă. Este și o șansă de a se

dezvolta și pentru persoanele cărora le este frică să vorbească în public.

Karina Mureșan

GHEORGHE PÂRJA – la aniversare POET și PUBLICIST

S-a născut în data de 27 aprilie 1950, la Desești, în Maramureș. A studiat la Facultatea de Ziaristică din București (1978). Debutul absolut a avut loc în revista „Luceafărul”, în 1968, iar debutul editorial în *Caietul debutanților*, 1977.

VOLUME

În numele tatălui (versuri, 1996); *Sub podul lui Apollodor. Dialoguri cu Adam Puslojić despre Nichita Stănescu și alți poeți din lume* (1998); *Cartea din Valea Mătrăgunii* (versuri, 2000); *Dialoguri în Centrul Europei* (vol. I, 2000 și vol. II, 2003); *Portret de grup cu Laurențiu Ulici* (co-autor, 2003); *Poemele Ieronimei* (versuri, 2003); *Preludia solodkovo haosi/ Preludiu la dulcele kaos* (versuri în limba ucraineană, traduse de Ștefan Tcaciuc, 2004); *Umbra noastră cuvântul – Serile de Poezie „Nichita Stănescu” de la Desești 1979-2003* (antologie de poezie, în colaborare cu Echim Vancea, 2003); *Singurătatea sonoră* (versuri, antologie de autor, 2005);

Dialoguri cu ferestre spre Nord (interviuri, 2005).
Poeme din vremea lui Adam (2007)
Călătoria îngerului prin Nord (2008)
Vânzarea umbrei/ Árnyékvásár (versuri, antologie româno-maghiară, 2011)
Livada cu prieteni și alte împrejurimi (eseuri, 2011)
Lacrime sfînxului (versuri, 2014)
Ochii Basarabiei (proză, 2018)
Oglinzile Nordului (2019)
Seniorul lemnului (proză, 2019) *Scrierea cerului* (versuri, 2020)
Cartea din Valea Mătrăgunii (2023)

Tinere condeie

GHEORGHE PIRJA

Cunoscut nu numai în rîndul elevilor Liceului pedagogic, Gheorghe Pirja, elevul anului V D, frecventator asiduu al cînaclului „George Coșbuc” din Sighetul Marmăției, debutează la 3 august 1968 în revista literară „Luceafărul”.

Agrecierea de care începe să se bucure o demonstrează și frecvențele sale aparitii în zărele județene „Pentru socialism” și „Cronica sămărenă”.

De asemenea, Gheorghe Pirja va figura cu mai multe poezii în placheta de versuri editată de Casa județeană a creației populare, plachetă intitulată „Anotimpul întrebărilor” și în placheta elevilor participanți la tîrbura literară Gîlma 1968 — placheta „Excelsior”.

La Concursul județean de poezie, a obținut premiul III.

Încercînd să continue tradițiile literaturii românești, prin îmbogățirea ariei tematice a poeziei sale, diversificîndu-și mijloacele de expresie, Gh. Pirja promite să pîsească pe drumul adevăratei arte, încadrîndu-se în valoroasa generație de tineri poeți.

Din bogata activitate a cercului literar, condus de prof. Liliana Mathe

Sedintă de lucru a cercului literar.

— 9 —

A condus cînaclul „Alexandru Ivasiuc” din Sighet și a sprijinit Festivalul Internațional de Poezie de la Sighet. A inițiat Serile de Poezie de la Desești, în anul 1979.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din România (din 1999) și al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România. Îndeplinește funcția de președinte al Reprezentanței Maramureș a Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Cluj și vicepreședinte UZPR, vicepreședinte al Convenției Literare Internaționale de la Lviv — Ucraina (2010) și este președintele Asociației Culturale „Nichita Stănescu” Desești.

Premii: Premiul URSS la Festivalul Internațional de Poezie (Sighet, 1979); Premiul revistei „Tribuna” (1986); Premiul Special Alexandru Odobescu al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România (1998); Premiul „Nichita Stănescu” al Serilor de Poezie de la Desești

Pagină din revista Liceului
Pedagogic din Sighetu Marmăției,
„În Prag”, 1979.

(1999); Premiul pentru poezie Lviv – Ucraina (2010); Premiul Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Cluj (2012); Premiul pentru Literatură și titlul „Scriitorul anului” (2014) - acordate de Primăria Municipiului Baia Mare.

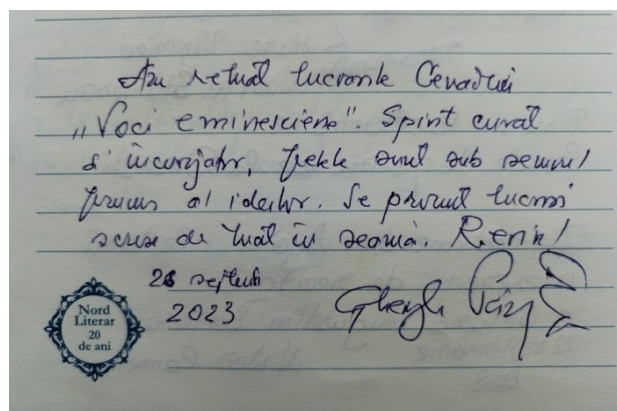

GHEORGHE PÂRJA ȘI EMINESCII

În primăvara anului 2021, cu toate restricțiile ei pandemice, a început o colaborare frumoasă între poet și elevii de la Eminescu, sub semnul poeziei lui Nichita Stănescu. Poetul a acceptat invitația de a participa la evenimentul coordonat de doamna profesoară de educație muzicală, Alina Andreicuț, în cadrul special al Muzeului de Mineralogie. S-a creat atunci o frumoasă prietenie, mai ales datorită spiritului viu al elevului Bogdan Vanca, iubitor și scriitor începător de poezie. Așa s-a conturat și ideea constituirii Cenușăcultural „Voci Eminesciene”. Au urmat apoi întâlniri nenumărate, cu diverse ocazii sau doar pentru a purta un dialog autentic și generator de încredere.

Elevii au fost îndrumați și susținuți să-și găsească și să își asume propria voce, atât prin cuvintele adresate direct, memorabile pentru ei, cât și prin toate articolele publicate sau premiile acordate prin mijlocirea poetului Gheorghe Pârja. De asemenea, creațiile cele mai reușite și-au aflat un loc de cinste în revista „Nord Literar”, tot prin implicarea poetului. Trebuie să amintim aici premiul pentru „Tânărul Scriitor”, oferit de Primarul Municipiului Baia Mare, în anul 2022, elevilor Camelia Maria Nistor și Bogdan Vanca. În Octombrie 2023, la Desești, elevilor Camelia Maria Nistor și Ioana Chiș li s-a acordat *Premiul pentru Debut în Volum*, în cadrul Festivalului Internațional de Poezie Sighetu Marmăției.

Viața culturală

CĂRȚI ȘI REVISTE PRIMITE LA REDACȚIE

CĂRȚI:
 • Viorica Păra, *Portret de femeie - 21 lecții de viață*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2023;
 • Viorica Păra, *21 lecții de viață*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2023;
 • Călin Petrescu, *Într-un sat, lângă de Plăcuța Albă și Alexandru Brăneanu*, Editura Chisinau, București, 2023;
 • Adriana Zaharia, *Dr. Vasile Lucaciu (1852-1922). Activitatea culturală și politică*, Editura Soluții, Satu Mare, 2023;
 • Răzvan Dăscă, *Tribunul din Iași*, Editura Vatra Veche, Vatra Mării, 2022;
 • Maria Bărbulescu, *Ghietări înaltate cu răspunsuri culturale*, Editura Măști, Satu Mare, 2022;
 • Nicodeta Giurgiu, *58 fact anecdotice din viața sa*, Editura Valea Verde, Sighetu Marmației, 2022.

REVISTE:
 • *România literară*, nr. 4, 5, 6 / ianuarie-februarie 2023, București;
 • *Tribuna*, nr. 499 / februarie 2023, Cluj-Napoca;
 • *Revista*, nr. 1 / 2023, Cluj-Napoca;
 • *Revista*, nr. 44 / ianuarie 2023, Baile; *Colțuș*, nr. 1-2 / ianuarie-februarie 2023, Alexandria;
 • *Crișter Silvestru*, nr. 2 / februarie 2023, Zalău;
 • *Contemporanul*, nr. 2 / februarie 2023, București;
 • *Luceafărul de dimineață*, nr. 1 / ianuarie 2023, București;
 • *Arhiva*, nr. 1 / ianuarie 2023, Satu Mare;
 • *Convorbiri literare*, nr. 1, 2 / ianuarie, februarie 2023, Iași;
 • *Orizont*, nr. 1 / ianuarie 2023, Iași;
 • *Arhiva*, nr. 1 / ianuarie 2023, Craiova;
 • *Litere*, nr. 1 / ianuarie 2023, Târgoviște;
 • *Apoteoză*, nr. 1 / ianuarie 2023, Cluj-Napoca;
 • *Cronos*, nr. 4 / decembrie 2022, Satu Mare;
 • *Purpura Nordului*, nr. 1-2 / ianuarie-martie 2023, Baia Mare.

NORD LITERAR – anul XXI, nr. 2 (237), FEBRUARIE 2023

În calitatea sa de președinte al Reprezentanței Maramureș a Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor din România, Gheorghe Pârja a adus aproape de elevi și alți scriitori maramureșeni precum: Ioana Ileana Ștețco, Elena Căraușan, Gheorghe Mihai Bârlea sau Nicolae Scheianu.

Cu alți scriitori contemporani importanți, elevii au intrat în legătură, în cadrul deosebit al Serilor de Poezie „Nichita Stănescu” de la Desești, unde au fost invitați de Gheorghe Pârja. Noul manager al revistei „Nord Literar”, Dana Buzura-Gagniuc, s-a apropiat de eminescieni tot prin intermediul domniei sale, devenind o prezență constantă la activitățile cenacului, din 2022 încoace.

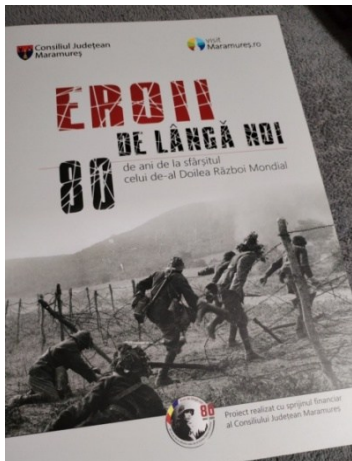
La mulți ani minunați! Vă mulțumim pentru toate momentele în care ați fost alături de noi și ne-ați arătat drumul spre cea mai frumoasă lume – LUMEA POEZIEI!

CAMELIA NISTOR, clasa a XII-a A

Eroii de lângă noi

În data de 9 mai 2024, la Catedrala „Sfânta Treime” din Baia Mare, a avut loc proiectul „Eroii de lângă noi: 80 de ani de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial” cu scopul comemorării eroilor căzuți pe front, cât și a eroilor veterani, care ne-au protejat țara și poporul. În cadrul activității dedicate eroilor neamului românesc s-au amintit poveștile pline de curaj, dar și de suferință a acestora, transmise prin urmași, dar și prin oamenii erudiți prezenți la conferință.

Acest proiect a fost pentru mine nu doar o obligație morală, ci și o datorie sufletească, întrucât străbunicul meu a fost unul dintre acei oameni care, în vremuri de grea încercare, și-a pus întreaga ființă în slujba țării. Povestea sa de pe front, păstrată în familia noastră ca o moștenire vie, vorbește despre curaj, sacrificiu și speranță - valori care trebuie transmise mai departe, generațiilor ce vin.

Străbunicul meu, Turcin Gheorghe - cunoscut în comunitatea din Repedea și sub numele Iur, a fost ucrainean de etnie, dar român prin sângele vărsat pentru această țară. A luptat cu titlul de plutonier major

pe câmpurile de luptă ale celui de-al Doilea Război Mondial, iar destinul său a fost marcat de suferință și demnitate. După ce a fost capturat, l-au închis într-un lagăr de muncă forțată - un gulag - unde a îndurat foamete, frig și muncă silnică, dar nu și-a pierdut credința și iubirea față de patrie. Povestea lui este una dintre sutele de mii de povești ale eroilor neamului românesc, care nu s-au dat înapoi când datoria i-a chemat.

De aceea, când îi pomenim astăzi pe eroii noștri de război, nu vorbim doar despre mari generali sau marile bătălii consemnate în cărțile de istorie, ci și despre oamenii simpli, care au ținut aprinsă flacăra libertății și a credinței în cele mai întunecate vremuri.

Eroii nu mor niciodată, atâta timp cât noi le rostim numele și le ducem mai departe povestea. Străbunicul meu a fost unul dintre acești eroi tăcuți, care, deși nu au cerut niciodată recunoaștere sau premii, ne-au lăsat o moștenire de neprețuit, aceea de a iubi țara și credința, chiar atunci când totul pare pierdut. Fie ca jertfa lui și a tuturor celor căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial să nu fie uitată niciodată! Dumnezeu să-i odihnească în pace pe toți eroii neamului românesc!

Aleesia Brotnei, clasa a XI-a F

În data de 9 mai, un eveniment deosebit a avut loc în inima orașului Baia Mare, lansarea volumului *Eroii de lângă noi*, un omagiu adus curajului și memoriei celor care au marcat istoria țării noastre. Cartea este o colecție de povești reale despre oameni care au demonstrat curaj, dăruire și spirit de sacrificiu în momente grele ale istoriei.

Evenimentul a reunit oameni importanți din viața culturală și civică a orașului, reprezentanți ai autorităților, preoți, profesori, scriitori și elevi, fiecare aducându-

și contribuția la o atmosferă solemnă și emoționantă. Discursurile rostite au subliniat importanța păstrării vie a memoriei eroilor neștiuți și rolul generațiilor tinere în cinstirea trecutului.

Am avut bucuria de a contribui la această lucrare cu un articol dedicat străbunicului meu, care a căzut victimă la instaurarea comunismului, imediat după cel de-al Doilea Război Mondial. Povestea sa, transmisă din generație în generație, a fost pentru mine o sursă de inspirație și mândrie. Cu multe emoții, am citit în fața publicului un fragment din povestea scrisă de mine, un moment profund și personal, care m-a apropiat și mai mult de rădăcinile mele.

Această lansare nu a fost doar un eveniment editorial, ci un act de cinstire a memoriei și un gest de recunoștință față de cei care, prin fapte de vitejie, au contribuit la conturarea identității noastre ca popor. A fost o zi în care am simțit că istoria trăiește nu doar în cărți, ci și în inimile noastre.

Denisa Chindriș, clasa a XI-a F

Participarea la simpozionul „Eroii de lângă noi. 80 de ani de la sfârșitul celui de-al doilea război mondial”, desfășurat la Catedrala Ortodoxă „Sfânta Treime” din Baia Mare, a fost o experiență nouă și plină de emoții. La început s-a făcut parastasul pentru eroii din Maramureș, care au luptat

pentru ceea ce avem astăzi, pe urmă s-a intonat imnul României și a început cu adevărat evenimentul. Am aflat de un tânăr,

Gheorghe, care se afla pe front și a trimis familiei o scrisoare emoționantă. Mi-a rămas în minte fraza „aici nu a mai plouat de câteva zile, dar papucii îmi sunt plini de noroi, căci pământul este plin de sânge”.

Acele cuvinte mi-au transmis durerea, sacrificiul și curajul soldaților români. Au fost prezentate și alte povești impresionante, iar prezența unor veterani și istorici a adus o notă de solemnitate și recunoștință profundă. A fost un moment în care am simțit cu adevărat ce înseamnă respectul față de trecut.

Mă bucur că am avut ocazia de a participa la acest eveniment important

pentru noi și pentru țară. Cu siguranță am să repet experiența!

Sonia Dumitraș, clasa a X-a A

Activitatea dedicată comemorării a 80 de ani de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial a fost una bine organizată, cu un impact educativ. Tematica este de mare importanță istorică, iar prezentările participanților au contribuit la crearea unei atmosfere frumoase, fiecare încercând să-și spună părerea și să pună în lumină trecutul. Am avut astfel prilejul de a ne dezvolta respectul față de istorie și m-a făcut să înțeleg că pacea nu este un dat garantat, ci un efort constant, iar înaintașii au luptat pentru a ne fi nouă mai bine, azi.

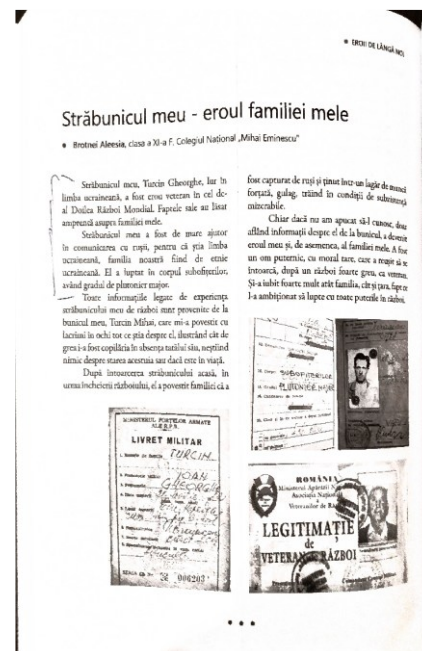
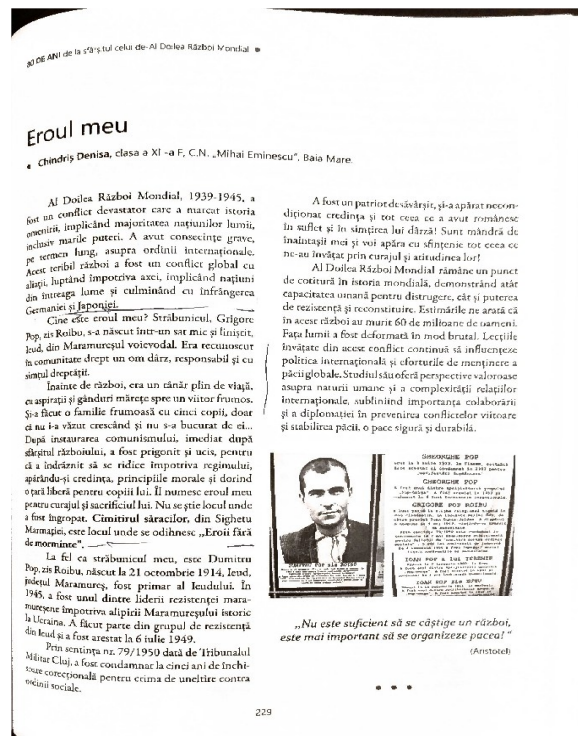
Este de apreciat implicarea cadrelor didactice și a instituțiilor partenere în organizarea acestui eveniment. Locul

desfășurării a contribuit mult la atmosferă, căci la catedrală orice eveniment ar trebui să iasă frumos.

Ariana Băințan, clasa a X-a A

În concluzie, aceste evenimente sunt importante și ajută noile generații să înțeleagă sacrificiul făcut de înaintași pentru ca ei să poată trăi așa cum o fac azi.

Ioana Talpoș, clasa a X-a A

Evenimentul de comemorare de la catedrala din Baia Mare a fost unul emoționant și inspirațional pentru mine. În primul rând, ca orice copil crescut în Maramureș, am observat inevitabil, monumentele ridicate în cinstea eroilor. Fiind foarte mică, nu am putut conștientiza ce înseamnă termenii *erou* și *război*. În al doilea rând, cu trecerea timpului am reușit să înțeleg și să apreciez aceste perioade istorice și cred că fiecare ar trebui să își cunoască istoria, cu tot cu războaiele ei.

PREZENTARE DE CARTE: *Buzura la Berința. Locul de unde nu a plecat niciodată,*

de Dana Buzura-Gagniuc
(Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2024)

(I) Portretul scriitorului

Cartea *Buzura la Berința. Locul de unde n-a plecat niciodată* pune în prim-plan legătura profundă dintre scriitorul Augustin Buzura și satul său natal, Berința, prezentând influența acestui loc asupra operei și vieții sale. Augustin Buzura s-a născut în 22 septembrie 1938, în Berința, comuna Copalnic-Mănăștur și s-a stins din viață la 10 iulie 2017, în București. A fost un prozator, eseist român contemporan și critic literar, autorul unor romane de succes. A fost membru titular al Academiei Române și președintele fondator al Fundației Culturale Române.

Opera lui Augustin Buzura se distinge printr-un realism profund, prin explorarea atentă a universului interior al personajelor și prin finețea cu care surprinde aspectele sociale. Autorul tratează o varietate de subiecte, pornind de la viața cotidiană sub regimul comunist, cum ar fi singurătatea, corupția, violența, alienarea și

manipularea ideologică. Buzura realiza interviuri ample cu oamenii, care îi ofereau punctul de plecare pentru crearea personajelor, rezultând o proză densă și autentică, ce reflectă nu doar comportamentele individuale, ci și tiparele de gândire.

De-a lungul vieții sale, Buzura a purtat în inima lui satul natal, Berința, un sat cu oameni simpli și cu multe tradiții, în care se înrădăcinaseră valorile fundamentale ale familiei. În ciuda drumurilor profesionale, care l-au dus departe de locul său de suflet, în Cluj și București, întotdeauna revenea în locul din care parcă nici nu plecase, care i-a oferit un echilibru interior și o desăvârșită sursă de inspirație în lucrările sale, așa cum regăsim în fragmentul „Chiar dacă a condus mulți ani revistele Tribuna și Cultura, chiar dacă s-a luptat să promoveze cultura română în lume, chiar dacă și-a găsit un binemeritat loc în Academia Română, Buzura n-a plecat niciodată din Berința, satul începuturilor lumii lui.”

Volumul memorialistic *Buzura la Berința. Locul de unde n-a plecat niciodată*, având-o ca autoare pe nepoata scriitorului, Dana Buzura Gagniuc, este o reconstituire a unui univers original, familiar, în care regăsim o multitudine de evocări personale, povești din copilărie și numeroase detalii despre satul natal și membrii familiei.

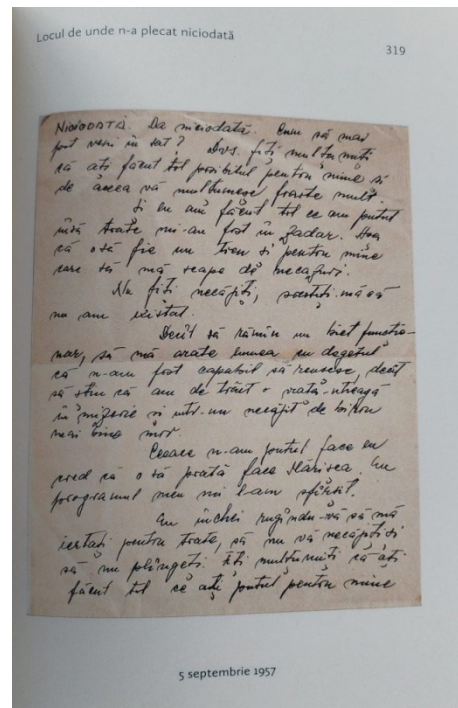
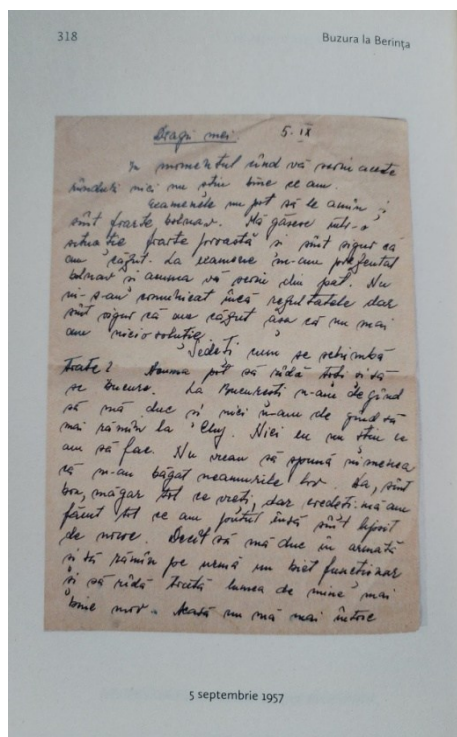
Cartea Danei Buzura ne dezvăluie detalii intime referitoare la casa părintească, poveștile Berinței, obiceiuri și tradiții și mai ales, atmosfera unei copilării marcate de greutate. În scrisorile sale din perioada studenției, Augustin Buzura își exprimă frecvent dorul de acasă, evocând satul cu un sentiment de nostalgie. Într-o lume în schimbare, Berința rămâne neschimbată – un „acasă” etern. Această legătură indestructibilă cu satul se regăsește și în opera literară a lui Buzura, în personajele sale aflate în strânsă legătură cu locurile natale, în temele legate de condiția umană în fața istoriei și a destinului.

Volumul semnat de nepoata sa este o mărturie afectivă, dar și un act de conservare a trecutului. Este o carte despre Buzura și satul natal, și despre „Berința lui Buzura”, așa cum afirmă autoarea. Este o reconstituire sinceră și emoționantă a unui univers dispărut, dar care a supraviețuit prin amintirile și valorile transmise, recuperate de la toți cei care l-au cunoscut pe Augustin Buzura.

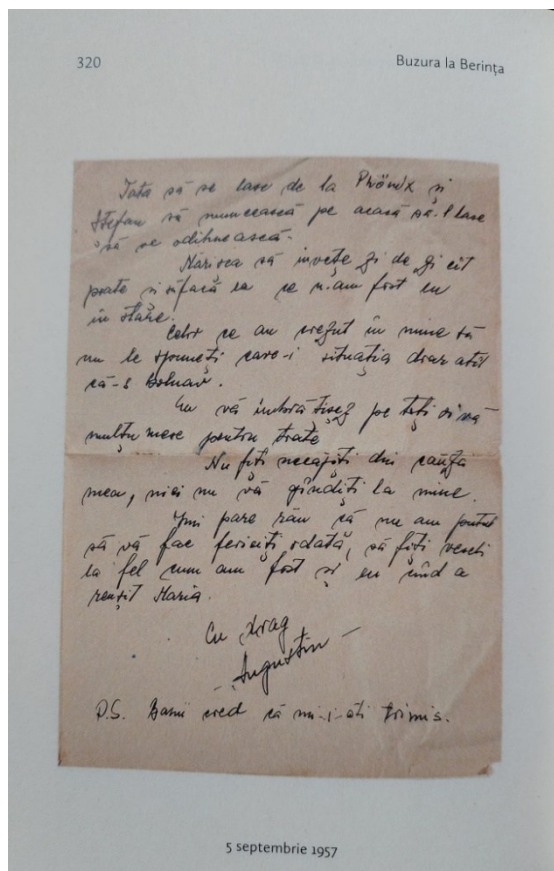
Viața lui Augustin Buzura este profund marcată de primele experiențe, petrecute în satul său natal, Berința. Acolo a învățat să vadă lumea, și-a format valorile și a descoperit durerea și speranța, pe care le-a transformat mai târziu în literatură. Cartea scrisă de Dana Buzura-Gagniuc arată că, deși poți pleca fizic dintr-un loc, sufletul poate rămâne acolo pentru totdeauna. Autoarea simte o puternică conexiune cu unchiul ei, prin darul de a scrie, așa cum mărturisește în următorul fragment: „E doza de-acasă pe care mi-o iau din textele lui, cu care simt o formă de complicitate, ca și cum am vorbi într-un cod al nostru despre oameni și despre locuri ale căror începuturi doar noi le știm.”

Încă din adolescență, Augustin a încurajat-o pe nepoata lui să scrie, prin același îndemn concis „Scrie, copiliță!”. O verificare a valorii rămâne grija

pentru efectele scrisului, pe care tot Buzura o sintetizează în aserțiunea: „Dacă te temi de penibil, ești pe drumul cel bun”. Mărturisirile nepublicate, făcute către fiului scriitorului, și gestul, mult așteptat, al mamei Danei Buzura de a scoate la iveală scrisorile păstrate din corespondența de tinerețe a lui Augustin cu familia sa din Berința, devin punctele de plecare pentru realizarea acestei evocări, în documentarea căreia

autoarea folosește toate atuurile ei de jurnalist.

Augustin Buzura este prezentat ca un om al muncii intelectuale neobosite, ca un ins retras, meticulos, dar și apăsător de o neliniște existențială, pe care nepoata îl percepe în termenii firescului: „Mi se părea firesc să-l știu mereu acolo, trudind nopți peste nopți, citind și scriind, făcându-și notițe și fișe...”. Caracterul său demn este în ordinea firească a acestei lumi și presupune o complexitate de trăiri, pe care autoarea le înregistrează cu multă acuitate: „Mi se părea firesc să-l văd adesea trist, adesea nemulțumit, dar niciodată umil”. Augustin nu făcea compromisuri nici în cele mai grele timpuri, era greu de descifrat și mereu prezent în viața ei de când era copil.

În concluzie, legătura profundă a lui Buzura cu satul natal, Berința, nu a fost doar una afectivă, ci o sursă de echilibru interior și inspirație artistică. Prin opera sa, dar și prin imaginea umană evocată de cei care l-au cunoscut, în special de nepoata sa, Dana Buzura Gagniuc, descoperim un om integru, dedicat adevărului și cu un profund respect pentru memorie, valori și rădăcini. Moștenirea lui nu este doar literară, ci și morală: un îndemn de a scrie, de a înțelege și de a nu uita. Augustin Buzura rămâne o figură esențială a literaturii române postbelice, un scriitor care a

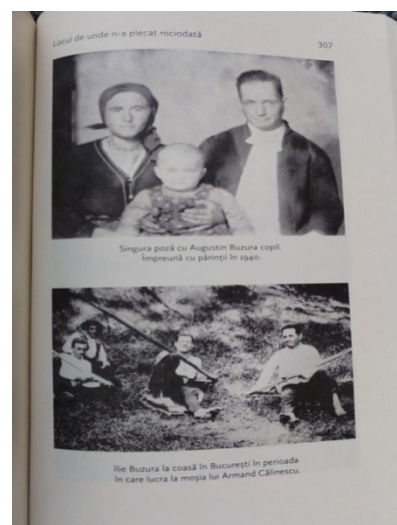
explorat cu luciditate adâncurile psihologiei umane și realitățile dure ale unei epoci marcate de frică, tăcere și compromis.

Variu Denisa Mirela, clasa a X-a F

(II) Lumea satului natal

Acest volum este „despre Buzura la Berința și despre Berința lui Buzura”, așa cum spune autoarea și nepoata sa, Dana Buzura-Gagniuc. Cartea arată că, deși unchiul ei a plecat din staul natal, sufletul lui a rămas acolo. Autoarea simte o conexiune cu unchiul ei prin operele lui și mărturisește că, atunci „când sunt goliță de gânduri, de idei, fug desculță la Buzura, ca și cum m-aș ascunde în pieptul mamei”. Augustin Buzura a încurajat-o pe nepoata lui să scrie, prin cuvinte simple, dar cu o greutate neașteptată „Scrie, copilă”.

Pentru Augustin Buzura, Berința nu este doar un sat oarecare din comuna Copalnic-Mănăștur, ci locul care l-a format ca om. Acolo a cunoscut pentru prima dată lumea, oamenii, greutățile vieții și bucuria de a trăi. De aceea, relația dintre el și acest sat, cu o populație sub 1000 de locuitori, este una special, plină de iubire,

dar și de melancolie.

Oamenii din sat trăiau simplu, dar nu făceau nimic fără rost. Țăranii, chiar dacă nu aveau multă școală, aveau o înțelepciune nativă. Ei erau modele de demnitate și de credință. Buzura i-a privit cu admirație și respect, deoarece era conștient că, cu ajutorul acestora el a înțeles sensul vieții și a învățat să facă diferența între bine și rău. Berința a fost pentru autor o lume în care lucrurile pur și simplu aveau sens. Nu-ți trebuiau explicații alambicate sau facultate ca să înțelegi frumusețea satului. Era o lume ordonată, unde toate aveau un rost lăsat de cineva mai presus de noi.

Satul este un personaj viu, nu un fundal ne semnificativ. Aici scriitorul a învățat că nu ai nevoie de cuvinte mari ca să fii bun. În memoria autorului adevărații înțelepți nu erau fizicienii sau chimiștii, ci țăranii din Berința prin simplitatea și modestia lor. Pe măsură ce anii au trecut, această lume pe care Buzura a iubit-o atât de mult, a dispărut. Oamenii s-au înstrăinat, tradițiile s-au pierdut, iar acea simplitate pe care autorul a apreciat-o a fost înlocuită de superficialitate. Buzura suferă văzând această degradare și se simte tot mai străin în locul unde a crescut și a învățat atâtea.

Satul pentru care și-ar fi dat viața a dispărut, iar Buzura tot ce a putut să facă este să stea și să se uite la această schimbare ireversibilă. Nu putea face nimic, iar acest lucru l-a înfuriat. Chiar dacă clădirile nu s-au schimbat, acel sat nu mai era Berința. Oamenii stăteau și priveau, în timp ce sufletul satului implora să fie salvat de la moarte. Această „moarte” îl doare și îl face să privească cu amărăciune lumea de azi. Chiar dacă satul nu mai este ce a fost, el a rămas o parte din identitate lui Buzura. Legătura cu locul natal nu s-a rupt niciodată, ci a continuat să-l definească până la final. Darul de a scrie le-a dat celor doi, unchi și nepoată, o legătură foarte strânsă, iar autoarea afirmă „E doza de acasă pe care mi-o iau din textele lui, cu care simt o formă de complicitate, ca și cum am vorbi într-un cod al nostru despre oameni și despre locuri ale căror începuturi doar noi le știm.”

În concluzie, relația lui Augustin Buzura cu satul natal este una profundă, alcătuită din iubire, respect, durere și nostalgie. Berința nu este doar locul în care s-a născut, ci și locul care i-a dat sens și care l-a format ca om și ca scriitor. Este simbolul unei copilării emblematice, al unei lumi pierdute, dar care nu poate fi uitată, iar nepoata, Dana Buzura-Gagniuc, surprinde aceste valențe cu deosebită sensibilitate și finețe în redarea nuanțelor.

Coc Teodora Celina, clasa a X-a F

Ana Buzura, Augustin și Maria cu cei doi copii ai ei:
Dan și Dana, vara lui 1983, Berința.

Notă!

*Eseurile au fost prezentate la Sesiunea Internațională de Comunicări Științifice Studentești NORD – perspective interdisciplinare, ediția a VII, organizată de Facultatea de Litere Baia Mare, în data de 15 mai 2025, obținând **Premiul al III-lea**, la secțiunea Filologie.*

Prof. coord. Dr. Căndea Dana Monica

DANA BUZURA-GAGNIUC (absolventă a instituției noastre, într-o epocă în care, încă, nu dobândise numele poetului național) ÎN DIALOG CU...

(I) Camelia Nistor, clasa a XII-a A

Cine este cu adevărat, Dana Buzura-Gagniuc?

Îmi asum cu dragoste originea mea rurală, de-acolo de pe ulița „Dâmburilor” din Berința, satul care pentru mine rămâne „Axis mundi”, cu toată mitologia sa, cu poveștile, cu oamenii, cu istoria sa fabuloasă. Provin dintr-o familie în care cartea și biblioteca au fost, și au rămas, spații și cuvinte sacre, în care a existat un cult al lecturii și un respect fundamental pentru intelectuali. E o istorie interesantă a familiei mele, pe care o voi releva detaliat în cartea care va apărea în curând și care se concentrează în jurul copilăriei și a tinereții academicianului Augustin

Buzura, fratele mamei. Am absolvit Dreptul și Jurnalistica și un master de Etnologie și antropologie socială și urmează să-mi susțin public teza de doctorat în filosofie. Dar... marea mea dragoste rămâne jurnalismul. Însă, acel jurnalism, documentat, studiat, profesionist, făcut cu agenda și cu pixul în mână, vorbind puțin și ascultând mult, analizând, observând, privindu-ți interlocutorul în ochi, simțindu-i gândurile, emoțiile, trăirile. Am lucrat în presa scrisă, în televiziune, în comunicare, în consiliere politică și în administrație, iar din septembrie 2022, sunt managerul Revistei de Cultură „Nord Literar” – instituție aflată în subordinea Consiliului Județean Maramureș.

Ce presupune munca dumneavoastră de zi cu zi?

Există acel resort administrativ inevitabil, care înseamnă de fapt toată gama de documente care trebuie făcute, semnate, verificate. Aceasta e partea oarecum aridă a muncii. Dar, eu lucrând câțiva ani în administrație, sunt obișnuită cu aceste demersuri care mi se par firești și care se rezolvă zilnic. Orice achiziție, orice deplasare, orice demers administrativ presupun documente, care se întocmesc acolo, împreună cu colegii mei. Apoi, există partea care privește resortul editorial. Și aici mă refer la revistă, pentru că, zilnic, la nivel redacțional, discutăm fiecare situație nou-apărută, fiecare pagină care trebuie realizată la revistă. În fiecare marți, avem ședința mare de redacție, în care se discută stadiul realizării numărului în lucru și se actualizează dacă este cazul cuprinsul revistei și La începutul lunii, după ce deja revista este apărută și distribuită, stabilim în linii mari, conținutul numărului următor. Aici, e atributul și libertatea deplină a redactorilor, care păstrează relația cu colaboratorii și se îngrijesc ca fiecare număr să aibă rubricile permanente asigurate, care vin cu propriile texte. Apoi, sunt o serie de evenimente, întâlniri, participări la acțiuni, manifestări culturale etc. care trebuie stabilite, rezolvate, onorate. Dar, există un tabiet, un tipic al fiecărei zile, în care, dimineața sunt ale

dialogului cu redactorul-șef, Gheorghe Pârja, cu care dezbatem atâtea lucruri minunate. Pentru mine, există și un timp al creației zilnice, poate undeva după ora prânzului, când mă ocup de scrierea materialelor mele, a textelor care se distribuie presei, ori care se postează pe pagina de facebook a revistei. Apoi, periodic, există așa-numitele vârfuri de sarcină, când se organizează evenimente, când noi, cei patru oameni care alcătuim echipa, lucrăm zi-lumină. Nu se poate descrie volumul de muncă din perioada Zilelor Revistei, eveniment în cadrul căruia am organizat și acel târg de carte, primul de acest fel în Baia Mare. De multe ori, munca se continuă și după-amiezile acasă, de foarte multe ori în week-end-uri, când sunt evenimente la care trebuie să participăm, să prezentăm revista, să facem ceea ce mie mi-e drag să numesc... apostolat cultural.

Cum reușește un redactor să evite o ciocnire în relația dintre el și scriitor?

Interesantă întrebare... Mulți ani, în vremea în care am lucrat ca jurnalist, în cartea mea de muncă scria "redactor". Și făceam de toate: teren, documentare, investigații, materiale de toate felurile, de la știri, la reportaj și editorial. Un jurnalist care-și respectă profesia și nu caută doar să scrie după buletinele informative ori după comunicatele de presă, trebuie să fie și... puțin scriitor. Măcar puțin. Adică să aibă condei, să aibă cuvintele la el, să fi citit mult, să aibă simț și fler. E de preferat ca aceste două calități, cea de scriitor și cea de redactor, să se îmbine. Și este posibil și se pot potența reciproc. Ca redactor însă, ai niște rigori, trebuie să te încadrezi în niște tipare, jurnalistic vorbind. Nu poți să faci o poveste din orice. Există știri, anunțuri, materiale care nu se pretează niciodată la dezvoltarea lor într-o revistă de cultură. Munca în presă îți poate virusa puțin limbajul creativ, adică poți aluneca în clișee lingvistice, pentru că lucrezi frecvent cu ele. Ca scriitor, însă, ai libertate totală. E drept, uneori, scriitorul de texte din mine trebuie să strunească jurnalistul, care e tentat să fie poate prea ghiduș, poate prea tehnic, poate prea curios. Dar, este și situația cealaltă când jurnalistul trebuie să oprească tendința de a fi prea "scriitor" într-un text, într-o postare, într-o prezentare. E o frământare interioară interesantă, care mă menține în formă.

Dacă te referi, în întrebarea ta, la relația dintre redactorul de la birou, ca manager al unei instituții de cultură sau de presă, și scriitorii care doresc să publice în revistă, care vin cu diverse propuneri, idei, păreri, critici uneori... și aici există rigori și standarde. Criteriile care contează în acceptarea materialelor propuse ori a sugestiilor de proiecte sau colaborări sunt exclusiv valorice, iar unele dintre creațiile pe care ni le propun nu se ridică la acest standard. Sigur, e un balet al diplomației și al comunicării pe care trebuie să ți-l însușești, pentru a dialoga, pentru a refuza elegant și argumentat, atunci când e cazul. Și, evident, mai sunt și nemulțumiri, dar n-au fost conflicte majore.

Ce fel de cititor sunteți?

Fac parte din acea categorie de cititori care are mereu la el pixul și hârtia, pentru a-și nota ideile pe care i le provoacă lectura. Subliniez pe cărți (deși, daaaa, știu că nu s-ar cuveni), îmi fac notițe pe hârtii, pe ce am la îndemână sau prin agenda care nu lipsește de pe birou. Am o mulțime de folder-e cu fișe de lectură, pe care le mai răsfoiesc uneori, și asta îmi face bine. E ca și cum aș bea o cafea cu prietenii. Îmi dau normă de citit, citesc câte trei-patru cărți deodată, de

obicei foarte diferite. În mod obligatoriu, una dintre ele este de comunicare sau psihologie, antropologie, manipulare, pentru că aceste domenii rămân marile mele pasiuni. În ce privește literatura, întotdeauna mi-a plăcut să citesc autori, nu cărți. Spre exemplu, m-am îndrăgostit prin clasa a VII-a de Rebreanu și, destul de repede l-am citit pe tot. La fel s-a întâmplat mai târziu cu Buzura, Marquez, Kazantzakis, Bukovski, Bruckner, Saramago.

Care ar putea fi cartea pe care ai citit-o cândva, de-a lungul vieții dumneavoastră, și ai simțit mai apoi că a schimbat totul?

Sunt atât de multe... Dar, una dintre ele, *Raport către El Greco*, a lui Nicos Kazantzakis, cred că a venit la timpul potrivit în viața mea. Acest volum autobiografic al scriitorului grec rămâne cartea mea de căpătâi, pentru incredibila patimă regăsită în profunzimea învățămintelor spuse în fiecare rând al său. De câte ori sunt lipsită de inspirație, de câte ori nu găsesc puncte de pornire pentru un text, când începuturile nu apar, fug la fișele din "Raport către El Greco" și, nu știu cum... dar ușile se deschid. De la Kazantzakis am învățat că abisul e numele pe care îl dai lucrurilor pe care nu le poți învinge, că nu există nici abis, nici capăt de drum, există doar sufletul omului care, în funcție de curajul sau de lașitatea sa, dă nume lucrurilor.

În ce moment din viață v-ați ales cariera?

În primele mele zile de studenție la drept, mi-am dat seama că nu voi profesa niciodată într-un asemenea domeniu, că e mult prea abraziv pentru mine. Și-atunci, după ceva timp, m-am lipit de un grup de studenți la Jurnalism, care lucrau la un proaspăt înființat ziar clujean. Era un experiment jurnalistic, care a durat puțin, „Transilvania reporter” se chema, dar care a fost o veritabilă școală de presă. Aveam aproape oameni minunați din mediul universitar clujean, care ne-au încurajat, ne-au corectat, ne-au instruit cu blândețe și cu profesionalism. Au contat pentru mine atunci cuvintele unor oameni precum: Ioan Cristofor Filipaș, Vasile Sălăjan, Achim Mihu. Cred că acela a fost momentul în care am „virat” dinspre drept spre jurnalism. Apoi, când m-am întors în Baia Mare, am optat definitiv pentru presă, lucrând vreo trei luni drept colaborator al „Graiului Maramureșului”, iar din octombrie 1997, ca redactor la „Glasul Maramureșului”, unde am rămas nouă ani. A fost cea mai frumoasă perioadă din viața mea. În paralel, am făcut Facultatea de Comunicare – Specializarea Jurnalism și am completat cu elemente de teorie ceea ce învățasem în timp în practica jurnalistică.

Ce v-a influențat să alegeți această carieră?

Plăcerea scrisului, bucuria de a scoate perle din nisip în dialogurile cu oamenii, de a săpa în suflete, de a căuta, emoția... E fascinantă profesia de jurnalist, dacă o faci cu tot sufletul, adâncindu-te până când tu nu te mai vezi, în acest ocean al căutării, al descoperirii, al emoției creației. Pentru că, da, și presa adevărată presupune creație. Sigur, profesia și pregătirea jurnalistică m-au ajutat să lucrez foarte mult în comunicare, în consiliere personală și politică, în construirea și sprijinirea unor oameni care se prezentau în spațiul public. E fascinant și acest domeniu! Aici a contribuit mult și pasiunea mea pentru psihologie, psihologie socială, sociologie, antropologie, etnologie.

Cum determinăm sau evaluăm succesul?

Trăim în lumea în care se vorbește despre femei de succes, de afaceri de succes, de succes de public și un barometru al succesului îl reprezintă în mod cert faptul că toate acestea sunt cuantificabile cantitativ fie în bani, fie în număr de fani etc. Sigur, m-am întrebat și eu de

multe ori ce este succesul și dacă, anumite etape ale vieții mele ar fi putut fi descrise ca fiind de succes sau au fost doar etape de mulțumire profesională, insule de fericire personală... Și nu a fost ușor de definit. Nu poți să ai succes în grădina ta, în biblioteca ta... acolo eventual poți să fii fericit. Pentru că, undeva, trebuie să se întâlnească dorința, aspirația, idealul tău, cu cel al societății, al mediului, al celor din jurul tău și cu rezultatele demersurilor făcute în acest sens. Cred că succesul este al unei piramide unde se intersectează aceste concepte enumerate mai sus.

Descrieți calitățile unui manager de succes.

Oare de ce mă gândesc acum la Aristotel? Și la ceea ce, în minunata sa carte *Etica nicomahică*, autorul aduce în discuție „calea de mijloc”, referindu-se la sistemele valorice, la abordarea relaționării, a acțiunii în general. Așadar, aș porni de aici, spunând că e nevoie de cunoaștere, de echilibru, de înțelepciune, de răbdare, de tăcere, de ascultare și... apoi, de fermitate. Dar, de aceea fermitate îmbrăcată în mănuși de catifea. Și de foarte multă sinceritate, de adevăr. Până la urmă, totul se reduce la cele câteva valori fundamentale pe care trebuie să le cunoști, să le trăiești, să ți le asumi. Să fii cu ele și în interiorul lor. Sigur, în acest prezent, în care există o multitudine de tratate și cursuri despre managementul succesului, al crizei, a resurselor umane etc., etc. (teorii în care eu nu prea cred) putem să vorbim despre multe precepte și concepte, să sugerăm sau să simulăm soluții, să ne încadrăm în scheme și să acționăm în conformitate cu teorii verificate de alții. Dar eu rămân la cele câteva idei esențial-umane bazate pe foarte buna cunoaștere a domeniului în care activezi. Am văzut eșecuri spectaculoase în încercarea de implementare a unor scheme teoretice la situații practice, cu care nu erau deloc congruente. Așa că, profesionalismul coroborat cu un conținut valoric și etic al individului și cu o bună stăpânire a instrumentelor comunicării... cred că pot da rezultate foarte bune.

Vă puteți descrie ca o persoană condusă de scopurile pe care vrea să le atingă?

Cred că e riscant să te conduci un singur scop, dar cred că e minunat să ai un ideal. Între scop și ideal e o diferență sensibilă, care îți permite să-ți urmezi visul. Da, sunt o persoană ambițioasă și încăpățânată, care își propune să facă lucruri. Multe. Deși, eu, dacă mă gândesc bine, sunt condusă adesea de sentimente, de emoție, de pasiune, de vise, unele dintre ele, aparent, imposibile. În general, iau singură muntele în spate și

plec cu el. Pe drum, îmi dau seama că s-ar putea să fiu strivită de greutatea muntelui, dar e prea târziu. Deocamdată... am rezistat poverii munților... Apoi, rațiunea-mi... care, vine și ea din urmă, corectează eventualele derapaje ale vulcanului emoțional, mai potolește din greutatea pietrelor pe care le împing mereu la deal în sus. Deocamdată am reușit să le împac și îmi dau seama că, de fapt, așa funcționez eu.

(II) Ioana Chiș –clasa a XI-a B

Sub ce formă, în urma creației valoroase pe care o revista o promovează, s-au putut culege roadele influențării în mai bine a societății ardelențești?

Cultura în sine este o cale de iluminare. Iar revistele literare, revistele de cultură în general, sunt principalii vectori de transmitere a ideilor valoroase ale unei epoci, prin modelele, prin oameni și prin creațiile pe care le promovează. Prin ceea ce publică, revistele reprezintă decupajul cultural, ideatic, adesea și ideologic al unei epoci. Întotdeauna, ideile iluministe, avangardiste, progresiste, spiritul nou, ancorarea valorilor locale la cele universale s-au regăsit în creația marilor oameni de cultură, care, în general s-au exprimat în publicații de acest fel. Unii dintre ei au condus reviste, și nu doar în Ardeal, ci în întreaga țară avem exemple de acest fel. E suficient să ne gândim la revista „Familia” din Oradea, cea înființată de Iosif Vulcan în 1865, unde debutează Mihai Eminescu și la care colaborează nume uriașe ale literaturii române, de la Vasile Alecsandri, până la George Coșbuc și Bogdan Petriceicu Hașdeu, ori la „Tribuna”, înființată de Ioan Slavici în 1884, la „Steaua”, lui Anatol Baconsky, ori la „Saeculum”, fondată de Lucian Blaga la Sibiu și la multe, multe altele. Cunoașterea, lectura, informația înseamnă libertate. Iar a scoate pe piață o publicație de cultură, spiritualitate, literatură, știință chiar, înseamnă a contribui la educarea, informarea, iluminarea unui popor, inclusiv la marcarea destinului său istoric.

Care sunt avantajele pe care integrarea tinerei generații și creațiile acestora au adus-o revistei?

Este un câștig de ambele părți. Generația matură caută să identifice tineri talentați, care pot fi scriitorii de mâine, care să ducă mai departe idei și idealuri, care să perpetueze demersurile culturale și literare ale prezentului. Aici, rolul dascălilor este covârșitor, dar și provocările oferite de o

publicație de cultură sunt importante. E o muncă în echipă, până la urmă. Noi, prin atragerea tinerilor ne circumscriem uneia dintre misiunile pe care orice instituție de cultură ar trebui să și le asume: aceea de apostolat cultural, de însămânțarea ideilor nobile în rândul tinerei generații, pentru a putea culege roadele mai târziu. Tinerii vin spre noi, dacă știu că au o ușă deschisă, dacă pot să înțeleagă ce e dincolo de acea ușă, dacă găsesc niște repere, dacă au chei de comunicare și linii de dialog. Eu mi-am propus lărgirea nișei de adresabilitate, atragerea cât mai multor cititori spre revistă, stimularea apetenței pentru lectură, pentru cultură, pentru că mult mai multă lume trebuie să afle de existența acestei reviste. Sunt mulți oameni care nu știau de noi, iar după ce au aflat, au devenit cititorii noștri fideli. Revenind la tânăra generație, Revista de Cultură „Nord Literar” are o colaborare excelentă cu Cenaclul „Voci eminesciene” de la Colegiul Național „Mihai Eminescu”, dar are și un supliment editat de curând, sub forma unui volum colectiv de traduceri din autori maramureșeni, realizat de elevii Colegiului Național „Vasile Lucaciu”. De asemenea, avem o convenție de colaborare semnată cu Facultatea de Litere – Specializarea Jurnalism și Științele Comunicării, cu care urmează să derulăm un work shop despre jurnalismul

cultural și, de asemenea, un podcast pe teme similare. Toate acestea se vor regăsi mediatizate și promovate în revista noastră, pe noul nostru site și pe pagina de facebook. Astfel, noi atragem cititori noi, iar tinerii capătă informații și curiozități noi. Tinerii ar trebui să înțeleagă că lectura e o bucurie foarte consistentă, care le este folositoare, care îi face puternici ca personalitate, care îi edifică. Noi încercăm, prin tot ce facem să promovăm aceste idei.

După experiența dobândită în toți acești ani, cum credeți că poate o instituție de cultură să descopere cele mai oneste și mai valoroase idei?

O instituție de cultură se sprijină pe principii și pe idei valoroase și atrage oameni valoroși. Prin definiția și prin misiunea sa, o instituție de cultură coagulează energii creatoare, tezaurizează patrimoniul material și imaterial, atrage și oferă modele, creează programe de promovarea ale acestora. În momentul în care tu însuți ești un nucleu de lumină, de cunoaștere, de energie bună... vei atrage, vei descoperi. Dacă ar fi să pornim de la o definiție a culturii propusă de antropologul clujean Achim Mihu, „cultura este modul de viață propriu unui grup de oameni, în circumstanțele unui anumit mediu înconjurător, creat de om și format de produsele materiale și non-materiale transmise de la o generație la alta”, am putea spune că, de fapt, cultura

sedimentează și dă mai departe tot ceea ce este esențial într-o comunitate, într-un spațiu și într-un timp istoric.

Care este abordarea corectă a presei literare într-o revistă de cultură, cu atât de multă vechime?

O revistă literară este, până la urmă, o publicație care trebuie să ofere imaginea unui moment, a unei epoci, din perspectiva creației literare. Comparându-ne cu alte demersuri similare la nivel național, cu istorie și tradiție mult mai îndepărtate, „Nord Literar” este o revistă tânără, care abia a împlinit 20 de ani. Raportându-ne la alte demersuri din presa literară contemporană și la cele din Maramureș în special, „Nord Literar” se remarcă prin longevitate, constanță și echilibru într-o perioadă nu foarte fastă pentru cultură în general și pentru presa literară de asemenea. Această rezistență a instituției, pentru că „Nord Literar” înainte de a fi o publicație, este o instituție de cultură, se datorează unui management echilibrat, unei echipe editoriale foarte bune și unui conținut circumscris doar criteriilor valorice. Revista a abordat subiecte din întreg spectrul literar, de la poezie și proză, la critică și eseu, dar nu a omis nici cronică de film, de artă, ori de teatru. De un an și aproape jumătate, s-a modificat întreaga imagine a revistei, cu pagini color, hârtie de o calitate superioară și o grafică modernă, fapt care, de asemenea, a potențat conținutul. Am ținut extrem de mult la calitatea materialelor, selecția lor fiind foarte riguroasă, realizată de oameni foarte competenți, am atras colaboratori importanți, care dau o armătură intelectuală, valorică și literară revistei și am încercat, prin diverse acțiuni, să lărgim nișa de adresabilitate, fără a coborî standardul valoric. Sunt elemente de strategie de management pe care le-am aplicat, pentru a putea fi competitivi, atractivi fără a face rabat de la calitate. Tot timpul suntem racordați la ceea ce se scrie la nivel național și internațional, suntem ancorați în fenomenul literar, prin corespondența pe care o avem cu celelalte reviste și cu o serie de colaboratori și redactori ai noștri din țară și din afara țării.

Credeți că toate aceste reconstituiri pe care revista le face frecvent, conectează spiritul vechilor artiști cu cel al generației tinere?

Revista, prin evenimentele pe care le provoacă și prin cele la care participă, dar și printr-o serie de materiale pe care le publică, acționează pe două paliere. Pe de-o parte, prin acțiunile noastre, aducem în actualitate, comemorăm și evocăm personalitatea unor autori importanți, care sunt repere în literatura Maramureșului și a României. Pot aminti aici evocarea poetei Ioana Ileana Ștețco, a lui Nichita Stănescu ori Adrian Păunescu, acțiuni pe care le-am făcut împreună cu elevii Cenaclului „Voci eminesciene” și a Cenaclului „Adrian Păunescu”. De asemenea, țin să amintesc o acțiune care mie mi-e foarte dragă: evocarea lui Mihai Eminescu, la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” din Baia Mare, un eveniment foarte reușit cu o sală arhiplină. La aceste acțiuni, publicul a fost cu preponderență tânăr. Orice tânăr care se apropie de un domeniu și dorește să-l cunoască, nu poate porni doar de la ceea ce se întâmplă în prezent, ci trebuie să cunoască și elemente de istoric, de evoluție. Este extrem de importantă neuitarea, aducerea în prim-plan a acestor creatori care au marcat literatura română.

Pe de altă parte, am început să publicăm în „Nord Literar” materiale care reconstituie elemente de biografie ale unor scriitori sau oameni de cultură, apelând la documente existente în arhive. Aceste materiale sunt foarte bine primite de public, sunt materiale care pot fi bine asimilate și de cititorul mai puțin avizat.

Prin aceste două categorii de activități, reușim să facem exact ceea ce spune întrebarea: să conectăm spiritul vechilor artiști cu generațiile tinere.

Mini cronica unui spectacol

Gregor, montat la Teatrul Municipal Baia Mare

regia artistică: iulian bulancea

Traducerea: Mircea Ivănescu - autorizare gratuită, obținută cu sprijinul Editurii Humanitas Fiction

Scenografia: Mihai Vălu

Coregrafia: Raul Hotcaș și Roxana Florescu

Distribuția: Raul Hotcaș - *Gregor Samsa*, Denisa Blag - *Grete*, Cătălin Mocan - *Tata*, Carmen Ghiurco - *Mama*, Carmen Bulancea - *Menajera*, Eduard Bîndiu - *Procuristul*, Iulian Bulancea - *Costumul*, Alex Macavei, Andrei Dinu, Alin Albu - *Chiriași*, Roxana Florescu - *Fata din tablou*

Regia tehnică și sunet: Dan Prodan
Lumini: Sandu Șimonca, Felix Mare
Video: Teo Molnar, Cristi Popovici
Filmări: Liviu Popovici
Sufleur: Dragoș Bora

Într-o realitate din ce în ce mai absurdă, teatrul rămâne singurul loc unde absurdul devine artă, iar alienarea capătă sens. Tocmai de aceea,

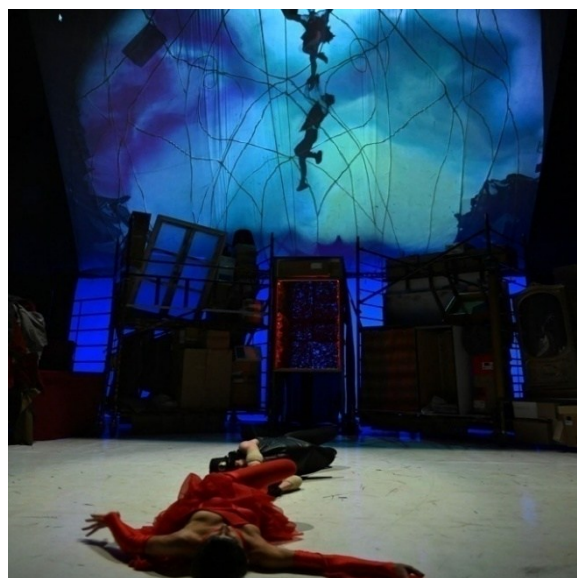
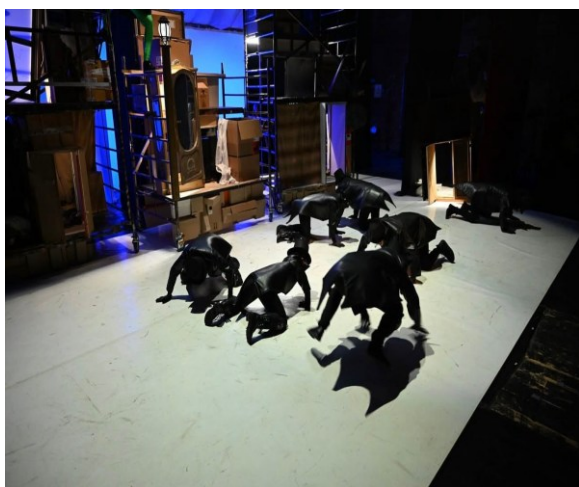
recomand cu încredere spectacolul *Gregor*, o reinterpretare modernă și intensă a nuvelei *Metamorfoza*, de Franz Kafka. Această producție teatrală nu doar că

respectă esența operei originale, dar o aduce mai aproape de publicul contemporan, accentuând tema înstrăinării, a presiunilor sociale și a pierderii identității.

Piesa impresionează prin jocul actoricesc profund, în special al interpretului lui Gregor, care trece printr-un spectru larg de emoții – de la panică, neputință și revoltă, până la o tăcere aproape resemnată. Spectatorul este pus în poziția inconfortabilă de a empatiza nu cu un monstru, ci cu un om înstrăinat, respins, abandonat chiar de cei pentru care a trăit.

Recomand această piesă oricui își dorește un act de cultură cu impact, o confruntare directă cu absurditatea existenței, dar și cu frumusețea fragilă a umanității, chiar dacă aceasta nu este o piesă ușor de digerat, dar aici stă valoarea ei. *Gregor* nu este doar o reinterpretare a unei opere celebre – este o oglindă, una în care s-ar putea să nu-ți placă ce vezi, dar din care vei ieși schimbat.

Talida Petrean Pop, clasa a X-a F

Clubul miracolelor (2023): mini recenzii cinematografice

Clubul miracolelor este un film emoționant care spune povestea unor femei dintr-un cartier din Dublin, care pornesc într-un pelerinaj la Lourdes, în Franța, în speranța de a primi un miracol, fie el pentru trup, fie sufletească sau spiritual. Cu toate că membrii familiilor lor nu sunt de acord cu plecarea, ele sunt hotărâte și își pun dorința pe primul plan.

Cel mai mult mi-a plăcut credința pe care o aveau personajele și dorința lor de vindecare trupească și sufletească, determinarea de a ajunge acolo unde și-au propus. Recomand cu drag acest film celor care, după o experiență neplăcută, nu mai reușesc să se regăsească și au nevoie de credință.

Alina Lazar, clasa a XI-a H

Personajele sunt bine conturate, fiecare având drama sa, dar pe parcurs învățăm alături de ele că adevăratele miracole nu sunt mereu cele pe care le așteptăm.

Mi-a plăcut atmosfera filmului care reușește să îmbine momentele triste cu cele amuzante, dar și mesajul despre prietenie și curaj. Nu este un film spectaculos, dar te

atinge și te face să reflectezi. Este o lecție despre acceptare și despre faptul că, pentru a merge mai departe, trebuie să ne împăcăm cu trecutul. Mi-a plăcut să mă gândesc cât de important este să iertăm și să nu ne pierdem speranța, chiar și atunci când viața pare nedreaptă.

Mădălina Goja, clasa a XI-a H

Filmul explorează teme precum prietenia, iertarea, credința și evidențiază relațiile complexe dintre oameni. Deși povestea este previzibilă, are o profunzime și o emoție aparte. Cu cât povestea avansează, cu atât devine mai emoționantă. Chiar dacă femeile nu au obținut ceea ce și-au dorit, ele au ajuns acasă câștigând fiecare ceva foarte important – împăcarea și acceptarea. Dacă la început filmul mi-a părut plictisitor, pe parcurs povestea parcă m-a cuprins în brațe.

Bianca Sarca, clasa a XI-a H

Filmul sugerează că miracolele nu sunt neapărat supranaturale, ci pot fi descoperite în gesturi simple, în iertare, într-o îmbrățișare sau în lacrimile sincere. Filmul nu spune o poveste religioasă, ci una profund umană, care demonstrează că miracolul este puterea de a merge mai departe.

Daria Lupuțan, clasa a XI-a H

Mi-a plăcut foarte mult acest film deoarece m-a făcut să simt și să gândesc altfel. M-a făcut să apreciez mai mult ce am și să fiu recunoscătoare pentru că sunt sănătoasă. Finalul este deosebit. După multe tensiuni și durere, împăcarea dintre personaje este impresionantă, iar momentul în care copilul, care nu vorbise niciodată, rostește cuvântul acasă este ca o concluzie a întregii povești.

Alexandra Țară, clasa a XI-a H

-Bună ziua! Noi suntem Bartha Emma și Nedela Patricia, eleve în clasa a X-a B, iar astăzi avem onoarea să realizăm un interviu cu doamna Szebeni Laura, profesoară de discipline socio-umane la Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Baia Mare. Am ales să vorbim cu dumneaei deoarece este o persoană foarte apreciată de elevi și are o experiență bogată în domeniul educației, de mai bine de peste 20 ani. Prin acest interviu, ne-am propus să aflăm mai multe despre cariera sa, provocările și bucuriile profesiei de dascăl. Vă mulțumim că ați acceptat să ne răspundeți la câteva întrebări.

-Eu vă mulțumesc pentru invitație, mă bucur că v-ați gândit la mine. Mă simt onorată. Să începem!

- **Care a fost cea mai mare provocare întâmpinată în cariera dumneavoastră de profesor și cum ați depășit-o?**

O provocare mare...păi în fiecare zi sunt mici provocări care de altfel dau frumusețe profesiei, dar una așa mare nici nu pot să spun. Poate în primul an de învățământ, când eram foarte tânără, mi-a fost destul de greu la început să mă pun în postura de profesoară, deoarece cumva mă identificam cu elevii și întâmpinam deseori provocări legate de faptul că nu eram lăsată să intru pe la intrarea profesorilor, fiindcă eram confundată cu aceștia, mă simțeam un pic fără autoritate să zic așa, însă am depășit destul de rapid acea perioadă. Alte provocări sunt mai mult legate de chestii birocratice, nu neapărat de munca în sine cu elevii, examene care trebuie date și pe care, lăsând modestia la o parte, le-am luat cu brio. Așadar, provocări apar în fiecare zi, dar eu zic că sunt benefice, deoarece altfel ne-am plafona, ne-am plictisi.

- **Ce carte v-a influențat cel mai mult în viață și de ce?**

Mi-au plăcut sute de cărți, dar nu pot să zic neapărat că m-au influențat, ci pur și simplu mi-au îmbogățit și înfrumusețat viața. Deci mie chiar de mică mi-a plăcut foarte mult să citesc, nu cărți de dezvoltare personală sau motivațională, nu mă atrage genul acesta de scriitură, fiindcă domeniul meu preferat e beletristica. Deci literatura universală în principal dar și cea românească m-a îmbogățit din multe puncte de vedere: spiritual, al vocabularului ș.a.m.d. Eu chiar trăiesc cărțile care îmi plac, iar fetele mele râd puțin de mine când mă văd cu o carte în mână și își zic una alteia „Iar o să plângă mami”. Chiar trăiesc literatura!

- **Dacă ați putea să creați o „rețetă” pentru succes, care ar fi ingredientele esențiale?**

Sincer, nu cred că există o rețetă. Cred că sunt anumiți pași de urmat, dar nu neapărat aceiași pași pentru toată lumea. Trebuie să vină natural cumva și depinde de la persoană la persoană.

• **Cum reușiți să vă mențineți echilibrul între muncă și viața personală?**

Greu. Uneori, am impresia că mă ocup mai mult de alți copii decât de ai mei proprii, dar nu e chiar așa. Noi femeile, mamele în general, tindem câteodată să fim mai autocritice, dar eu cred că în profesia asta poate să existe un echilibru. De fapt având propriii copii, îi înțelegi și pe elevi sau văzând cum reacționează elevii, știi cum ar putea reacționa și copiii tai, deci rolurile interacționează cumva. Cel puțin, pe mine chiar m-a ajutat faptul că sunt mamă pentru a mă raporta mai ușor la elevi și a mă implica afectiv mai mult.

• **Ce înseamnă pentru dumneavoastră „fericirea” și cum o cultivați în viața de zi cu zi?**

Fericirea...Da, este una dintre valorile universale spre care tindem cu toții. Eu chiar pot să zic sincer că sunt un om fericit. Pentru mine fericirea este suma tuturor momentelor petrecute, dar și să fii împlinit în cât mai multe aspecte. Mă consider un om atât norocos, dar și fericit. Îmi iubesc profesia, am o familie super reușită zic eu, sunt unde mi-am imaginat că voi fi etc. Întotdeauna mi-am dorit să fiu profesoară, mai ales la fostul meu liceu, Eminescu. Fericirea bineînțeles este o chestie subiectivă. Este important să nu ne alegem un ideal foarte îndepărtat, pe care să nu îl putem atinge și să fim din cauza asta nefericiți, dar nici să ne mulțumim cu lucruri prea mici, dacă avem posibilitatea să tindem spre ceva mai mare.

• **De ce considerați ca unele persoane au succes în viața, iar altele mai puțin?**

Depinde și de modul în care se raportează acestea la succes. Poate că sunt în felul lor persoane de succes, pentru că și-au depășit anumite obstacole sau au evoluat, ceea ce deja este un succes, însă dacă nu au o stimă de sine foarte crescută sau așteaptă validarea celorlalți, poate vor considera că nu sunt persoane demne de succes. Depinde și care e viziunea fiecăruia asupra succesului. Unii consideră succesul ca fiind bogăție, celebritate, ceea ce mie personal mi se pare o utopie sau un standard pe care foarte puține persoane din lume îl ating. Succesul poate însemna să fii împăcat cu tine însuși, să ai o profesie pe care să o iubești, să te înțelegi bine cu semenii tăi și să simți că ai un scop în viață.

• **Dacă ar fi să faceți un schimb de locuri cu orice persoană din lume, pe cine ați alege și ce v-ar plăcea să învățați de la acea persoană?**

De tot, nu mi-ar plăcea să fac schimb de locuri cu nimeni, pentru că asta ar însemna să pierd tot ceea ce am în prezent. Nu invidiez pe nimeni, astfel încât să renunț la tot ceea ce am. Consider că mă aflu în cel mai bun loc posibil. Tot timpul învățăm de la alții. Chiar am învățat de la mulți oameni pe care îi cunosc, cum ar fi foști profesori, fostul diriginte sau prieteni pur și simplu și chiar de la alte persoane pe care nu le cunosc, doar citindu-le biografiile sau interviurile, fiindcă de învățat poți să înveți din experiențele altora chiar dacă nu îți sunt accesibile în mod direct, să zic așa.

Încheiem acest interviu cu recunoștință pentru timpul oferit și pentru sinceritatea răspunsurilor. Am aflat multe lucruri frumoase și interesante despre parcursul profesiei de dascăl dar și despre pasiunea dumneavoastră pentru învățământ. Ne bucurăm că suntem elevii unei persoane atât de dedicate și implicate și vă felicităm pentru contribuția dumneavoastră în educație. Mult succes în continuare! Vă mulțumim încă o dată!

Interviu realizat de Patricia Nedela și
Ema Bartha, clasa a X-a B, coordonate de

profesor Mărioara Donca

Belgia – 2025: o nouă mobilitate Erasmus+

În vacanța de primăvară a acestui an școlar, a avut loc o nouă mobilitate din cadrul proiectului Erasmus + (care se derulează în colegiul nostru în perioada 2022-2027), la instituția parteneră ASBL HAN DEFI, din Rochefort, Belgia, sub atenta îndrumare a doamnei profesor coordonator Vasilescu Ileana, care a fost însoțită de profesoarele Buhai Ramona și Cândea Monica, aflate în stagiul de observare. Grupul de mobilitate a inclus 12 elevi din clasele IX-XI, interesați să cunoască cultura și civilizația belgiană, în special

personal. Am avut ocazia să descopăr un nou sistem de învățare, bazat pe dialog, gândire critică și încurajarea inițiativei. Prin activitățile pe care le-am parcurs am reușit să-mi perfecționez limba franceză, dar și să învăț foarte multe despre belgieni sau despre imigranții pe care ei îi integrează cu mare grijă.

Profesorii și colegii au fost deschiși și primitori, ceea ce m-a făcut să mă simt integrată rapid. Gazdele au fost foarte primitoare și ne răspundeau cu drag la toate curiozitățile. Drumul a fost lung, dar frumos,

atitudinea și demersurile sistematice pe care acest popor le face pentru protecția mediului, respectiv pentru educarea tinerilor în spiritul protecției și conservării patrimoniului local și național. În urma unei atente reflecții, elevii au extras niște concluzii edificatoare despre impactul pe care l-a avut asupra lor această vizită de studiu.

Participarea în programul Erasmus din Belgia, în perioada 23-28 aprilie 2025, a fost o experiență de neuitat, care m-a ajutat să mă dezvolt atât intelectual, cât și

căci am reușit să ne cunoaștem mai bine între noi. Când am ajuns la destinație am fost primiți cu căldură, de către gazdele noastre foarte amabile.

Am învățat să mă adaptez unui mediu multicultural, să comunic mai bine în limba franceză și să-mi gestionez timpul mai eficient. Am legat prietenii cu persoane din diferite țări, am vizitat orașe precum Bruxelles, Rochefort, Durbuy și Luxembourg și am descoperit cultura locală, gastronomia și obiceiurile belgiene.

Am vizitat multe locuri frumoase - Les Grottes de Lorette din Rochefort, precum și anticlinalul din parcul geologic de la Durbuy sau rezervația naturală de la Han-sur-Lesse) și am înțeles cât de mult respect arată belgienii pentru natură și cu câtă asiduitate sunt protejate ariile naturale din țara lor.

În concluzie, Erasmus în Belgia a fost o adevărată aventură educațională și umană. Experiența belgiană este de neuitat, iar proiectul este o mare oportunitate de cunoaștere pentru fiecare elev participant. Experiența Erasmus+, derulată în Belgia, în vacanța de primăvară, a fost unică, deoarece am învățat lucruri noi și mi-am făcut prieteni buni. **Mara Nagy, clasa a X-a H**

A fost o experiență minunată în care am învățat despre alte culturi, dar și despre alte medii de viață. Prima zi în care am ajuns în Rochefort, am rămas plăcut surprinsă de cantitatea de spații libere, natură dar și de căldura oamenilor care ne-au primit în casele lor. Activitățile au fost multe, frumoase, creative dar unele și solicitante. Una dintre activitățile preferate de mine a fost vizita la Parlamentul European. Am văzut structura acestuia, oamenii de acolo, am aflat niște informații interesante chiar de la angajați din Parlament. Un alt lucru care m-a surprins a

fost arhitectura orașului, una gotică, care dă orașului o imagine impunătoare.

Relația cu familia cu care am stat a fost una pașnică, nu foarte deschisă, dar bazată pe respectul reciproc. Din punct de vedere gastronomic, am întâlnit un stil de mâncare foarte diferit, degustând mâncarea lor tradițională, pe care nu vreau să o judec, dar nu era pe gustul meu. Experiența Erasmus a fost una dintre cele mai frumoase experiențe pe care le am avut, plină de nou, de aventură, dar și de oameni care ne-au rămas în suflet prin felul lor de a fi.

Alexandra Marchiș, clasa a X-a H

Pentru mine, acest proiect a avut o importanță specială, deoarece a implicat niște

activități cu caracter politic, de care eu sunt pasionat. Turul în Parlamentul European, dezbateri cu europarlamentari și informațiile privind o carieră în cadrul Uniunii Europene au fost activitățile mele preferate din acest proiect din Belgia. Eu personal sunt obișnuit pe distanțe lungi când vine vorba de excursii sau proiecte Erasmus. Ceea ce mă face să nu mă gândesc la distanțe este entuziasmul pe care îl acumulez pe perioada drumului,

gândindu-mă la ce mă așteaptă.

Eu cu încă doi colegi am fost găzduiți de o familie foarte drăguță și primitoare. Am fost serviți cu vafe belgiene, cordon bleu și moules frites, și au fost delicioase. Cred că a fost cel mai bun cordon bleu pe care l-am mâncat vreodată. Comunicarea cu aceștia a fost făcută 90% cu ajutorul aplicației de tradus, pentru că aceștia nu știau engleză deloc, dar prin acest mijloc am reușit și noi să vorbim puțină franceză pe care o știam și ne-a înțeles bine cu gazdele.

Rad Matei, clasa a XI-A

Drumul, deși a fost obositor, a fost plin de râsete, muzică și voie bună. Activitatea care mi-a plăcut cel mai mult a fost cea de la Parlamentul European. Mi-au plăcut foarte mult profesorii coordonatori și colegii. Sunt recunoscător pentru această experiență și pentru oportunitatea de a cunoaște persoane frumoase și de a mă dezvoltat atât de frumos. A fost o experiență interesantă, am învățat să dorm în orice poziție. Nu am observat diferențe mari în plan culinar, dar micul dejun mi s-a părut mai bun ca acasă. Experiența Erasmus a fost pentru mine una dintre cele mai faine. Consider că m-am dezvoltat foarte mult atât pe plan personal, cât și pe plan profesional. Mă bucur foarte mult că am participat în acest proiect și că am cunoscut atâția oameni minunați. Gazdele au fost foarte primitoare și s-au purtat cu noi exact ca și cum eram din familie.

Coroian Petru, clasa a XI-a E

Experiența Erasmus a fost pentru mine una dintre cele mai faine. Consider ca, m-am dezvoltat foarte mult atât pe plan personal, cât și pe plan profesional. Mă bucur foarte mult că am participat în acest proiect și că am cunoscut atâția oameni minunați. Gazdele au fost foarte primitoare și s-au purtat cu noi exact ca și cum eram din familie.

Drumul, deși a fost obositor, a fost plin de râsete, muzică și voie bună. Activitatea care mi-a plăcut cel mai mult a fost cea din Parlamentul European. Mi-au plăcut foarte mult profesorii coordonatori și colegii.

Vă mulțumesc pentru această experiență și pentru că mi-ați acordat oportunitatea de a cunoaște persoane frumoase și de a mă dezvoltat atât de frumos.

Lupu Nicoleta, clasa a IX-a E

La Parlamentul European, grupul de eminescieni a fost întâmpinat de câțiva angajați, care ne-au prezentat amplasamentul și, mai ales, modul în care funcționează instituțiile europene, cum se elaborează politicile de acțiune și care este importanța cunoașterii lor. Au stat de vorbă cu grupul domnul Horia Lupu, asistent parlamentar acreditat, respectiv domnul Louis Dancourt,

consilier politic în cadrul grupului S&D și în comisia pentru piața internă și protecția consumatorului. Bucuria noastră a fost și mai mare, deoarece în grupul de primire s-au aflat și două absolvente ale colegiului nostru, Codruța Filip și Ligia Filip, pe care le vom lăsa să se prezinte în rândurile care urmează, amintindu-și de vremea când ele însele au fost eleve.

Codruța Filip este membru în Cabinetul Președintelui Parlamentului European, Roberta Metsola, responsabilă cu Politici sociale și parteneri sociali, Ocuparea forței de muncă, Transport, Educație și cercetare, Locuire, Incluziune, Dizabilități, Lupta împotriva antisemitismului, Dialogul prevăzut de Articolul 17 cu bisericele, asociațiile sau comunitățile religioase, organizațiile filosofice și non-confesionale, Egalitate de gen, Drepturile femeilor LGBTIQ+ Anti-rasism,

Cultură, Tineret, copii și sport.

Am ales liceul în funcție de viitorul la care mă gândeam că l-aș putea avea. Cu alte cuvinte, viitorul a influențat trecutul sau, în acest caz, alegerea liceului. Mi-am dorit să fac ceva care să contribuie la o schimbare și o dezvoltare în bine a societății. Liceul „Mihai Eminescu” mi s-a părut cel mai potrivit cu planul meu visător și dorința de a ieși în lume cu limbile străine la purtător.

Toată experiența din liceu a fost extrem de semnificativă în formarea mea ca om. Comunitatea colegilor plini de energie și inteligență, profesorii răbdători și exigenți în același timp, luxul unei adolescențe fără pericole majore și trecerea alături de părinți prin tranziția post-comunistă mi-a marcat viața pentru totdeauna. A fost acea experiență care a consolidat încet încet spre un spirit european și dornic să răspundă întrebărilor legate de dezvoltarea

regională durabilă a fostei zone miniere a județului nostru. Este cea mai profundă amintire școlară alături de primii ani din școala 21.

Toți profesorii au fost importanți. Am învățat de la fiecare câte ceva care m-a ajutat în viață. Cred că răbdarea lor la toate trăsăturile noastre mi-a dat putere și încredere în mine însămi în momentele dificile, de îndoială. Rămân profund recunoscătoare doamnei diriginte, Mariana Vartolomei,

care m-a acceptat și m-a iubit așa cum sunt. O văd și acum serioasă, la catedră, zâmbind însă prin ochelari la entuziasmul minciunelor de doi lei pe care le foloseam pentru a-mi scuza absențele. „Am fost la repetiții, la spectacol”, ziceam. „Codruța, întreaga ta prezență aici e un spectacol!”

Dacă aș putea da timpul înapoi, aș învăța mai mult. Aș profita de timpul acela cu profesorii și colegii pentru a mă pregăti mult mai bine. O cultură generală și mai vastă mi-ar fi făcut plăcere azi, viața mai ușoară și mai bogată. Acea pregătire, mintea mai lipsită de griji și provocări mi-ar fi putut da și mai multă încredere în mine, dacă aș fi fost mai atentă la lecții. Mai ales la cele de istorie. Mi-ar fi plăcut să îmi întreb profesorii și bunicii mai multe despre războiul prin care au trecut, despre străbunici și despre județul nostru. Mi-ar fi plăcut să studiem despre instituțiile Uniunii Europene și modul de funcționare al acesteia, astfel încât la vârsta de 18 ani să avem un minimum de pregătire în acest sens și să găsim răspunsuri mai ușor într-o lume inundată de informații, unele reale și altele mai puțin adevărate. Dar și ieri e deja trecut, darămite anii mei de liceu. Azi sunt o fericită absolventă a colegiului „Mihai Eminescu” care și-a îndeplinit visul în mare parte datorită educației primite în Baia Mare. Și mă gândesc cu drag la viitorul generațiilor care se pregătesc cu noi cunoștințe și experiențe pentru o societate digitală, ecologică, diversificată, cu libertate de mișcare și drepturi pe care noi nu le-am avut și pentru care am suferit mult. Nimic nu este un dat. Și orice avem acum, așa imperfect cum ar fi, poate fi șlefuit să lumineze. Am încredere că ei vor reuși să strălucească!

Ligia Filip (promoția 2004, bilingv-franceză) este asistent în cadrul Grupului Alianței Progresiste a Socialiștilor și Democraților din Parlamentul European, responsabil cu Comisia pentru afaceri economice și monetare, Subcomisia pentru chestiuni fiscale și Comisia specială pentru criza locuințelor în Uniunea Europeană

Absolvirea liceului „Mihai Eminescu”, profil bilingv-franceză, a reprezentat, fără îndoială, fundația ideală pentru parcursul meu profesional european. Experiența liceului m-a pregătit să privesc lumea dincolo de granițe și să îmi doresc o carieră într-un mediu dinamic, multicultural. Studiul intensiv al limbilor străine nu mi-a oferit doar competențe de comunicare, ci m-a ajutat să înțeleg și să apreciez diversitatea culturală europeană. Orele de franceză, engleză și italiană au fost pași concreți către un viitor în care colaborarea internațională și dialogul intercultural sunt esențiale.

Cea mai semnificativă experiență trăită în liceu a fost aceea că am avut șansa extraordinară să fac parte din trupa de teatru francofon a liceului, sub îndrumarea domnului profesor Nicolae Weisz. Scena trupei „Dramatis Personae” era locul unde emoțiile, curajul și creativitatea se întâlneau în cea mai sinceră formă, locul în care mi-am învins temeri și frici.

Acolo am învățat ce înseamnă să îți găsești vocea, să îți asumi vulnerabilitatea și să lucrezi într-o echipă în care fiecare greșeală era parte din proces, nu un eșec. Privind în urmă, după 20 de ani, experiența teatrală din liceu nu a fost doar o activitate extrașcolară; pentru mine a fost, fără să îmi dau seama atunci, una dintre cele mai valoroase lecții de viață. Cred că atunci am învățat prima dată să vorbesc fără teamă în fața oamenilor, să ascult cu adevărat și să am încredere în cine sunt, dincolo de roluri sau aparențe.

Uitându-vă în urma, îmi dau seama ca toți profesorii din liceu au fost importanți și toți m-au ajutat, într-o formă sau alta, să devin persoana de azi. Pentru noi, ei nu au fost doar dascăli, ei au fost adevărate repere. Oameni care, printr-un cuvânt bun, o încurajare discretă sau chiar o exigență bine așezată, ne-au modelat caracterele mai mult decât am înțeles noi atunci. Însă domnul diriginte, Gheorghe Vartic, a fost pentru mine un model de caracter și o sursă constantă de inspirație. La mai bine de 20 de ani de la absolvire, îmi dau seama că cele mai importante lucruri pe care le-am învățat de la domnia sa nu au fost neapărat din manuale, ci din felul în care vorbea, asculta, încuraja și ne privea cu încredere, chiar și atunci când noi nu o aveam. Tuturor profesorilor le sunt extrem de recunoscătoare pentru răbdare, suport, înțelegere și învățăminte. Si sper sincer ca nu e prea târziu să o spun: vă mulțumesc!

Dacă aș putea da timpul înapoi cred că aș învăța mai mult, aș asculta mai mult și aș pune mai multe întrebări. Aș încerca să fiu mai prezentă și mai conștientă de cât de prețioasă este acea perioadă. De multe ori, în graba de a crește, de a ajunge mai repede „om mare”, uităm să ne bucurăm cu adevărat de anii de liceu, de momentele simple, de emoțiile sincere și de toate experiențele care, fără să știm atunci, ne formează pentru tot ce urmează. Așadar, dacă aș putea schimba ceva, ar fi poate doar felul în care aș prețui fiecare zi, cu mai multă recunoștință și cu mai puțină grabă.

Pagini coordonate de prof. dr. Căndea Dana Monica

DE CE, AZI, DESPRE EMINESCIENI DE IERI?

O fericită conjunctură, astrală, a făcut ca în acest an școlar să am ocazia, împreună cu distinsa mea colegă, prof. Mărioara Donca, de a coordona revista „Verbe vii”, care are o istorie de peste 20 de ani, făcând parte din palmaresul activităților catedrei de limba și literatura română din colegiu.

Această secțiune a revistei este rezultatul unui proiect, inițiat în urmă cu aproximativ un an și jumătate, în cadrul Cenaclului Cultural „Voci Eminesciene”, cu scopul de a marca 55 de ani de la înființarea instituției noastre, prilej de evocare a trecutului, cu reușitele și oamenii deosebiți care au trecut pe aici, fie în calitate de dascăli, fie în calitate de elevi. Atunci, fetele care alcătuiau nucleul grupului – Camelia Nistor, Ioana Chiș, Andreea Szakacs, au formulat câte un set de întrebări pentru absolvenții din generațiile anterioare.

Câteva nuanțe aparte au fost incluse în grupajul de întrebări adresate profesorilor din colegiu, care mai ieri au fost elevi aici.

Întrebări adresate absolvenților generațiilor anterioare:

1. Ce influență a avut absolvirea acestui liceu în alegerea profesiei?
2. Care a fost cea mai semnificativă experiență trăită în liceu?
3. Care au fost cei mai importanți profesori pentru dumneavoastră? Dar modelul suprem?
4. Dacă ați putea da timpul înapoi, ce ați schimba la viața dumneavoastră de licean?

Întrebările suplimentare pentru profesorii de azi, absolvenți de ieri ai colegiului Eminescu au fost:

1. În calitate de profesor la liceul pe care l-ați absolvit, cu ce așteptări, cu ce viziune ați venit în fața noilor generații?
2. Ce v-a determinat să alegeți această carieră?

Am remarcat, la toți foștii absolvenți cu care am reușit să luăm legătura, bucuria cu care au răspuns invitației de a colabora la acest proiect, dar și amintirile pozitive și experiențele valoroase cu care asociază anii de liceu. Orice instituție de învățământ este un epicentru de cunoaștere și de împărtășire a valorilor culturale, intelectuale, spirituale, morale, sufletești, care creează prietenii și legături durabile, în ciuda distanțelor sau a tăcerii, un fenomen complex de emulație și diseminare a reperelor fundamentale pentru formarea sănătoasă a unei societăți. Este minunat modul în care dialogul dintre

generații continuă. Învățăceii de ieri, au devenit maeștrii de azi, iar cei tineri, de mai ieri, se transformă în susținătorii și ghizii celor care i-au format, în contextul dinamic al lumii contemporane. Sperăm că toate mărturiile exprimate de foștii absolvenți vor deveni surse de inspirație pentru elevii de azi, dar și coordonate ale unui sentiment de apartenență la comunitatea intelectuală și spirituală creată de-a lungul timpului în această instituție de învățământ.

E important să recunoaștem valoarea semenilor, mai mari sau mai mici, superiori, egali sau inferiori nouă, să facem, periodic, exerciții de admirație, să descoperim în ei atitudini și calități, pe care să vrem să ni le însușim noi înșine. Fiecare

dintre cei care au contribuit cu mărturii sunt parte a acestui edificiu social și cultural aflat sub semnul poetului național, dar și oameni deosebit de valoroși în domeniile în care își desfășoară activitatea, onorând astfel liceul pe băncile căruia și-au făcut ucenicia. La această secțiune, adăugăm și o suită de portrete lirice, dedicate colegilor săi, de către profesoara de limba și literatura română, Mirela Ardelean, azi pensionară, inițiatoarea și prima coordonatoare a acestei reviste, o talentată scriitoare de poezie, dar și cantautoare de muzică folk.

Prof. dr. Căndea Dana Monica

PORTRETE LIRICE: **dascăli eminescieni de ieri și de azi**

de Mirela Ardelean

Poem pentru Eminescu...

Colegiul Eminescu - crochiu

Motto: *Eminescu,/ Te iubescu'!*

Despre ceea ce iubesc
foarte mult
sunt tentată
să vorbesc puțin.
Sau deloc.
Îmi vine greu
să-mi dreg vorba,
preaplinul sufletului
fiind suficient.
Un binecuvântat
sfert de veac
a împletit
destinele noastre,
într-o inedită simbioză,
din care s-au ivit
zile fertile
și nopți fragile,
copii crescând, învățând,
profesori veghind, îndrumând.
Și, Doamne, cum altfel

am putea numi,
decât iubire,
re-întoarcerea,
re-venirea
(ca la dragostea dintâi),
a celor care, odinioară,
erau colegi de bancă,
iar azi sunt colegi
de catedră
Mă-ntrebați și vă-ntrebați
CUM ESTE și CE ESTE
în „Eminescu”?
Nimic alta, prieteni,
decât ACASĂ.
Iar ACASĂ te întorci,
mereu și mereu,
cu dragoste,
cu dor
și cu speranța
VEȘNICIEI !

Cu toate acestea în suflet,
prof. Mirela Ardelean

Poem pentru Marius (Crăciun)

Ar trebui
să se numească
Pygmalion,
căci, e un Pygmalion
modern
îndrăgostit de
o Galatee în
chip de...școală...
căreia îi dăruiește

zbaterile lui
de orice fel.
În varii circumstanțe
pledează mereu,
cu patos, despre
„marea familie Eminescu”
ținând morțiș
să fim împreună,
chiar și de sărbători.
(căci numele lui
e o perpetuă
sărbătoare!)

- Pe lângă științele exacte
care fac parte
din ființa lui -
el are și „știința”
dascăliei
purtând cu el un har,
(devenit azi extrem de rar)
acela de a croi
suflete și destine,
atât oamenilor mici
cât și oamenilor mari,
cărora,
li s-a întâmpilat
să aibă reazem,
vremelnice,
statuia Marelui Poet.

Sintaxa ființei,

pentru Mărioara Donca

Ea nu e un subiect
Ea nu e nici măcar un predicat,
Deși predică cu patos,
cu patimă, cu dragoste despre el.
Ea nu e nici atribut
Care mi se pare prea aservit
Prea lacheu.
Nu e nici complement direct
Fiindcă tranzitivitatea
nu e pentru ea.
și totuși, prea e ingenuă
și prea e directă
pentru un complement indirect.

Răstălmăcind, răscolind,
Răsucind
Complementele
Prin locuri comune
și prin timpuri (ce vai!)
sunt mereu aceleași,
ea nu e nici cauză
și nici scopul
lucrurilor
dar este sigur modul lor
de desfășurare.
Un mod discret și sensibil
Ca o abreviere,
Ca un CCM
Caracter, consecvență, modestie.

De ce mă enervezi, Monica?

(Poem optzecist)

De mult, voiam s-o spun,
iar acum, în sfârșit, a venit vremea:
mă enervează Monica,
mă enervează
această formă de perfecțiune care este ea!
Mă enervează
pentru că mereu e politicoasă
și zâmbește mereu când te salută,
pentru că nu are de făcut
nici o obiecție
nici o revendicare,
nici o remarcă,
pentru că în fondul ei
principal de cuvinte
nu există cuvântul: NU!
Mă enervează
pentru că muncește
fără să crâcnească, vreodată!
pentru că nu ridică vocea când vorbește
și nici nu vorbește
numai ca să se afle în treabă.
Mă enervează
că trece mereu, neauzită
pe coridoare,
împovărată de câteva genți
și un cd-player
și pentru toate astea,

și pentru multe altele,
Monica mă enervează
Și fiindcă nu se enervează

Poveste

pentru Mariana Hudrea
A fost odată,
Ca niciodată,
Așa începe această poveste
ce nu s-a mai spus.
O poveste
despre o zână bună
care trăia în împărăția
adolescenților
“care învățau mersul pe valuri, în picioare”
Și toți supușii o prețuiau
pentru sufletul ei generos,
pentru dăruirea cu care-i
veghea,
și pentru iubirea ce le-o
purta și care I se citea
pe chip
ori de câte ori aceștia
o surprindeau cu fel de
fel de idei năstrușnice
Și zilele se scurgeau
la fel, una câte una,
și zâna din povestea noastră
nu pregeta să-și îndrume
discipolii,
făcând mereu risipă de
energie, de vorbe, de exemple,
deschizându-le mereu
alte și alte uși ale împărăției
și construindu-le adolescenților
aripi mari,
ca să poată ajunge, în zbor
și pe alte tărâmuri
Și zâna nu contenea
să trebăluiască, prin împărăție,
să se risipească – fiecărui adolescent, o
fărâmbă –
până când
n-a mai rămas decât
sufletul în care închisese,

demult, generozitatea
dăruirea
și iubirea...
Dar, într-o seară
pe când sufletul
își mai trăgea și el sufletul
timpul – care am uitat să vă spun,
e personajul malefic
al poveștii noastre –
timpul, ziceam, a intrat
tiptil în cerdacul în care
sufletul visa,
pentru fiecare adolescent un vis -
și l-a furat.
L-a pus în grabă
într-un coș împletit
Și l-au aruncat
în râul ce curgea de mii de ani
la marginea împărăției
Și a plutit sufletul așa, o vreme,
până când, un pescar milos a venit cu el în
brațe
și l-a așezat în fața unei
cetăți, căreia îi zicea
școala, și unde
s-a hotărât să rămână
pentru totdeauna.

Poem pentru Nick - crochiu

Motto: Despre Nick, ce să zic?
El e un munte de umor,
E drept, ceva mai mic,
un...munișor!
Franceza lui
(o pasăre Phoenix!)
s-a născut
din cenușa
unui manual,
iar flacăra ei absconsă
- întreținută de o iubire
ascunsă și ea -
licărește de-atunci
fără încetare
luminând
generații și generații
Asta se-ntâmplă tocmai

pentru că
el, ca și Nichita Stănescu
are patria lui inexorabilă,
și aceasta e
nimeni alta decât
limba franceză.
Actor în clasă
și regizor în afara ei,
Nick muncește cu acribie
la pepiniera lui
de actori,
insuflându-le dragostea
lui pentru teatru.
Inteligent și sensibil,
coroziv și sincer,
el imprimă lumii lui
o vibrație unică,
în care traducерile
trădează o impecabilă
cunoaștere a limbii române
care, în cărțile lui
devine savuroasă,
spumoasă, splendidă
și pe care Nick
o stăpânește în chip
de magician.
În concluzie,
semnez, susțin,
Nick e-o magie
făcută de destin.

Poem pentru Vasile (Leschian)

În greacă, Vasile
înseamnă „domnitorul”
Cred că tot ce
i s-a întâmplat
după aceea
i s-a tras de la nume:
El are ACURATEȚEA
unui domnitor.
E mereu atent la detalii,
la cele mai mici
dintre ele.

El are ACRIBIA
Unui domnitor.
Înainte de orice,
el schițează
(cu scrisul lui extrem de caligrafic!)
planuri pe care,
avem convingerea că le va

împlini.
El se DĂRUIEȘTE
celorlalți,
ca un domnitor.
El neobosit
În a revela
comori și mistere
ascunse în cărți.
El are AMBIȚIA
Unui domnitor
și asta l-a ajutat
să-și croiască singur
un drum
pe care-l străbat
și azi, generații de tineri.
El are MÂNDRIA
Unui domnitor
și are TĂRIA
de a-și susține,
părerile, convins fiind
de adevărul lor.
El are HĂRNICIA
unui domnitor
fiind neobosit
în a căuta
în a descoperi
în a scrie
despre ceea ce a
descoperit, căutând.
El are PRESTANȚA
unui domnitor
fiindcă niciodată
capul lui nu e plecat
iar privirea lui e mereu
în privirea celuiilalt.
El e MANIERAT
ca un domnitor
căci în preajma lui

te simți alinată
atunci
când îți ia mâna
și și-o lipește încet, de
obraz...

Poem pentru Lili Feder (crochiu)

Numele ei
e ca un clinchet
de clopoțel:
li-li,li-li...li-li
și simpla lui rostire
îți alungă angoasele, toate.
Ivirea ei pe lume
în ultima zi din an
îi conferă darul
de a fi
Înțeleaptă
(precum anul care
tocmai trece !)
și Calmă
(precum anul care
stă să vină!)
Zâmbetul îi însoțește
mereu vorba,
căci puține sunt
momentele în care
indignarea o face
să se încrunte.
Ea trăiește într-un
perpetuu paradox,
căci, profesoară
de italiană fiind,
totuși,
Chimia...(dintre ea
și elevi)
e materia fundamentală
care îi leagă definitiv
fără nici un efort
din partea ei,
reușind să se facă
mereu ascultată,
fără ca vreodată
să ridice vocea.

Blândă, surâzătoare
și generoasă,
ea își dăruiește
preaplinul
minții și sufletului
tuturor celor
care îi stau
prin preajmă!

LORE, DA!

Am descoperit-o pe niște drumuri,
prin Europa,
într-un autocar ticsit
cu elevi bănoși și arțăgoși,
devoratori de pizza cu anșoa
și cu felurite urmări nocturne.
În mijlocul acestei tevaturi
- aventuri -
Ea era o apariție exotică
- venind parcă pe o filieră maură -
care, fie ca exulta de bucurie,
fie se enerva aprig,
din motive care se reinventau
dureros de repede.
Împărțea bilete, număra, organiza
- mâncând banane de Ecuador
care-i plăceau mult -
și, în funcție de cerințe și granițe,
vorbea
când maghiara,
când italiana,
când franceza,
când spaniola
făcând prezența ei indispensabilă.
Urmărind-o așa azi, așa mâine,
Am supranumit-o VIATICUM
care, pentru cei care
nu se trag de la Rîm,
însemnează: „provizii pentru drum”.
Da, ea a reușit să fie atunci,
pentru noi, toți,
mai mult decât atât:
ea a fost și este o adevărată
provizie de cultură,
de care nu face niciodată,
dar niciodată caz!

Nu face asta pentru că,
Ea e, cum se spunea despre Bălcescu,
“un om între oameni”.
Eu, ca un Diogene modern,
Încă îi mai caut
Și sunt fericită
că Lore, da,
Este unul dintre ei!
Poem pentru Delia (Mureșan)
Pe Delia doar o vezi.
Niciodată n-o auzi
Decât dacă,
Cu îndrăzneală
Te apropii de
Sfiala ei.
Abia atunci
Îți dai seama
Că are
Un umor debordant
Și replicile ei
Seci și acide (uneori)
Rezolvă toate
Nerezolvările lumii.
Pare deseori absentă,
Neimplicată,
Dar vede tot, știe tot, interpretează totul
Cu un rafinament
De bijutier ce lucrează
Filigranat.
Modestă și tacută
Ea,
E o perlă
Pitășă încă,
În scoică.

Poem pentru Părintele Nechita

El e un Creangă
al zilelor noastre.
E hâtru ca acesta,
e jovial și are
vocație paremiologică
ce răzbate din cărțile
pe care le scrie
nădăjduind că lumea va învăța
să se schimbe în bine.
În bine s-au schimbat lucrurile

și când părintele
a grăit ca Biblia:
“Lăsați copii să vină la mine!”
și Cel de Sus,
îndurător cum îl știm, i-a lăsat,
și așa,
s-a trezit blagoslovit
cu suflete multe,
un adevărat complex de vitamine B
de la B1 până la B37.
Pus în fața unei atari
Veselă adunare,
Părintele a pogorât peste ei
duhul blândeții
care (vai!) și-a dat duhul instantaneu
pe altarul zgomotos al clasei.

Patru ani mari și lași
a bătut părintele coridoarele
până la etajul doi,
mereu îngândurat,
niciodată nervos,
să vadă cine nu e
sau cine e în plus.
Patru ani și-a păstorit
părintele turma
care, guralivă cum era
nu pierdea nici o ocazie
să se facă auzită.
Dar dirigințele ei a
rămas imperturbabil
și împăciuitoare
ca Sfînxul
persistând în credința
că tinerii aceștia își vor găsi calea.
Paradoxal, Dumnezeu a făcut
Ca cel mai bun absolvent
să fie din această clasă
spre care părintele urca mereu,
cu dulciuri și vorbă bună
și până la urmă, iată,
strădania i-a fost răsplătită
să zice, de pildă, de 37 de ori!

Poem pentru Ramona (Fonai)

Motto:

Ramona nu-i la C.D.I.,
Deci, noi n-avem cum lipsi!
Eleva docilă din prima bancă de la ușă, din
sala 23,
stăpânește azi peste un „teritoriu” unic
prin complexitatea lui și,
dovedind o eternă ospitalitate,
ne deschide porțile C.D.I.-ului
de câte ori avem nevoie.
Ne zâmbește de la micul său birou,
invitându-ne „cu inima larg deschisă,
să conlucrăm necondiționat.
Săritoare și neobosită
se implică în orice proiect se ivește,
emițând idei și itemi
cărora tot ea le dă viață.
Binevoitoare
și cu o inteligență practică ieșită din comun,
ea îți preia ad-hoc orice
sămânța de gând
și, în câteva clipe elaborează
un plan de acțiune, imbatabil.
Orice nedumerire e dumirită
imediat căci, ea e o enciclopedie
menită să te lumineze subit,
cu răspunsuri din varii domenii,
de la medicina alopată
la legile educației.
Mereu dispusă să ajute,
ea are știința, are darul de a crea legături
invizibile,
dar durabile cu noi,
cei care apelăm la cunoștințele,
la abilitățile și la mărinimia ei !

DES-DE-MONA (Monica D. Cîndea)

O știu de dinainte
s-o cunosc
ca o eroină mitologică
și-a aruncat,
spre cetatea noastră,
buzduganul numelui
care a lovit

(jur că nu în plex!)
La fiecă olimpiadă
Dar înțelepciunea noastră,
Milenară,
Ne-a făcut să adoptăm
Starea de ataraxie stoică
și așteptam să treacă...
să-i meargă numele...
și acesta a mers el
ce-a mers
dar cred că nimerise
într-o nuvelă circulară
că numai ce ne-am trezit
cu el
la porțile cetății...
- Ce vrei? Îl întreb
- Să mă metamorfozez!
- Bine, metamorfozează-te?
și-au apărut, întâi, niște ochelari
iar în spatele lor
niște stări
(când apolinice
când dionisiace)
și niște ying și niște yang ...
care au început să prindă glas
și să emită tot felul
de judecăți de valoare.
- Stop, zic, ajunge!
Până acum ți-a mers numele
și-acum a început să-ți meargă și mintea?
Să ți se învârtă
Ca un titirez...
Asta e prea mult
E prea des.
E succint și lapidar
DES-de-MONA.

Poem pentru Mari (Maria Vișovan)

Stăpână a cărților
Ea stă liniștită
în mijlocul lor
dându-le viață.
Prezența ei
hiper discretă
Emană o oarecare timiditate,
Ceea ce nu o împiedecă

Să privească lumea
Cu ochi critic.
În momentele de maximă revoltă
Indignarea ei
În forma unor
Bijuterii lingvistice
Inedite și surprinzătoare.
E de o generozitate
molipsitoare
așa că în preajma ei
se găsește să stea
mereu cineva
și să caute alinare.
Când ea nu e
Cărțile sunt triste
Suflarea lor
nu se mai aude.
Timpul pare a cădea
Mort Peste ele
Totul se oprește
și zâmbetul pierde
în fața unei uși
ce rămâne închisă.
Sanctuarul acesta e viu
Doar în prezența ei.

Poem pentru Ionela (Hojda)

Ea spune
că e un colț
de hârtie, îndoit.
Eu spun că e
o pagină inedită
dintr-un best-seller.
Eroina noastră,
o tânără firavă,
dar destoinică
și ambițioasă,
posesoarea unui
zâmbet larg și sincer,
își începea aventura
într-o sală de liceu
cu numărul zece.
Aici, totul
se întâmplă
sub auspiciile
dorinței de a ști

și de a învăța
arta autodepășirii.
După aproape
douăzeci de ani,
(că să parafrazăm
titlul unui alt roman!),
tânăra noastră
poposi,
(într-un loc miraculos
înțesat de frânturi
de genialitate)
în biblioteca liceului
din care plecase,
voind parcă
(așa cum singură
recunoaște),
să-și întregască
universul cunoașterii.
Simpla ei apariție,
în acest
spațiu inefabil,
a risipit într-o clipă
aerul letargic
al cărților,
alungând nepăsarea
de pe tomurile
parcă plictisite.
După ce
a însuflețit totul
în jurul ei,
i-a revenit pe buze
același zâmbet
inconfundabil,
care-i îmboldește
pe cei ce pășesc aici,
(de bună voie
și nesiliți de nimeni),
la o lectură,
de data aceasta,
ne-obligatorie!

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, școala mea de suflet

Am ajuns în Eminescu într-un moment deosebit de dramatic al vieții mele și, poate de aceea, școala, colegii au înlocuit pentru destul de mult timp ceva ce tocmai pierdusem: familia de acasă. Veneam la școala care devenise singurul loc unde puteam uita teribila durere a sufletului... Devenise „spitalul” unde, încetul cu încetul, am început să văd din nou soarele în spatele norilor întunecați. „Every cloud has a silver lining” ar spune englezul.

Am umplut „deșertul” din suflet cu tot ce se putea: pregătirea minuțioasă a lecțiilor, participare la conferințe ale editurilor de carte în limba engleză, cursuri de perfecționare, organizare olimpiade, excursii cu elevii, serate cu clasele mele, activitate sindicală, etc., etc.

Fusesem dintotdeauna o perfecționistă (boală grea, mai ales în lumea de azi, dominată de superficialitate), dovadă performanțele mele de șef de promoție la absolvirea facultății (media 9,94) și de „fruntaș” la concursul de titularizare (prima medie pe județ: 9,50).

Acum, după mulți ani, tot mai aproape de apusul vieții, îndrăznesc să mă mândresc cu aceste performanțe, pentru că, între timp am învățat că veșnica nemulțumire de sine, spiritul critic și autocritic, duse uneori prea departe, pot fi

motivante și mobilizatoare pentru a face mai mult și mai bine, dar pot, în aceeași măsură, fi și surse de nefericire. Și da, așa am fost....

Nu m-am gândit niciodată că aș putea fi un exemplu de urmat pentru elevii mei (nici eu însămi n-am urmat un model) și ceea ce am făcut în calitate de profesor de limba engleză, de diriginte, de pedagog a fost modul în care mi-am înțeles misiunea, meseria și chemarea: implicare totală, conștiinciozitate, ținută morală. În acest demers am fost uneori mult prea critică, „câștigând” oprobiul unora. Alții au apreciat totuși spiritul justițiar și dorința mea puternică de a face bine, de a ajuta.

La sfârșitul carierei didactice active, am aflat cu bucurie că mulți colegi au fost suficient de rafinați și iscusiți pentru a vedea în spatele unei aparențe de fermitate exagerată, o inimă caldă și sensibilă. Cea mai mare mulțumire este recunoștința foștilor elevi, mulți realizați excelent în viață datorită „bagajului” primit de la mine. I-am tratat pe elevi și pe cinstiții lor părinți, ca parteneri egali, iar cu mulți sunt și azi într-o legătură de prietenie, și asta îmi încălzește sufletul și îmi confirmă că mi-am făcut datoria și am lăsat o umbră luminoasă în școala mea de suflet, Colegiul Național „Mihai Eminescu”.

**Zita Rist, profesor de limba engleză
(1993-2011), actualmente pensionar**

Ieri elev, azi profesor la „Eminescu”

Colegiul „Mihai Eminescu” a însemnat și înseamnă și în prezent pentru mine un cronotop privilegiat, o a doua casă, în care mi-am petrecut o mare parte din viață, ca elevă, între anii 1978-1980 și ca profesoară din 1990. M-am reîntors după un deceniu, în urma primului concurs de competență susținut după Revoluție, când „s-au deschis” orașele mari. Am absolvit în 1980 Liceul Pedagogic de Educatoare, secția filologie-istorie.

Treapta I am urmat-o la Colegiul „Gheorghe Șincai”, profilul real, chimie. Trebuie să recunosc că mi-au plăcut mult și materiile reale. Am avut acolo o dirigintă minunată, pe doamna profesoară Mariana Dîrjan care mi-a înțeles pasiunea pentru literatură și m-a coordonat spre secția filologie-istorie de la Liceul Pedagogic de Educatoare, unde, de asemenea, am avut parte de o dirigintă deosebit de sufletistă, Otilia Țiplea. Am îmbinat astfel cele două componente, real de la Șincai și cel umanist de la Eminescu, fiind astfel „produsul” celor două Colegii băimărene de prestigiu și în anii '80 și în prezent. Cu pregătirea temeinică de la profilul filologie-istorie din liceu și fără să iau ore particulare, am intrat la Facultatea de Filologie de la Babeș-Bolyai pe primul loc și am terminat facultatea ca șefă de promoție.

Am avut
multe
experiențe

semnificative în anii de liceu. M-aș opri la cele legate de spiritul de echipă, dar și de competiție, într-o clasă de 38 de elevi,

dornici de a-și depăși limitele. În clasa a XII-a, urma susținerea Examenului de Bacalaureat și citeam intensiv tot ceea ce apărea. Am auzit la oră că apăruse ultimul roman al lui Marin Preda, *Cel mai iubit dintre pământeni* și am alergat cu colegii la librărie, dar nu l-am mai prins, fiind retras de cenzura comunistă, pentru că, printre altele, autorul vorbea de *Era Ticăloșilor*. Era prin februarie, iar romanul nu l-am mai găsit decât în perioada studenției, procurat foarte greu și atunci. Câteva luni mai târziu, în mai, același an, am auzit noi, colegii de la filologie, vestea tragică a morții subite a lui Marin Preda și am plâns, la propriu, toată clasa. Ne-am gândit atunci că marele prozator a plătit cu viața curajul de a spune adevărul, opunându-se în romanele sale ideologiei comuniste.

Am admirat la profesorii mei, înainte de toate, profilul de Om și apoi de Dascăl și cred că am preluat de la fiecare câte ceva. De la domnul profesor de literatura română, Augustin Botiș am deprins spiritul analitic, am asimilat o lectură exhaustivă și am rămas cu pasiunea interpretării critice. La doamna profesoară de stenodactilografie, Doina Rogoian, am apreciat rigurozitatea, spiritul organizatoric și „igiena” orelor, fiind totul clar și sistematic. M-am surprins peste ani și ani chiar cu unele gesturi, vorbe sau poate chiar ticuri, preluate involuntar, care m-au marcat și m-au definit ca profesor, în timp.

Am observat, dând ceasul afectiv înapoi că, de fapt, rămânem în suflet cu sentimentul pe care l-am avut la o anumită oră și la un anumit dascăl, cu felul în care l-am perceput și simțit și, mai ales, cu modul în care ne-a făcut să ne simțim la oră.

Dacă ar fi posibilă întoarcerea în timp, în anii de liceu, aş valorifica mai bine fiecare clipă care ne este dată pe Pământ, pentru că ea este ireversibilă, trăind mai intensiv totul.

Chiar dacă întoarcerea în timp nu este posibilă, „Astăzi chiar de m-aş întoarce...”, vorba Poetului, eu rămân recunoscătoare Domnului că mi-a fost dat să mă întorc în acelaşi spaţiu ca profesoară, la Colegiul „Mihai Eminescu”, transformat între timp, din Liceul Pedagogic de Educatoare în Liceul Industrial Numărul 9, iar azi, Colegiul Naţional „Mihai Eminescu”, spaţiu privilegiat, drag mie. Am retrăit cu nostalgie întoarcerea nu numai în liceul care m-a definit, ci şi în clasa în care am fost elevă şi care a devenit Cabinetul meu de Literatură Română, sala 28, iar banca a doua de la geam va avea pentru

mine o semnificaţie profundă pentru totdeauna.

Prof. Mărioara Donca, promoţia 1980, limba şi literatura română

Influenţa liceului în alegerea profesiei a fost zero, întrucât eu am fost captivat de istorie cu mult înainte de a ajunge în acest liceu, iar rădăcinile acestui fapt au fost multiple.

Experienţa care m-a marcat intelectual şi ca sensibilitate estetică a fost întâlnirea cu domnul profesor Augustin Botiş la orele de literatură română... Trăirile pe care le-am avut la orele dânsului reprezintă Graalul meu spiritual. Era un fel de levitaţie, un fel de rai al simţurilor

intelectuale vag adormite dar trezite la viaţa de acest preot al templului limbii şi literaturii române. Pentru că nu predă, oficia, dar în cel mai pur sens al cuvântului, neavând nimic ieftin sau teatral; gravitatea şi

graţia
lui

intelectuală, ce mărturisea conştiinţa lui de poet, se urzea cu intensitatea albastru-scrutătoare a ochilor săi în orizonturi numai de el ştiute. Nu toţi din clasă, fireşte, dar destui, eram în transă la orele sale. Era,...cum să spun,...era viu, era ACOLO, era ALTFEL dar totuşi parcă era din altă lume ,făcându-ne şi nouă oficierea trecerii într-o altă cunoaştere....(mai ales ca imediatul în care trăiam atunci era frustrant,searbăd şi cenuşiu). Dar cum se vede lumina din întunericul închisorii! Era un fel de evadare în absolut, un zbor heruvimic.

Pentru mine a fost OMUL care a aprins în mine un foc sau, cum spune Arghezi, a făcut cocorul să zboare pe dinlăuntru. Sau, cum ar putea zice anticul „depăşitul” Socrate : educatorul să deschidă pleoapa minţii orbului şi să aprindă focul în candela spiritului fiecăruia...

Am o tonă de amintiri despre profesorii mei din Gimnaziu şi din perioada Liceului sau a studiilor de la UBB-Cluj...nu am decât recunoştinţa pentru ei şi o simpatie nostalgică; prin mine ei încă trăiesc...nu vreau să fac liste de nume. Dumnezeu să-i odihnească pe cei trecuţi dincolo, şi nu sunt puţini

Prefer să rămân cu trecutul, aşa cum a fost....sau cum cred sau simt eu că a fost.

Prof. Marton Teodor, istorie

Fiecare experiență pe care o trăim contribuie, într-un fel sau altul, la formarea noastră profesională, pentru că ceea ce suntem în prezent este o însumare a tot ceea ce am lăsat în urmă. Prin urmare, absolvirea Colegiului Național „Mihai Eminescu” se înscrie în șirul înălțărilor de alegeri pe care le-am făcut de-a lungul vieții, având astfel un oarecare rol în decizia personală de a urma o carieră didactică. Cu toate acestea, aş sublinia că în ceea ce mă privește, mult mai semnificativă a fost dorința și plăcerea de a transmite mai departe cunoștințe, de a împărtăși povești sub forma unor frânturi din experiențele proprii de viață și de a ajuta astfel la formarea altor generații.

Tind să cred că pentru mulți dintre noi absolvirea liceului constituie în sine una dintre cele mai semnificative experiențe de viață pe care le trăim. Ea marchează atât un moment de bucurie și împlinire, pentru că absolventului de liceu i se deschide în față o lume plină de posibilități, dar și o clipă de nostalgie și poate chiar de reținere sau teamă, deoarece de acum încolo va înfrunta adversitățile vieții pe cont propriu.

Personal, nu consider ca putem vorbi vreodată de un *model suprem*, fie că ne referim la dascălii pe care i-am avut sau pe care am fi dorit să îi avem. Mai degrabă ne putem referi la un ideal pe care fiecare dintre noi și-l formează în mod conștient sau inconștient în baza experiențelor de viață. Pentru mine, idealul acesta nu ia neapărat forma unui anumit dascăl pe care l-am avut, ci se constituie din cumulara unor atribute care m-au marcat la diferiți profesori pe care i-am avut de-a lungul timpului și care au reușit să își pună amprenta și să contribuie la formarea omului și profesorului care sunt eu astăzi. Fără îndrumarea tuturor dascălilor care au fost alături de mine, cu bune și mai puțin bune (pentru că așa e firesc), din școala primară și până în momentul prezent, cu siguranță că aş fi fost o altă persoană.

Întâlnirea cu noile generații a reprezentat pentru mine un moment emoționant, printre altele și datorită faptului că m-am întors într-un loc deja familiar, loc în care am devenit nu doar profesor, ci și coleg cu cei care odinioară îmi fuseseră dascăli. Am avut șansa să îmi construiesc viziunea pentru noile generații atât în timpul studiilor universitare din țară, cât și în străinătate, unde am intrat într-o lume diferită, lume care a contribuit în mod semnificativ la valorile pe care le promovez astăzi ca și profesor. Deși schimbările din sistemul educațional din ultimii ani constituie o provocare din ce în ce mai mare, consider în continuare că educația de calitate se bazează pe seriozitate, corectitudine, responsabilitate și multă muncă.

5. M-am născut într-o familie de dascăli și probabil acest lucru a contribuit într-o oarecare măsură la alegerea acestei cariere. Cu toate acestea, așa cum am subliniat și mai sus, rolul hotărâtor l-a jucat pasiunea mea pentru a-i învăța pe alții și a-i ajuta să înțeleagă importanța educației în devenirea noastră ca oameni.

6. Dorința de schimbare a ceva din trecut implică ideea de regret a ceva ce nu ai reușit să faci sau care a eșuat. Prefer să mă gândesc la faptul că este mai important să ne bucurăm de prezent, decât să regretăm ceva ce este ireversibil.

Prof. dr. Cristina Vișovan, limba engleză

Nu știu alții cum sunt, dar eu, când mă gândesc la anii de liceu, sunt nostalgică. În liceu, era timp pentru toate, eram plină de entuziasm și nimic nu părea imposibil. Mă văd în luna septembrie a anului 1992, intrând pe poarta din spate a Liceului Național „Mihai Eminescu” din Baia Mare, împreună cu părinții mei, timidă și curioasă, proaspăt admisă în clasa IX-a F, profil: fizică-chimie, cu gândul să devin medic. Însă, nu a fost să fie așa, nu am reușit să mă pregătesc suficient de bine pentru admiterea la medicină și destinul meu avea

să fie schimbat de profa de română, Mirela Ardelean. Am hotărât, în clasa a XII-a, că voi urma Facultatea de Litere și așa s-a întâmplat. Dânsa a fost cea care a contribuit hotărâtor în luarea deciziei mele, aceea de a urma filologia și nu am regretat nicio secundă.

Nu am avut experiențe deosebite în anii de liceu, dar fiecare zi a avut farmecul ei, iar în prima bancă de la perete, din sala 23, aflată la etajul I al clădirii, pot spune că cele mai mari satisfacții le aveam de fiecare dată când obțineam note mari la fizică, predată de domnul profesor Gherghel. Cu 6 ore pe săptămână, primirea unei note de 9, la test, era o sărbătoare. Și am sărbătorit de câteva ori... Îmi amintesc cu drag și de doamna dirigintă Mariana Vartolomei, profesoară de biologie, riguroasă, fermă, cu o ținută impecabilă, fără cusur, de fiecare dată, de la care am învățat că „pofta vine mâncând”, de doamna Delia Mureșanu, profesoară de limba franceză, care mă provoca în fiecare oră să citesc sau să traduc (și îi mulțumesc pentru asta, datorându-i nivelul meu de cunoaștere al acestei limbi) sau de Luminița Faur și Monica Lazăr, profesoare de limba engleză. Nu o pot uita nici pe doamna profesoară de limba latină, Ana Man, o enciclopedie vie, care le știa tuturor elevilor dumneai, aproape în întregime, arborele genealogic. De la toți profesorii am învățat ceva, chiar dacă unii au fost modele de „așa nu”.

După 12 ani de la terminarea liceului, m-am întors, tot în septembrie, mândră și mulțumită de cariera mea, intrând pe la intrarea principală, ca profesor titular al colegiului. Pentru mine, „absolventa de Eminescu”, azi profesoară în acest colegiu, cred că cel mai important aspect și care m-a responsabilizat cel mai mult a fost realitatea de a fi colegă cu foștii mei profesori, chiar cu fosta dirigintă (a cărei clasă am preluat-o ca dirigintă, atunci când s-a pensionat, tot în

sala 23) și de a sta în sala profesorală, spre care doar trăgeam cu ochiul în anii de liceu.

Cred cu tărie că nimic nu este întâmplător și mă ghidez după cuvintele: „Țintește spre lună, chiar dacă nu vei reuși, măcar vei fi printre stele”. Și sunt aici, printre ele, stelele: Eminescieni de ieri și de azi.

Profesor documentarist, Ramona Corina Fonai

Unii spun, că cea mai frumoasă etapă din viața de școlar a unui om este liceul. Faptul, că am absolvit cele patru clase liceale, într-o instituție de prestigiu – Liceul nr. 9, azi Colegiul Național „Mihai Eminescu” Baia Mare, mă face să fiu mândră. Ecoul celor dintâi pași, pe care i-am făcut pe culoarele instituției ca elev, îl evoc uneori. Printre amintiri. Eram atât de emoționată, dar, în același timp, atât de pregătită să cunosc secretele, care mi-au fost revelate de profesori cu pregătire, oameni deosebiți, care se arătau ca modele de profesionalism, creatori de performanțe. Fiecare maestru, prin felul său de a preda, de a se arăta, de a-și dezvălui fărâme din suflet, a influențat generații de discipoli, a pregătit destine pentru o societate în continuă schimbare. Fiecare profesor, într-o măsură mai mică sau mai mare, a fost martorul a ceea ce devin și sunt elevii lor.

Mărturisesc că profesia o alesesem, încă din clasa a șaptea – știam, de atunci, că vreau să străbat calea, pe care o urmăse și mama mea, la vremea ei – aceea de profesor. Liceul m-a ajutat, prin activitățile didactice gândite și dirijate de profesori emeriți, să continui să cred, că decizia mea este potrivită, că voi fi asemeni mentorilor mei, că voi pune în practica pedagogică, ceea ce văzusem și experimentasem, în timpul orelor din programul școlar. Și, întocmai s-a întâmplat. Am preluat și mi-am însușit de la profesorii mei tot ceea ce a fost bun, frumos și adevărat. De reținut este faptul, că majoritatea orelor de curs au fost lecții de specialitate și lecții de viață. Adesea,

profesorii exemplificau teoria cu aspecte din activitatea personală, din propriile lor experiențe. Și au avut succes. Unii dintre elevi au devenit profesori și au demonstrat, că alegerea profesiei a fost înțeleaptă.

Nu pot afirma că am urmat un model. Consider că fiecare profesor a fost un exemplu prin ceea ce transmitea – informație, știință, cunoaștere, sentimente, prin faptele sale, prin vorbele rostite, prin gândurile exprimate, prin valorile și principiile încredințate. Firește, îmi amintesc cu plăcere de orele de dirigenție (prof. Carmen Condor), de limba și literatura română (prof. Donca Mărioara), de limba franceză (prof. Daniela Șerban), de limba engleză (prof. Marilena Frențiu și prof. Monica Lazăr) etc.

Sunt profesoară de limba și literatura română, în Colegiul Național *Mihai Eminescu*, din anul școlar 2007-2008. Și cred că sunt un destin creator de destine. De 16 ani, pregătesc elevi pentru examene și pentru viață. E o muncă de apostolat, o misiune care mă bucură și mă responsabilizează deopotrivă. Și, dacă ar fi să aleg din nou o meserie, tot pentru aceasta aș opta. Satisfacțiile pe care le aduce sunt neprețuite; valoarea lor este una spirituală, eternă. Deși voi folosi cuvinte frumoase, atunci când voi vorbi despre perioada petrecută în liceu, acestea nu vor putea cuprinde complexitatea sentimentelor, trăirilor, stărilor, pe care le-am trăit și pe care le resimt vii, cu fiecare evocare, ori de câte ori se ivește ocazia. Și nu mă opresc din a rememora momente de neuitat...

Prof. Minodora Codruța Mureșan, limba română

Cei 4 ani petrecuți în Colegiul Național „Mihai Eminescu” au fost definitorii în alegerea profesiei mele, cu toate că pasiunea pentru limbile străine și pentru predare mi-a fost insuflată cu mult timp înainte. Liceul a reprezentat o confirmare și în același timp, impulsul de care aveam nevoie pentru a transforma acest

vis în realitate. Mi-e greu să mă rezum la o singură experiență trăită în liceu, deoarece au existat zeci de clipe memorabile, pline de emoții și împliniri. Totuși, un moment definitoriu pentru mine a fost în clasa a XII-a când am obținut calificarea atât la Olimpiada Națională de Limba Română, cât și la cea de limba spaniolă și am fost nevoită să fac o alegere dificilă. Mi-a trecut prin cap inclusiv ideea de a participa la ambele, dar a merge marți la Târgu Jiu la cea de spaniolă, iar în ziua următoare la Cluj Napoca la cea de română părea puțin realizabilă. Evident, am ales limba spaniolă, o alegere corectă și potrivită mie.

Încă din școala generală, mi-am admirat profesorii, acei oameni care emanau toate calitățile la care aspiram. În ceea ce privește liceul, aș menționa-o pe doamna prof. dr. Daniela Sitar-Tăut, care a avut încredere în abilitățile mele la limba și literatura română și m-a încurajat să citesc critică literară și să scriu numeroase eseuri. O altă profesoară care emana profesionalism, seriozitate și pasiune a fost doamna Nicoleta Predoiu, care m-a determinat să fiu una dintre cele două eleve din liceu care au optat pentru chimie organică la examenul de bacalaureat. În vreme ce colegii mei se orientau spre psihologie sau educație fizică, la ultima probă, eu am făcut această alegere pentru a petrece mai mult timp cu o profesoară dură, dar amuzantă și umană în același timp.

Bineînțeles, nu pot să nu o menționez pe profesoara mea de spaniolă, cea care mi-a fost și dirigintă, doamna Loredana Molnar. Deși am fost și suntem două persoane foarte diferite și niciodată nu am putut fi în perfectă congruență, în timpul liceului mi-a dat impulsul de care aveam nevoie pentru a mă afirma la această materie. A fost una din puținele profesoare care deborda de creativitate și care folosea jocul ca metodă didactică reușind ca toți să ne amintim cu drag de orele de spaniolă.

Cu siguranță nu aş adăuga ore de studiu sau pauze petrecute în sala de clasă :). Regret că nu am fost mai sociabilă, mai deschisă și că nu m-am bucurat mai mult de compania colegilor de clasă și de generație. Pană la urmă, notele, premiile, performanța nu ne definesc ca persoane, ci timpul pe care îl petrecem cu cei din jur, relațiile noastre și impactul pe care îl avem asupra celorlalți. Pe de altă parte însă, nu toți avem aceleași abilități sociale, iar unii dintre noi au nevoie de acele momente de solitudine pentru a se reîncărca, a continua cu mai multă forță și determinare. Deci poate singura schimbare ar fi prezența, să trăiesc fiecare moment intens, fie că e vorba de bucurie sau de frustrare și dezamăgire.

Prof. Mihaela Oniga, limba spaniolă

Sala zece, a treia bancă la perete, între anii 2001 și 2005, a fost locul de unde am adunat amintiri care îmi vor trezi în minte acea imagine numită liceu.

Toate lucrurile legate de anii de liceu sunt unice și efemere. Emoțiile de început, prietenii legate, orele plictisitoare, trezirea grea de dimineață, bilețelele trimise în ore, testele neanunțate și foșnetul caietelor ascunse în bancă, pauzele mult așteptate, râsetele și convorbirile din timpul orelor, nelipsitele porecle date profesorilor, copiatul temelor, întârzierea la ore, compuneri de făcut, absențe nemotivate, motivări inventate și mult așteptata zi de vineri. Toate aceste întâmplări vor rămâne mereu niște amintiri plăcute.

După ce îți închei socotelile cu bacul..., părăsești clădirea, dar în suflet îți rămân figurile oamenilor care te-au format. Privindu-le, realizezi că tu ești suma tuturor micilor oglinzi care te întregesc ca o mare oglindă.

Fiind în clasa de Filologie, am avut norocul ca doamna profesoară Ardelean Mirela să fie diriginta clasei. Când zic Mirela Ardelean, îmi vin în minte frânturi de timp, mai vechi, mai noi, care se așează firesc și cuminti, compunând povestea

noastră comună. Se succed o grămadă de imagini, o sumedenie de momente, de trăiri uneori diametral opuse. Una era profa de română care încerca să ne insufle literatura ca fiind artă și că orice manifestare expresivă, trebuia să te facă să simți ceva, să te pună pe gânduri și să-ți dezvolte laturile umane și artistice. Nu pot uita întrebarea: „Ce-a vrut să zică poetul?” și se aștepta să redămnici acum nu știu ce... că indiferent cum mă străduiam să ghicesc ce i-a trecut dânsului prin minte, nu reușeam niciodată să o impresionez încât să-mi dea 10. Alta era diriga, „înapoiemergătorul” clasei, căreia poate niciodată nu voi reuși să-i mulțumesc îndeajuns pentru atâtea lecții de viață oferite. Acestea le-am conștientizat singură, dar nu atunci, ci de-a lungul timpului. Este unul dintre oamenii care a dat pagină cu pagină din cartea vieții mele și a îndreptat colțurile îndoite marcându-mi dezvoltarea cu al ei stil direct, sincer, uneori sarcastic, caragialian, care mă inspiră și astăzi.

Nu l-aș putea uita pe profu' de italiană. Domnul Mociran. A fost și este un „italian” elegant și rafinat, o figură atât de părintească... Îl priveam cu atâta admirație că uitam să respirăm. M-a fascinat cum intra la ore recitându-ne poezii din Eminescu, Blaga, Stănescu, iar de Italia vorbea cu sfințenia cu care vorbim oricare dintre noi despre casa părintească.

Îmi amintesc, de asemenea, de domnul profesor Șovarski care se chinuia să ne facă pe noi, filologii, să înțelegem tainele matematicii. La întrebarea „Cine vine la tablă?” Eu îmi liniam caietul tupilită în a treia bancă la perete. Uneori eram salvată de mințile luminate care se ofereau să răspundă...alteori, în liniștea de mormânt care domina sala de clasă, îmi auzeam numele. Când zici filologie și matematică... se întâmplă ca $N!$ (n factorial) să devină $N!$ (N semnul exclamării). Fiind absentă la predare, așa am denumit eu simbolul care mi

se părea atât de cunoscut ...dar care mi-a adus un 3.

La 19 ani de la absolvire, pot spune că, parcursul meu profesional a avut șansa unei coerențe extraordinare încă din anii liceului, de-a lungul cărora mi-am cultivat pasiunea pentru literatură și în sens mai larg, pentru științele umaniste și sociale, sub îndrumarea atentă a unor profesori care au contribuit semnificativ la decizia de a deveni eu însămi. Ei mi-au sădit în suflet mândria și onoarea iar în gând calitățile necesare: cunoașterea, rigoarea, disciplina, demnitatea, respectul, curajul, puterea de muncă, de învățare și de înțelegere.

Azi, sunt tot la *Eminescu*... Nu mai sunt în sala zece, ci cu un etaj mai sus. În bibliotecă. Îmi place ceea ce fac, dar coincidența de a mă întoarce, exact în locul de unde am plecat, în biblioteca colegiului absolvit, mă face să cred că, poate, atunci, nu am stat suficient!

Bibliotecar Ionela Hojda

Alegerea liceului „Mihai Eminescu” a fost determinată de dorința de a studia limbi străine la un nivel cât mai înalt pentru a putea accede la o carieră didactică. Dorința aceasta s-a conturat încă din școala generală astfel că admiterea la „Eminescu” a fost pasul firesc pentru mine, cu atât mai mult cu cât era singurul liceu, care oferea, la acea vreme, posibilitatea studierii unei limbi străine în regim bilingv. Filiera umanistă a fost alegerea pe care am considerat-o încă de atunci cea potrivită pentru formarea unui viitor profesor de limbi străine. Ceea ce m-a atras la această profesie a fost posibilitatea de a lucra cu copii și cu tineri, de a-i influența pozitiv, de a-i ajuta să se dezvolte și să dobândească noi cunoștințe. În plus, este o profesie care stimulează constant mintea și inima, care presupune flexibilitate și curiozitate, care te determină să te descoperi și să te reinventezi mereu.

Nu cred că pot vorbi de o experiență semnificativă care să mă fi marcat în mod

hotărâtor. Însă asociez amintirile din anii de liceu cu persoane care îmi sunt încă deosebit de dragi. Am avut șansa de a lega o prietenie specială și de lungă durată, am avut profesori pe care i-am admirat și de la care am încercat, poate chiar inconștient pe alocuri, să fur meserie. Experiențe mai aparte de învățare au fost olimpiadele la care am participat, pentru că m-au determinat să depun un efort intelectual mai susținut și m-au adus în situația de a gestiona presiunea, lucru care mi-a fost de folos mai târziu.

Am avut norocul ca, majoritatea profesorilor pe care i-am întâlnit de-a lungul anilor de liceu să fie oameni valoroși, dedicați meseriei, conștienți de menirea lor și de rolul pe care urmau să îl joace în devenirea elevilor lor. Astfel că fiecare a ajuns să mă impresioneze pentru ceva anume. Nu pot vorbi despre un model suprem, însă printre profesorii cei mai importanți se află, fără îndoială, doamna profesoară de limba engleză Smaranda Ambruș, căreia îi voi fi mereu recunoscătoare pentru cunoștințele pe care mi le-a transmis, dar mai cu seamă pentru felul deosebit de serios și conștiincios, în care m-a îndrumat. Din acest motiv, am considerat-o mereu un profesionist desăvârșit, un cadru didactic preocupat deopotrivă de propria prestație pedagogică și de performanțele elevilor săi. În egală măsură am apreciat eforturile depuse de doamna profesoară de limba română Mărioara Donca pentru a ne apropia de universul cărții și de a ne transforma în filologi autentici. Deprinderile dobândite în orele de limba română m-au ajutat să privesc lectura ca pe un proces profund și complex, mi-au ghidat lecturile și mi-au facilitat abordarea literaturii. Mi-au rămas întipărite în minte și în suflet sensibilitatea și dedicarea doamnei profesoare, care au făcut ca dragostea de carte să persiste. Recunoștință îi datorez doamnei diriginte Doina Rogoan pentru felul unic în care a

îmbinat lecțiile de latină cu cele de viață, pentru răbdarea cu care a gestionat relația cu noi, pentru înțelepciunea cu care ne-a îndrumat în anii adolescenței. Empatia și tactul pedagogic al domnului profesor de matematică Marius Crăciun au făcut ca orele sale să fie plăcute și interesante, chiar și pentru niște filologi mai puțin inițiați în tainele cifrelor. Maniera sa de predare m-a făcut să conștientizez cât de importantă este adaptarea profesorului la nivelul și abilitățile elevilor săi și cât de mult contează această flexibilitate din punct de vedere pedagogic și interuman. Eleganța și prestața au definit-o mereu pe doamna profesoară de limba franceză Voichița Băbuțiu, în timp ce domnul profesor Teodor Marton m-a impresionat mereu prin cultura generală deosebit de bogată și prin pasiunea extraordinară pentru istorie.

Dacă ați putea da timpul înapoi, ce ați schimba la viața dumneavoastră de licean?

Din perspectivă personală, cred că mi-aș fi dorit să fiu mai ambițioasă și mai încrezătoare în forțele proprii, să-mi fi învins timiditatea puțin mai devreme. Din perspectivă școlară, poate mi-ar fi plăcut să am posibilitatea de a studia o a treia limbă străină, oportunitate pe care o au elevii eminescieni acum. De asemenea, anumite inovații tehnice pe care acum le utilizez ca profesor mi-ar fi plăcut în mod sigur ca elevă și ar fi făcut învățarea un pic mai incitantă. Însă consider că pentru vremurile respective am avut parte de o experiență școlară care m-a împlinit, care mi-a bucurat mintea și sufletul și pe care o evoc în memorie cu destul de multă nostalgie.

Prof. Romina Fischer, limba germană

Nu știu dacă aș schimba ceva la viața mea de licean, cu toate că e atât de tentant uneori să ne gândim că am putea da timpul înapoi. Am învățat mult și m-am format ca om în acea perioadă, astfel că toate cele trăite atunci mi-au fost de folos. Am legat prietenii care încă sunt puternice și azi. Cred

că aș încerca să citesc și mai mult, să particip la un club de carte în cadrul căruia să discut cu colegii și m-aș implica în mai multe activități extra curriculare. Nu în ultimul rând, aș încerca să fiu mai curajoasă și să pun mereu întrebări când am neclarități.

Am fost eleva Liceului Industrial Nr. 9 (actualul Colegiu Național „Mihai Eminescu”) în perioada 1981 – 1985. Deși au trecut 43 de ani, mă simt legată de această școală care s-a făcut remarcată atât prin rezultatele bune la învățătură ale elevilor cât și prin realizările lor ulterioare în domeniile de activitate pe care și le-au ales.

Fără nici o rezervă afirm și implicit recunosc că cei patru ani de liceu, prin profesorii îndrumători, mi-au influențat decizia de a îmbrățișa cariera didactică. De altfel nici nu-mi amintesc să fi cochetat vreodată cu alegerea unei alte profesii, deși viața m-a condus sinuos și în alte domenii: asistență socială sau *corporate*. Sunt profesoară pentru că îmi doresc să împărtășesc cunoștințe, emoții, frământări, gânduri, fericire, viziuni, timp și iubire.

Multe sunt amintirile din liceu păstrate cu gelozie în memoria mea afectivă, una însă mi-a marcat viața de @tolară, epitet ce mă urmărea cu obstinație, deși nu-l resimțeam ca fiind o proprietate personală. Amintirea aceasta e mai degrabă emoție puternică, sfâșietoare, trăită ca zguduire răvășitoare: amenințarea cu corigența la o disciplină la care schimbasem 3 profesori în cei patru ani de studiu: latina. Pentru prima dată angoasa incertitudinii s-a dovedit catharsisul purificator, iar cărcotașii clasei triumfător au decretat sentențios că perfecțiunea nu există. A fost momentul revelației și conștientizării portretului contramodel al pedagogului, al profesorului, al profesionistului, adică tot ceea ce nu mi-aș fi dorit să devin! Din acel moment mi-am declarat ostentativ admirația și recunoștința în fața acelor minți iscusite, în fața făuritorilor de vise. Pentru mine aceștia au

fost: doamna profesoară de matematică Nechiti, care m-a învățat că dincolo de cifre și calcule matematice se ascunde jocul rimelor și al metaforelor (a fost o mare iubitoare de poezie); domnul profesor de istorie Iuga, pentru care ficționalitatea evenimentelor istorice reprezenta pretextul expunerii academice a unor incontestabile dovezi științifice; doamna profesoară de filosofie Pirău, cea care ne-a prilejuit întâlnirea cu textele lui Sartre și Camus, Chaucer și Toffler, Schopenhauer și Kant; doamna profesoară de literatură Brândău, doamna de fier a școlii, profesorul mentor, ghid spiritual; doamna profesoară de stenodactilografie Rogoian, care-și câștigase apelativul de profesoara enciclopedie, fascinată de interdisciplinaritate; doamna profesoară de franceză Băbuțiu, expresia rafinamentului și frumuseții pariziene, doamna literaturii franceze; și nu în ultimul rând, diriginta clasei, doamna profesoară de engleză Bala, întruchiparea calmului, răbdării, umorului fin. Toți acești profesori cu generozitate au înțeles că pot să izbândească în dorința mea, din acest motiv sunt puțin din fiecare.

Acum că m-am întors în timp zămbesc fără regrete, îmi strig fericirea unei adolescențe în care au dominat setea de cunoaștere, curiozitatea, ambiția, sacrificiul. Nu aș schimba nimic din trama destinului, după cum nu m-aș hazarda a schimba personajele din scenariul acestei părți de viață. Simt că norocul m-a îmbrățișat cu o forță vitală nestăvilită, căci pot fi în fiecare zi puțin profesoara de matematică, de română, de franceză, de engleză, de istorie, stenodactilografie sau de filosofie, când eu, de fapt, sunt *la prof d'italiano!* *Un bacio e affettuoso abbraccio a tutti voi!*

Prof. Liliana Feder, limba italiană

Liceul a contribuit foarte mult la alegerea profesiei și a modului în care m-am raportat la viitor. Acum, uitându-mă în

trecut, consider că a fost cea mai importantă etapă în formarea mea ca individ.

Îmi aduc aminte cu drag de excursia făcută cu prof. Mociran, care ne-a purtat pe meleagurile Italiei, și care ne-a făcut să vedem frumosul în tot ceea ce ne înconjură. De asemenea, momentele memorabile pe care le am trăit, alături de prietenii mei.

Pentru mine, liceul a fost cea mai fericită perioadă. Prietenii legate atunci au rămas cele mai valoroase. Cunoștințele dobândite, datorită profesorilor, au fost piatra de temelie în formarea mea. Singurul lucru pe care l-aș schimba ar fi *atenția*, îmi pare rău că nu am știut să fiu mai deschisă și mai atentă față de profesorii care doreau să ne insufle atât de multe lucruri minunate.

Prof. Gabriela Măgurean, limba italiană

Absolvirea acestui liceu a fost decisivă în hotărârea mea de a deveni profesor. Era calea sigură și evidentă în ceea ce mă privea deoarece oferea fundația fermă pentru intrarea la universitate – pe acea vreme cu examen de admitere și trei candidați pe un loc.

Cea mai semnificativă experiență trăită în liceu au fost premiile primite de la domnul profesor Leschian Vasile la limba română, eu fiind elevă la secția maghiară.

Mi-au fost dragi toți dascălii de la liceu. Am apreciat căldura și dedicația răposatei doamne profesoare Man Ana, dăruirea domnului profesor Leschian, dar și umorul și remarcile uneori jucăuș ironice ale domnului profesor Weiss. Îmi plăceau orele de sport cu doamna Spătaceanu, dar și orele de istoria artelor și a religiilor, de geografie sau de literatura universală. Mi-a părut rău că nu am avut posibilitatea să fac cursurile de steno-dactilografie.

M-am așteptat, atunci când am ajuns profesor în acest liceu, la elevi buni, civilizați, curioși și deștepți... și asta am întâlnit. E adevărat că timpurile nu sunt cele mai ușoare pentru adolescenții de azi: tehnologia le ucide conștiința, consumerismul îi inundă cu hrană

nesănătoasă și stil de viață viciat, modelele din societate promovează non-valoare și grobianism și ei totuși rezistă. Și noi alături de ei. Deși ne plângem de calitatea și comportamentul lor uneori, ei nu au mare vină și mulți dintre ei chiar reușesc să se desprindă din ghearele nocive ale acestei societăți bolnave. Așadar, personal, încerc să fiu alături de ei și suntem bine împreună.

M-am văzut profesoară de când eram copilă și scriam cu cretă lecțiile de la școală pe dulapul de lemn din dormitorul mamei mele lăsând praf de cretă prin toată camera. Până venea mama mea de la serviciu – ora 17 - obișnuiam să predau lecțiile din ziua aceea prietenilor din bloc. Aveam și burete, doar că pe dulapul acela vechi, nelăcuit se vedea urma de la cretă oricât ștergeam și era în zadar să încerc să o conving pe mama că nu am mai scris pe ușile de la dulap care se deteriorau văzând cu ochii.

Altfel, nu a fost nicio socoteală logică, rațională. Pur și simplu a fost dorința, plăcerea și dragul de a explica. Nu cred că aș schimba nimic, în viața de licean. A fost frumos, decent, oferind provocări, dar și reușite.

Prof. Cristina Nedelea, limba engleză

Absolvirea acestui liceu m-a condus direct spre orizontul pe care îl anticipasem eu mereu – dintotdeauna mi-am dorit să devin profesoară, iar la finalul celor patru ani petrecuți în băncile acestui liceu, am simțit că sunt pregătită să pornesc pe această cale, pregătită și psihic, emoțional, dar și științific. Îmi este greu să aleg o singură experiență semnificativă, deoarece am avut parte de multe momente de acest fel. Voi alege să o menționez pe cea a examenului de bacalaureat la limba și literatura română, proba orală, unde am luat nota 10. Am extras un bilet cu două subiecte mai puțin populare, ca să spun așa: trebuia, la subiectul 1, să prezint cele trei accepțiuni ale titlului dramei istorice „Apus de soare”, de Barbu Ștefănescu Delavrancea, iar la subiectul 2, mi se cerea să comentez prima

strofă din poezia „În dulcele stil clasic”, de Nichita Stănescu. Pentru că studiam la clasă de filologie, profil filologie, am avut pe bilet și un al treilea subiect care presupunea exemplificarea funcției sintactice de atribut. Prestația mea, notată așadar cu nota maximă, mi-a conferit multă încredere în forțele proprii.

Toți profesorii cu care am interacționat au constituit modele pentru mine, de la fiecare am împrumutat câte ceva, fiecare a fost o lecție pentru mine. Evident că în mintea mea, ca elev, dar, mai ales, ca viitor dascăl, existau două categorii: AȘA DA/AȘA NU. Aleg să menționez, în primul rând, modelul după care m-am ghidat în devenirea mea – profesoara mea de limba și literatura română, care a fost și diriginta mea, doamna Mărioara Donca. Nu știu cum aș putea cuprinde în aceste câteva cuvinte toată recunoștința pentru tot ceea ce mi-a insuflat, pentru tot ceea ce mi-a dăruit ca dascăl și ca om, dar pot afirma cu certitudine că a avut o contribuție considerabilă la fundamentul și la devenirea mea, ceea ce mă determină să mă gândesc mereu cu drag la acele vremuri și să-i mulțumesc. Aș putea, de asemenea, să-i amintesc pe domnul profesor Marius Crăciun – un exemplu de punctualitate și de rigurozitate, pe doamna profesoară Carmen Dărăbuș – care impresiona permanent prin vasta cultură generală, pe doamna profesoară Daniela Dunca – de o eleganță și de un profesionalism desăvârșit, pe doamna profesoară Doina Rogojan – omul care ne-a încurajat mereu să ne luăm viața în propriile mâini și să avem încredere că vom reuși, pe doamna profesoară Carmen Condor – care era un monument de răbdare cu noi, pe domnul profesor Dorel Condor – la orele căruia istoria părea o poveste.

Când am pășit în liceu, în calitate de profesor, prima senzație a fost aceea că m-am întors în *illo tempore*. Apoi întrebarea pe care mi-am pus-o a fost cea legată de

performanță: voi reuși oare să le deschid elevilor mei calea spre împlinire profesională, intelectuală, socială, așa cum au reușit cu mine dascălii mei în această școală? Tot ceea ce mi-am dorit a fost să am capacitatea de a mă adapta exigențelor noii generații, să mă prezint în fața elevilor cu un bagaj consistent de informație, pe care să-l abordez, totuși, în manieră modernă.

Cariera de dascăl a fost mereu prima mea opțiune, de când mă știu eu. Am ales calea aceasta, deoarece am capacitatea de a-i capta pe ceilalți, de a-i convinge că învățarea, că educația este soluția unei bune conviețuiri cu ceilalți în această existență efemeră.

Dacă aș da timpul înapoi, aș proceda exact la fel, nu aș schimba nimic.

Prof. Mihaela Popan, limba română

Sinceră să fiu, alegerea profesiei am făcut-o de la 7 ani, de atunci m-am văzut doar cadru didactic- inițial învățătoare, apoi profesoară de limba franceză. Am venit aici la clasa de bilingv-franceză tocmai pentru a aprofunda această limbă care îmi place foarte mult. Dar în clasa a XII a am făcut cunoștință cu o disciplină nouă, filosofia, care m-a făcut curioasă și m-a incitat și datorită specificului ei dar și datorită profesoarei, dna Daniela Dunca, un pedagog cu har care a sădit în mine entuziasmul și deschiderea spre acest domeniu astfel încât m-am reorientat.

Nu pot să pun degetul pe o anumită experiență, au fost multe și le rememorez cu nostalgie și bucurie pe majoritatea: orele de dirigenție cu profesorul meu preferat din toate timpurile - domnul Nicolae Weisz, ore în care mereu învățam ceva nou, orele (multe dar mereu așteptate și niciodată plictisitoare) cu același domn Weisz și cu regretatul domn Vartic, ore în care am mâncat franceza pe pâine astfel încât am reușit să îmi iau examenul D.E.L.F în clasa a X-a și D.A.L.F în clasa a XI-a, balurile bobocilor și serbările, mândria de a fi

contribuit la amenajarea CDI-ului, care a fost înființat când eram noi elevi.

Am spus deja de modelul meu: dirigintele meu, Nic Weisz, un om cu o cultură deosebită, cu un umor ieșit din comun- o dată am avut o asemenea criză de răș încât a fost nevoit să mă scoată din clasă să mă liniștesc, efectiv nu mă puteam opri, un profesor atent la toate nuanțele, bun-cititor de copii, riguros dar nu rigid, niciodată discriminatoriu. Pentru mine a fost un mentor și este în continuare un model și un prieten, este și acum *dirigul* meu.

Am avut și alți profesori pe care i-am apreciat și îndrăgit: domnul Vartic, cel mai bonom profesor de franceză, doamna Bodea - care știa mereu să facă economia atractivă și interesantă și care era gata oricând să ne sfătuiască în orice problemă am fi avut, doamna Hudrea, care avea metode inovative încă din anii 90, domnul Marton care ne lăsa cu gura căscată când ”naviga” prin istorie cu lux de amănunte și ne molipsea cu pasiunea lui, dna Donca de limba română care mă critica pentru că nu învățam destul dar mă aprecia când era vorba de comentarii de texte la prima vedere și eseuri libere, dna Vartolomei de care îmi era frică rău în primii doi ani, dar apoi m-a făcut să-mi aleg genetica la bacalaureat, doamna Carmen Pavel cu care discutam cu entuziasm marile opere din literatura universală, doamna Condor, care îmi dădea nota 3 la proba de viteză, dar mă dădea exemplu la proba de gimnastică...

Nu aș schimba multe în viața de liceu, aș vrea să fi fost mai îndrăzneată și mai categorică atunci când mi s-a făcut o nedreptate de către o profesoară pe care nu o s-o numesc căci nu a făcut parte prea mult din viața liceului și care mi-a fost model de „așa-nu!” pentru că uneori avem nevoie și de astfel de exemple pentru a fi mai buni și a nu face ca profesori greșelile care ne-au rănit pe noi ca elevi.

De asemenea, mi-ar fi plăcut să fi fost mai mult ca elevii actuali și anume mai sociabili, cu prieteni în tot liceul, noi eram cumva mai închiși, interacționam preponderent cu colegii de clasă, mi-am făcut prieteni buni și din alte clase dar mi-ar fi plăcut să-mi fac mai mulți.

Prof. Laura Szebeni, științe socio-umane

Pentru majoritatea tinerilor alegerea carierei este un lucru extrem de dificil, nu și pentru mine. Nu știu cum și când s-a întâmplat să fac alegerea, dar parcă dintotdeauna mi-am dorit să devin profesoară. Atunci când a venit vremea să-mi aleg profesia totul s-a întâmplat firesc. N-am avut parte de lupte interioare legate de alegerea unei profesii bine plătite sau alegerea după chemare, așa că absolvirea acestui liceu n-a reprezentat altceva decât un pas firesc pentru a-mi îndeplini visul. Una din experiențele cele mai semnificative e cea legată de examenul de bacalaureat. La proba scrisă, la limba franceză, în clasa noastră, au fost 10 elevi care au obținut nota 10. Rezultatul a fost unul remarcabil, deoarece, la mulți ani după terminarea liceului, profesorii își aduceau aminte de noi ca fiind acea generație, cu 10 note de 10. Poate că elevii de azi nu ar putea înțelege bucuria pe care am trăit-o noi atunci. Spun asta pentru că azi, în sistemul de învățământ, notarea e complet diferită de cum era în anii 90. Eu, de exemplu, n-am avut niciodată, la limba franceză, o medie mai mare de 8, iar nota 10 obținută la examenul de bacalaureat a fost certificarea cunoștințelor acumulate în perioada liceului. Ce bine-ar fi dacă azi ar fi la fel ca și atunci, ce bine-ar fi dacă elevii ar învăța fără să existe această presiune a notelor.

Profesorii pe care i-am avut în acest colegiu au fost oameni de excepție. Îmi aduc aminte, cu mare drag, de doamna dirigintă, Mariana Hudrea, profesoara noastră de limba engleză. De altfel, am fost prima ei generație la Colegiul Național „Mihai Eminescu”. Venise de la Liceul Industrial

nr. 6 și emoțiile primei zile de școală erau cel puțin la fel de mari ca ale noastre. Păstrez amintiri dragi cu profesorii Cosette Herța, Maria Bodea, Maria Pirău, Nicolae Felecan, Carmen (Dărăbuș) Pavel, Csaba Budai, Jozsef Șovarski, Alexandra Spătăcean sau Iuga Silviu. Dar cei mai apropiați profesori ne-au fost profesorii de limba franceză: Nicolae Weisz, Voichița Băbuțiu, Daniela Șerban, Daniela Istrate, Gheorghe Vartic și Marcela Oșian. Am fost onorați să avem parte de astfel de cadre didactice de excepție, modele demne de urmat.

Pentru mine, profesorul model, omul de la care am avut cel mai mult de învățat, a fost domnul profesor Nicolae Weisz. Odată cu revenirea în liceu, de această dată, în calitate de profesor, am fost, din nou, o norocoasă a sorții, căci am avut șansa de a preda, împreună cu domnul profesor, la clasa cu specializarea bilingv-franceză.

În calitate de profesor în școala pe care am absolvit-o nu-mi doresc altceva mai mult decât să-mi las amprenta, așa cum profesorii mei au făcut-o, asupra dezvoltării armonioase a elevilor, iar dacă unul, dintr-o generație, alege să îmbrățișeze această meserie vocațională, atunci misiunea mea e îndeplinită.

Cât despre viziunea mea, aceasta se adaptează la fiecare nouă generație. Aș putea spune că azi, vin în fața noilor generații punând mai puțin accent pe instruire și mai mult pe formarea competențelor cognitive, atitudinale, emoționale și sociale. Îmi place să cred că reușesc să-i învăț pe elevii mei să fie autonomi, să-și exprime opiniile și dorințele, să pună întrebări și să obțină informațiile de care au nevoie. Îmi place să cred că ora de limbă franceză este una care le face plăcere și care-i provoacă în cele mai diverse moduri. Îmi place să cred că sunt un profesor empatic, sensibil la dificultățile cu care se confruntă elevii.

Mi-am ales cariera încă din gimnaziu, datorită profesoarei de limba franceză. Îmi aduc aminte atât de bine vorbele ei de parcă mi le-ar fi spus ieri. Ea a fost cea care m-a anunțat că tocmai se înființase o nouă specializare la Liceul „Mihai Eminescu”, bilingv franceză-engleză, și credea că mi se potrivește tare bine. E minunat să întâlnești, în viața de elev, oameni care să te ghideze înspre ce ți se potrivește cel mai bine. Primii pași au fost făcuți devreme, în gimnaziu, urmând ca în perioada liceului, datorită profesorilor de excepție pe care i-am avut, să definitivez planul care abia se schițase în gimnaziu.

Viața mea de licean a fost perfectă și nu mi-aș dori să schimb ceva. A fost o perioadă tare frumoasă. Rămân mărturie spectacolele trupei „Dramatis Personae” la care am fi asistat la nesfârșit, căci fiecare reprezentație aducea ceva nou, mai interesant, mai captivant decât ceea ce văzusem deja. De asemenea, rămân mărturie serbările în care ne implicam la diferite ocazii. Ce bucurie era să ni se propună un astfel de eveniment! Trăiam momentul la intensitate maximă.

**Prof. Ramona Astalâș, limba franceză, azi
director adjunct al colegiului**

Unde eram eu pe vremea studiilor liceale? Ați ghicit, tot la *Eminescu*. Mai am de gând să stau o vreme, apoi văd eu. Învățam în sala 9, de la parter, renovată complet cu sprijinul tatălui unui coleg care ajunsese senator. Da, eram colegă cu fii de inspectori școlari, senatori, profesori, muncitori de rând, dar toți eram egali, purtam aproximativ aceleași haine și aveam un comportament decent. Evident că mai chiuleam, dar ne urmăream atent interesul și o făceam fără să supărăm domnii profesori în sensul că lipseam puțini, ne acopeream și găseam metode alternative de a ne scuza. Nu îndrăzneam să ne punem rău cu nimeni, dimpotrivă, îndulceam momentele tensionate. Mereu aveam câte o *indirectă* pentru a ne atinge scopurile. Îmi amintesc de

situațiile când domnii profesori nu terminau fix când se suna și se găsea un coleg „acaparator de explicațiile profesorului” să se întoarcă și să spună cu voce tare „Și ce dacă s-a sunat?”.

Profesorii erau ca și azi, severi sau apropiați nouă, dar toți cu dorința de a ne învăța materia cerută, prin metodele mai puțin folosite în prezent, adică multă memorare, scris de ne dureau mâinile, puține activități extrașcolare. De fapt îmi amintesc doar de un spectacol cu ocazia zilei de 15 ianuarie, regizat de a doua noastră doamnă dirigintă, Maria Pirău. Fiecare din cei 35 de colegi ai mei am avut de recitat câteva versuri din Scrisoarea III de Mihai Eminescu, recuzita fiind niște ziare vechi și lumânări aprinse. Rememorez succesul avut, am repetat spectacolul de câteva ori să-l vadă cât mai mulți eminescieni. În rest, clasicele baluri ale bobocilor și trupa de rock formată din câțiva colegi pasionați. În clasa a XII-a am mers cu serenada la profesori și colegi. Și cam atât...

Îmi amintesc cu drag de toți domnii profesori, de la fiecare am învățat câte ceva: doamna dirigintă Fărcaș Sanda m-a fascinat cu orele de psihologie - citeam toate cărțile pe care le găseam cu această temă; doamna Herta Cosette, profesoara de limba română, m-a modelat precum un personaj literar, doamna profesoară Rogoian Doina m-a învățat să fiu practică și rapidă - știam dactilografia și stenografia ceea ce m-a ajutat mult în facultate; domnul profesor Țiplea Ioan m-a făcut să privesc în mai multe direcții și să aleg calea cea mai înțeleaptă; doamna profesoară Spătăceanu Sanda, de sport, m-a menținut zveltă, iar doamna profesoară Pavel Carmen m-a determinat să îndrăgesc *Divina Comedie* a lui Dante Alighieri. Pasiunile mele erau limbile străine, predate de doamnele profesoare Faur Luminița (engleza) și Istrate Ileana (franceza), dar îmi plăcea și matematica, predată de doamna Dimitrovici

Maria, care punea atâta pasiune, că deseori nu-i ajungea tabla, scriind și pe pereți.

Cei patru ani de liceu au fost o parte frumoasă a vieții mele, o etapă de maturizare și formare pe care n-o voi uita niciodată. Sunt mândră că am terminat la *Eminescu*!

Prof. Molnar Loredana, limba spaniolă

Elevii de ieri, profesioniștii de azi

Cred că disciplinele de studiu din liceu și experiența acumulată în anii adolescenței au fost factori decisivi în alegerea profesiei mele și au contribuit la formarea mea ca om. Educația primită în anii de liceu a avut rol în dezvoltarea aptitudinilor care stau la baza carierei de azi, reușind să-mi stimuleze interesul și pasiunea pentru istorie. Consider că mă număr printre oamenii norocoși, întrucât aptitudinile dezvoltate în acești ani se află printre cele necesare jobului ales și, în special, pentru că am reușit să-mi transform pasiunea pentru istorie, descoperită în liceu, într-o profesie pe care o practic cu mare drag.

Mi-e imposibil să aleg o singură experiență semnificativă trăită în liceu. Cert e că suma experiențelor din cei patru ani de liceu s-a transformat în optimism, speranță în reușită și credință în lucrul bine făcut, fapt care s-a dovedit esențial în parcursul meu profesional. Îmi amintesc cu drag și recunoștință de doamna dirigintă Sanda Spățăceanu și de domnul profesor Teodor Marton, care au avut un rol major în formarea mea. Au știut și să îmi fie aproape, dar și să se impună. Cu o pregătire temeinică de specialitate, tact pedagogic și deschidere spre elevii lor, au reușit să ne câștige respectul tuturor. Dacă aș putea da timpul înapoi, nu aș schimba nimic în viața de licean. Nimic. Au fost ani minunați, pe care i-am trăit așa cum am simțit. Fiecare experiență, mai bună sau mai puțin bună, a contribuit la omul care sunt azi.

**Prof. de istorie Pop Mihai-Cosmin, azi
inspector școlar general ISJMM**

Pentru cel care trăiește în lumea de azi, șederea în preajma lui Eminescu își are prețul ei. După aproape un secol și jumătate de când tot scotocim prin biblioteci și prin arhive – pentru a decodifica modul în care a ieșit în întâmpinarea vremii sale, în care și-a rostit experiența și puterile proprii spre a-și dobândi un loc al său în literatură – o provocare ca aceasta ar părea mai degrabă desuetă. Altfel spus: ce am mai putea învăța petrecând cu Eminescu? În ce măsură construcția proprie, de ființă culturală abia acomodată cu veacul 21, ne-ar deveni mai solidă, mai temeinică?

De fapt, fiecare întâlnire cu scrisul lui Eminescu și cu omul care a fost ne îndeamnă să ne reexaminăm limitele. Ne îmbie să lecturăm prin alte grile ceea ce ne hotărăște devenirea. Personalitatea eminesciană, așadar, este vie, rezistentă, iar scrisul său lucrează încă asupra noastră, cu toate răscolirile (serios-cumpătate sau anecdotic-inocente) ale generațiilor ulterioare și oricât le-am judeca noi înșine astăzi...

A-l înțelege pe Eminescu acum înseamnă a-l privi cu toate ale lui: cu bătăliile și patimile sale, cu orgolii și înfrângeri, cu răspunsul personal la provocările existenței. Fiindcă, indiferent de ipostazele în care se întrupează, de rolurile sociale, de domeniile în care se manifestă, Eminescu își dezvăluie și povestea proprie. În egală măsură, trădează o epocă anume, cu mentalitatea ei, cu spaimile, obsesiile și adevărurile sale. Iar noi suntem azi ceea ce suntem și datorită acelei lumi.

*Am trăit și am învățat în acest liceu pe vremea când încă nu purta numele poetului. În 1982, când am absolvit, se numea Liceul Pedagogic. Fiind însă la clasa de filologie-istorie (de puțin timp înființată), pot spune că, împreună cu ceilalți colegi de profil, am crescut și sub semnul lui Eminescu. Ne-au format și valorile în care El credea.

Le sunt recunoscătoare pentru asta și dascălilor mei de atunci, îndeosebi celor de umanioare – mai apropiați de domeniul pentru care ne pregăteam, oameni de la care am învățat ce înseamnă *seriozitatea, profunzimea, consecvența*.

Am învățat să prețuim Biblioteca, să o luăm cu încredere pe umerii noștri.

Am învățat să visăm și să trudim pentru visurile noastre.

Am învățat să dăm mai departe. De fapt, *suntem datori să dăm mai departe*.

Este ceea ce încerc să realizez eu însămi. Învăț, la rândul meu, alte generații de elevi, inoculându-le aceleași principii.

Sporesc, cu puterile mele, biblioteca.

Prof. dr. Delia Muntean, limba și literatura română,, redactor-șef la revista „Nord Literar”, membru al Uniunii Scriitorilor din România

Meseria mea ar fi fost alta, cu siguranță, dacă aș fi absolvit alt liceu. Aici am beneficiat de o pregătire extraordinară la toate disciplinele, m-am pregătit pentru ceea ce am făcut ulterior în domeniul profesional, m-am format ca om. Orele de limba și literatura română, cele de limbi moderne, de corespondență și tehnica secretariatului, de drept, de biblioteconomie, de psihologie au avut un rol decisiv în activitatea mea de mai târziu.

Aș începe cu aprecierea atmosferei de studiu din școală. Curățenia și ordinea erau respectate de toți. Cabinetul fonic, folosit la orele de limbi moderne, a fost un pas către tehnologia modernă de mai târziu. În școală era un cabinet de chimie și fizică unde intrai la ore cu plăcere și interes. Ca să nu mai vorbim despre orele de limba și literatura română, în care se făceau dezbateri literare și gramaticale. Erai captivat de subiectele discutate, iar soneria care anunța pauza era deranjantă.

Cei mai importanți profesori? TOȚI, fără excepție! Și le mulțumesc tuturor pentru

fiecare oră de curs și pentru fiecare activitate extrașcolară sau extra curriculară. Nu pot să vorbesc doar despre un model, pentru că nu a fost unul singur. De aceea îi voi aminti pe toți cei de la care am preluat câte ceva pentru viața și profesia mea: doamnele profesoare Voichița Băbuțiu, Elisabeta Herteg, Florica Nechiti, Doina Rogojan, Gențiana Bălan, domnii profesori Augustin Botiș, Săluc Horvath, Silviu Iuga. Au fost ani minunați și nu mi-aș dori schimbări.

Prof. dr. Ligia Duruș, inspector școlar ISJMM

Anii de liceu la „Eminescu” au fost (împreună cu anii de facultate), printre cei mai frumoși ani ai vieții mele. Erau ani în care nu aveam încă grijile inerente adulțetei, dar începusem deja să înțeleg (sau, măcar, să vreau să înțeleg) cum funcționează lumea.

Au fost ani de acumulări; am citit mult, am învățat mult în școală – asta, și datorită unor profesori minunați, care au depus eforturi dincolo de ceea ce era necesar în programă să ne deschidem mințile și inimile în fața disciplinelor lor. Eu am terminat clasă de bilingv – engleză, iar engleza pe care am făcut-o în liceu era, fără exagerare, aproape de nivel universitar. În liceu am învățat deprinderi de lucru cu sursele, deprinderi de a analiza comparat păreri, opinii, date etc., și toate acestea și multe altele mi-au ușurat munca la facultate și cea de după. Primul eseu al meu l-am publicat în această revistă, „Verbe vii”, prin 1999. În liceu mi s-a intensificat, pe lângă istorie, interesul pentru filosofie, care a dus la participarea la faza națională a olimpiadei de filosofie (locul I la faza județeană) și la alegerea de a face facultate la specializarea Filozofie – Jurnalism în Baia Mare.

Au fost ani cu mult baschet sau fotbal în curtea liceului, a fost socializare înainte de *social media*, au fost diverse activități extrașcolare pe care le împărtășeam cu colegii. Au fost spectacole superbe ale trupei „Dramatis Personae” pe care le urmăream cu drag în sala festivă. Au fost meciurile echipei de baschet a liceului, urmărite prin

sălile de sport ale orașului. Toate acestea și multe altele, tot atâtea prilejuri de a împărtăși cu colegii momente fulgurante (și cu atât mai prețioase), acum scăldate în lumina blândă a nostalgiei.

Am fost atunci, sunt și acum și voi fi mereu mândru că am terminat la „Eminescu”, în Baia Mare.

**Lector univ. dr. Andrei Alexandru Achim,
Centrul Universitar Nord din Baia Mare,
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca**

Drumul meu către Facultatea de Litere (secția română - franceză) și către profesia de dascăl nu a fost unul drept, ci a presupus un soi de gestație de patru ani, concretizată în absolvirea Facultății de Jurnalism și a unui masterat în comunicare. Am urmat apoi Masteratul de Literaturi francofone și un doctorat în Litere la Universitatea Babeș-Bolyai. Experiența mea la catedră ca profesor de liceu și ca asistent universitar în anii școlii doctorale s-a construit pe fundația solidă primită în anii de liceu. Aici, la Mihai Eminescu, m-am contaminat de dragostea pentru cuvântul scris, pentru literatură în mod special și pentru studiile umaniste, dragoste pe care m-am simțit dator să o transmit mai departe elevilor și studenților mei. Am simțit întotdeauna că, pentru mine, adevărata Alma Mater a fost liceul, cele două facultăți absolvite nefăcând altceva decât să fixeze ce s-a sădit în mine în adolescență. Nu mă refer atât la cunoștințe, cât la deprinderi de studiu constant și solid, la curiozitatea mereu trează de a cerceta, de a pune întrebări, de a gândi critic ceea ce citesc și trăiesc.

Pentru mine, cea mai dragă experiență din liceu coincide cu ultima zi de școală, prin încărcătura ei deosebită de semnificație și de emoție. Am simțit ultima lecție de dirigenție a doamnei Voichița Băbuțiu ca pe un rit de trecere către o altă etapă a existenței noastre și ca pe un moment de cotitură când ni s-a transmis o moștenire: urma să plecăm în lume ducând

cu noi rezultatele muncii de patru ani a unor oameni dragi nouă, profesorii noștri, și simțeam responsabilitatea imensă de a nu-i dezamăgi. Sper din toată inima că nu am făcut-o.

Nu am avut un model suprem, dar cu certitudine m-am format ca pedagog după unul pe care mintea mea l-a construit combinând ceea ce am apreciat la câțiva dintre profesorii mei de liceu. Am admirat la doamna dirigintă Voichița Băbuțiu echilibrul perfect între exigența pedagogică și căldura sufletească aproape maternă față de noi, elevii din clasa dumneaei, dar și șarmul și eleganța cu care ne-a apropiat de limba și de cultura franceză. În doamna Marioara Donca, profesoara noastră de limba română, am avut un ghid desăvârșit în ceea ce privește decodarea textelor literare, cum personal am avut puțini în facultate. Tot de la dumneaei am deprins gustul studiului istoriei și criticii literare, pe care astfel, prin pasiunea și implicarea dânsiei, nu le-am simțit niciodată aride, ci de-a dreptul savuroase. Tot dânsiei datorez pasiunea pe care am avut-o în facultate pentru literatura română veche, a cărei frumusețe aparte pare astăzi căzută tot mai mult într-un con de umbră. Domnului Marton, profesorul nostru de istorie, îi sunt recunoscătoare pentru că ne-a pus bazele gândirii critice și ne-a format obișnuința de a merge de fiecare dată la surse. Cu tristețe și recunoștință evoc printre modelele din liceu figura luminoasă a regretatei noastre profesoare de literatură universală, Carmen Pavel Dărăbuș, nedrept de repede dispărută dintre noi. Nu în ultimul rând, a fost și rămâne permanent unul dintre modelele mele în viață și în profesie doamna Doina Rogojan, cea care a dat limpezime de cristal cunoștințelor mele de gramatica limbii române.

Dacă m-aș putea întoarce în timp la anii de liceu, m-aș opri pe mine însămi din a-i spune profesoarei mele de română, cu

suficiență adolescentină, că nu-l suport pe Arghezi și că nu înțeleg de ce trebuie să îl studiem. Cum însă zăpezile de altădată nu se mai întorc, nu pot decât să fac o mărturisire: astăzi, la 30 de ani de la momentul acelei rătăcirii, îl iubesc pe Arghezi și înțeleg prea bine rostul lui în programă, iar această înțelegere nu e deloc străină de faptul că am petrecut niște ore, zile, săptămâni, luni și ani într-o bancă dintr-o clasă a liceului „Mihai Eminescu” din Baia Mare.”

Anca Rus, promoția 1994, doctor în filologie, profesor, traducător

Absolvirea Colegiului Național „Mihai Eminescu” a avut o influență covârșitoare în alegerea profesiei, deși inițial nu am fost conștientă de ea. În primii ani de liceu m-am concentrat asupra materiilor de studiu, de abia spre finalul acestuia m-am gândit ce carieră mă reprezintă. O experiență care m-a marcat în liceu a fost când un profesor mi-a arătat compasiune, înțelegere într-un moment dificil și m-a ajutat să descopăr că sunt o persoană valoroasă. E important să-i consolidezi elevului încrederea în el.

Cei mai importanți profesori au fost: profesoara de română, care ne era și dirigintă, Donca Mărioara, profesoara de economie, Bodea Maria și profesorul de matematică, Crăciun Marius. Nu pot să spun că am avut un model suprem, am apreciat de la fiecare câte ceva: de la dirigintă dăruirea și implicarea, era trup și suflet în ceea ce făcea, de la profesorul de matematică felul în care ne predă, simțul umorului și dragostea pentru meserie, de la profesoara de economie faptul că ne dădea sfaturi de viață, fiind interesată de formarea caracterului elevilor. Dacă aș putea da timpul înapoi aș scoate ora de fizică din orar sau cel puțin aș schimba profesorul.

Chertite Lucia, profesoară la Școala Gimnazială Cernești

În prezent sunt profesoară de limba engleză și cred că Liceul „Mihai Eminescu” a jucat un rol foarte important în alegerea profesiei. Pregătirea de care am avut parte ca elevă mi-a creat o bază foarte solidă de cunoștințe și mi-a dezvoltat numeroase competențe care mi-au dat încrederea să aleg acest domeniu, iar modelul profesoarelor mele de limba engleză din liceu mă inspiră în continuare.

Participarea la olimpiade se evidențiază dintre amintirile din liceu ca o experiență memorabilă. Am avut ocazia să învăț multe lucruri deosebite și am cunoscut mulți tineri cu aceleași pasiuni și preocupări. Indiferent de rezultate, din fiecare an am rămas cu amintiri frumoase și cu o experiență de viață care m-a ajutat mult în anii ulteriori.

Îmi amintesc cu plăcere de prima oră de logică cu doamna profesoară Bodea care s-a preocupat de la început să ne cunoască și ne-a dat niște sfaturi memorabile. De asemenea nu pot să uit cum niciodată nu întârziem la orele dănei pentru că ne-ar fi așteptat un moment artistic demn de amuzamentul colegilor, iar acest tip de motivație îl folosesc și eu acum pentru a-mi încuraja elevii să fie punctuali.

Stilul de predare al domnului profesor Marton m-a ajutat foarte mult în timpul facultății, neavând niciodată probleme în a-mi lua notițe detaliate. De asemenea, datorită dânsului, am descoperit în liceu istoria artei și prin toate muzeele pe care le-am vizitat de atunci mi-a fost cel mai bun ghid. Doamnele profesoare Panas și Vasilescu și domnul profesor Faur m-au ghidat și m-au inspirat în pregătirea pentru facultate și, după aceea, în toți anii petrecuți în cadrul Facultății de Geografie, au rămas modele de profesionalism și pasiune pentru un domeniu fascinant.

Doamnele profesoare Rogojan și Man m-au învățat să apreciez importanța cuvintelor și să caut mereu înțelesurile în

etimologie. Deschiderea lor spre comunicare cu elevii mă inspiră și azi ca profesor. Doamna dirigintă Donca Mărioara a fost timp de patru ani un liman de siguranță și încredere. La orele de limba română ne-a deschis mintea spre literatură, ghidându-ne discret spre propriile noastre descoperiri cu citate inspirate și, cu consecvență, ne-a arătat importanța gândirii critice.

Într-un liceu cu specific filologic, cu doamna profesoară Anișoara am studiat chimie, cu domnul profesor Trifoi, am studiat fizică și informatică și cu domnul profesor Crăciun, matematică. Pentru mine, au reprezentat legătura de suflet pe care am reușit s-o păstrez cu domeniul real, al științelor, la care m-am întors și în timpul facultății. Le-am admirat mereu pasiunea pentru cunoaștere și inovație și căldura cu care au comunicat cu noi, elevii.

Cu toate că doamnele profesoare Iercoșan, Mihali și Lazăr mi-au devenit între timp colege de profesie, rămân în continuare mentorii de la care încă învăț. Împreună ne-au format o bază de cunoștințe solidă, ne-au transmis deprinderi de învățare pentru toată viața și ne-au dezvoltat competențe pe care încerc și eu acum să le transmit elevilor mei. Învăț în continuare din modelul lor de tenacitate, organizare, deschidere sufletească, umor și comunicare, creativitate și eleganță.

„Modelul suprem” este greu de ales. Pentru mine este un model ideal format din toate lucrurile pe care le-am învățat și încă le învăț de la profesorii din liceul Eminescu pe care îi păstrez cu drag în memorie. Așa că modelul meu nu este doar un anumit profesor, ci un ansamblu de calități și principii pe care mă străduiesc să le valorific și să le transmit mai departe. Dintre toate, cele pe care le-am apreciat ca elevă au fost comunicarea sinceră, încrederea insufletă, atenția la detalii, consecvența, argumentarea, curiozitatea și entuziasmul contagios, umorul și căldura sufletească.

Pentru toate acestea, nu aș schimba nimic la viața mea de licean. Orice aș schimba, aș pierde experiențe importante care m-au format în omul de azi”.

Dr. Flavia-Luana Măguț, prof. de limba engleză, Liceul Tehnologic Agricol „Alexiu Berinde”, Seini

Sunt absolventa acestui liceu și au trecut aproape 20 de ani în care viața mea a suferit transformări, diverse, influențate în mare măsură de experiențele trăite în viața liceală. Oamenii care au făcut parte din viața mea de atunci, fie ei profesori, colegi sau prieteni, au contribuit fiecare la evoluția mea ca om.

În liceu, am legat, poate, cele mai sincere prietenii, care rezistă în timp, indiferent de zărilor în care ne aflăm. Pe parcursul celor 4 ani am acordat o importanță deosebită „simbolurilor”, căutam, cu îndârjirea unui veritabil detectiv, semnificația fiecărui cuvânt, o deprindere de care mă ajut și azi în viața mea profesională. Îmi aduc aminte cu mare drag de excursia făcută cu prof. Mociran, un maraton în frumoasa Italie, zile cu veselie și voie bună, vizite în locuri minunate și îndrăgostirea iremediabilă de această țară.

Doamna care m-a influențat cel mai mult și, poate, mi-a creat cele mai mari emoții, a fost Cosette Herța, profa’ de română, care era un miez de om și un munte de omenie. Tremuram când intra în clasă, eram aproape mereu în „pericol” de a fi ascultată. M-a învățat să așez cuvintele pe hârtie în așa fel încât cel care citește să le simtă.

Nu regret nimic din viața mea de licean, consider că toate greșelile făcute atunci m-au determinat să fiu un om mai bun. Nu aș schimba nimic, ci aș fi mai blândă cu mine în unele situații, aș citi mai mult și aș iubi mai mult oamenii din jur. Viața mea de licean a fost perfectă pentru mine.

Dr. Big Ștefana, medic specialist pneumologie

Faptul că am ales Colegiul Național „Mihai Eminescu”, un liceu cu profil umanist, a fost hotărâtor pentru mine, întrucât, după absolvire, am continuat să studiez limbile străine, mai precis limbile engleză și norvegiană, la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. Pregătirea din cadrul liceului a contat extrem de mult atât pe parcursul facultății, cât și de-a lungul carierei, astfel încât nu pot decât să-mi exprim recunoștința față de toți profesorii din liceu. Cu toate că la absolvirea liceului am fost aproape convinsă că nu mi se potrivește meseria de profesor, profesorii din liceu au fost și au rămas modele pentru mine. Uitându-mă în urmă, sunt convinsă de faptul că absolvirea acestui liceu a contat foarte mult în alegerea profesiei.

Pe parcursul anilor de liceu am avut parte de multe momente care mi-au rămas puternic impregnate în memorie și la care îmi place să reflectez uneori, mai ales în clipele de introspecție. Aș aminti orele de limba latină, în care am învățat fascinați și despre mitologia greco-romană, sau procesul lui Ion, personajul principal din romanul omonim scris de Liviu Rebreanu, proces pe care l-am simulat la orele de limba română, care m-a făcut să-mi dau seama că profesia de avocat nu mi se potrivește. De asemenea, vizita pe care am făcut-o cu doamna dirigintă la Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței din Sighet m-a făcut să înțeleg ororile opresiunii și cât de important este să nu ne uităm trecutul ca să putem lua decizii mai înțelepte în viitor.

Încă din timpul liceului mi-am dat seama că sunt o norocoasă că am parte de profesori foarte buni care reușesc să ne învețe câte ceva și despre viață, dincolo de materiile în sine. De la fiecare am învățat câte ceva, însă trebuie să recunosc că doamna dirigintă, prof. Doina Rogoian, a avut cea mai mare înrâurire asupra mea. Orele de limba latină au fost o încântare, o incursiune în trecut care ne făcea să putem

recunoaște în prezent firele țesute în trecut. Îmi voi aminti mereu cu plăcere de Ithaca și de cum am învățat că fiecare dintre noi are o Ithaca la care poate reveni ori de câte ori simte nevoia. Nu pot să nu o pomenesc pe doamna profesor Elena Mihali, care ne-a predat engleză și a știut mereu să ne aducă zâmbetul pe buze, încât nici nu simțeam că depunem efort ca să învățăm. Dânsa a mai făcut un lucru demn de toată lauda – sper că nu se supără că dezvălui aceasta aici – când ne-a pregătit, pe mine și încă o colegă, gratuit pentru admiterea la facultate. A fost un sacrificiu pentru care îi voi fi mereu recunoscătoare. Îi port și azi multă recunoștință și doamnei profesor Mărioara Donca pentru faptul că ne-a stimulat să citim cu drag, să analizăm textele literare, să ne punem întrebări ca să le înțelegem și astfel să învățăm câte ceva și despre noi. De la doamna profesor Voichița Băbuțiu am înțeles eleganța și rafinamentul limbii franceze și că uneori cele mai mici și neînsemnate gesturi de bunătate pot conta enorm. Le sunt tuturor recunoscătoare!

**Ioana-Andreea Pop, Lector universitar doctor,
Departamentul de Limbi și Literaturi scandinave,
Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai
din Cluj-Napoca**

Absolvirea Colegiului Național „Mihai Eminescu” a avut o foarte mare influență în alegerea profesiei. Am plecat de pe băncile școlii convinsă că voi fi profesor de limba română. Am ajuns să predau engleză, dar asta e altă poveste.

Experiențele trăite au fost multe și frumoase, de la Balul bobocilor, trecând prin procesul lui Ion și spectacolul de 8 Martie cu *Un pedagog de școală nouă*, rescris cu replicile profesorilor noștri, până la cursul festiv și banchetul de absolvire. Privind înapoi, cred că semnificativ pentru mine a fost faptul că am fost lăsați să ne exprimăm creativitatea.

Am avut de învățat de la toți profesorii, și exemple de „așa da”, și de „așa nu”, care mă ghidează și acum în viața mea

la catedră. M-au influențat foarte mult doamnele profesoare de limba engleză, Elena Mihali și Elena Iercoșan, doamna dirigintă din clasa a IX-a, Raluca Mica, dar cel mai mult m-a influențat doamna profesoară de limba română, Mărioara Donca, de aceea am și pornit cu ideea de a deveni profesor de limba română.

Dacă aș putea da timpul înapoi, aș avea mai multă încredere în mine. În rest, nu aș schimba nimic. Anii de liceu și anii de facultate sunt cei mai frumoși, creativi și liberi ani. Dar ne dăm seama de asta după ce ei au trecut.

Prof. Komlosi Cătălina, promoția 2005, Liceul Tehnologic „Traian Vuia” Tăuții Măgherauș

Aș dori să încep prin a spune că destinul meu a fost stabilit încă de mic copil. Eram alături de mama mea când am surprins imaginea grandioasă a clădirii liceului și am întrebato ce se afla în interiorul acesteia. Ea mi-a răspuns că acolo era liceul „Mihai Eminescu”, iar în acel moment am hotărât că acolo îmi voi încheia studiile liceale, fără a ști ce presupune de fapt, colectivul eminescian.

După absolvirea ciclului gimnazial și susținerea unui examen de admitere, am fost în cele din urmă, declarată eleva acestui liceu care m-a atras încă de mic copil. Colegii și în special profesorii au ocupat un loc special în sufletul meu, ajutându-mă să devin un om de succes. Doamna dirigintă, Man Ana, profesor de limba latină, a avut o influență importantă în ceea ce privește cariera mea didactică. La finalul clasei a XII-a, mi-a sugerat să aleg geografia ca materie de studiu la universitate, căci pe parcursul celor patru ani reușisem să obțin numai note de 10. Am ascultat acest sfat părintesc, iar astăzi sunt profesor de geografie și iubesc această meserie.

Aș vrea să transmit numeroase mulțumiri și celorlalte cadre didactice pe care le-am avut: profesoarei de limba și literatura română Donca Mărioara,

profesorului de științe socio-umane Țiplea Ioan și profesoarei de biologie Duță Camelia. Datorită devotamentului acestor profesori dedicați, de care am avut parte pe parcursul celor patru ani, am reușit să obțin rezultate remarcabile la examenul de bacalaureat. Colegiul Național „Mihai Eminescu” este și va rămâne pe tot parcursul vieții mele o amintire frumoasă și valoroasă, având o influență uriașă în cariera mea didactică.”

Prof. Pop Mihaela-Codruța, Liceul Teoretic „Ioan Buteanu” Șomcuta Mare

Absolvirea Colegiului Național „Mihai Eminescu” a avut o influență majoră în alegerea profesiei de dascăl. Știam de când eram doar un copil că vreau să devin profesoară de limba franceză, însă experiența pe care am trăit-o în acest liceu m-a determinat și mai mult să devin ceea ce mi-am propus.

Liceul mi-a oferit nenumărate experiențe. Îmi aduc aminte, cu mare plăcere, de faptul că doamna diriginta, Doina Rogoian ne ducea frecvent la teatru, la bibliotecă, la librării, făcând cu noi activități pe care astăzi le numim generic out door și care ne-au format ca buni filologi. Procesul lui Ion din clasa X-a, la ora de română, a fost un moment deosebit. Ne-am implicat cu toții, ne-am documentat din Codul Penal, ne-am costumat în haine specifice. Rolul meu a fost cel al Anei. Cred că am citit romanul de cel puțin trei ori până să înțeleg cu adevărat ce atitudine avea Ana față de Ion.

Eram o generație ce nu știa încă de internet. Căutam informații doar în cărți. Fugeam la bibliotecă în pauză să împrumutăm cărți. Îmi aduc aminte cu plăcere cum în clasa a XII-a, în vacanța dintre semestre a trebuit să citim cele trei volume din romanul *Cel mai iubit dintre pământeni*, de Marin Preda. O altă experiență inedită a fost faptul că am fost ultima generație din liceu care a învățat,

alături de doamna Rogojan, stenografie și dactilografie, două materii deosebite și interesante.

Cei mai importanți profesori pe care i-am avut au fost doamna diriginta, Doina Rogojan și doamna profesoară de limba română, Mărioara Donca. Doamnele profesoare conlucrau mereu la clasa noastră, făcând nenumărate activități, în urma cărora am rămas cu o cultură generală impresionantă, atât în domeniul literaturii române, cât și al literaturii universale. Ulterior, studentă fiind, mă remarcam la toate cursurile de literatură pentru că aveam deja toate informațiile din liceu.

Sunt profesor titular de limba franceză de 15 ani. Încă din primii ani, mi-am dat seama că un profesor filolog trebuie să le insufle elevilor săi iubirea pentru cuvânt. De aceea, încerc la orele de franceză și dirigiență să le formez, pe lângă competențele specifice și această plăcere de a citi, de a afla lucruri noi, de a fi iubitori de cuvânt.

Prof. Indre Diana

În clasa a II-a am început studiul limbii franceze. Se întâmpla în anul 1995, când limbile străine se predau în mod tradițional. Aveam o înclinație deosebită înspre limba română și limbile străine, le adoram. Drept urmare, am urmat două facultăți în acest domeniu. Prima facultate absolvită a fost Limba română-limba franceză și, ulterior, am absolvit Limbi moderne aplicate (engleză/germană). Cu siguranță că la baza alegerilor mele a stat munca profesorilor mei din liceu care m-au încurajat în acest sens.

Liceul „Mihai Eminescu” rămâne adânc întipărit în sufletul meu. Am avut parte de cei mai frumoși ani, cu colegi deosebiți, profesori dedicați, momente și amintiri unice. Și cum spuneam la un moment dat la un curs de engleză, pentru mine „Mihai Eminescu este THE BEST PLACE IN TOWN.”

Pop Diana, absolventă 2006

„Sunt Otilia-Ștefania Pop, absolventă a Liceului „Mihai Eminescu” din Baia Mare, promoția 1996, profilul bilingv limba franceză, diriginte, profesor Nicolae Weisz. În prezent, **sunt lector universitar la Departamentul de Limbi și Literaturi Romanice** din cadrul Facultății de Litere a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca, unde predau limba și literatura italiană. Chiar dacă am studiat singură această disciplină, formarea din anii de liceu mi-a oferit instrumente esențiale care au dus apoi la dezvoltarea carierei mele. Liceul „Mihai Eminescu” din Baia Mare a fost un context ideal în care m-am putut dezvolta în domeniul care m-a pasionat, cel al disciplinelor umaniste, cu accent pe studiile literare și lingvistice, având profesori de excepție la toate disciplinele. Aceștia au pus bazele dezvoltării carierei mele atât în dimensiunea științifică, cât și în cea didactică și civică. A fost o perioadă în care am învățat că preocuparea pentru dezvoltarea competențelor și seriozitatea în studiile mele sunt garanția unui succes de durată. De Liceul „Mihai Eminescu” din Baia Mare se leagă câteva cuvinte esențiale din viața mea. Acolo „am studiat”, acolo „am participat” la competiții școlare, județene și naționale, în discipline dintre cele mai disparate, de la franceză, la română, de la poezie la proză, acolo „am absolvit” cu rezultate excelente. Toate sunt verbe vii, din acelea care ne fac originali sau inovatori, și presupun o acțiune de viață, care se comunică, se explică, se predă într-o școală de cuvinte. Dar aceste verbe vii m-au pregătit pentru primul mare examen din viața mea, și pe atunci, în 1996, infinit de greu, admiterea la Facultatea de Litere a Universității „Babeș-Bolyai”, secția italiană-franceză, unde am intrat prima. Profesorii din liceu m-au ajutat să mă orientez, provocându-mă să fac față mereu competiției cu seriozitate, atât la școală cât și la olimpiadele naționale, dar mai ales m-

au învățat că adevărul etic și cel științific (*sophos* și *episteme*) sunt chemate să fuzioneze într-un singur adevăr uman, un adevăr pe care profesorii cu vocație trebuie să îl transmită generațiilor viitoare. Prin actele lor didactice profesorii de liceu m-au învățat că educația nu e doar transmiterea de competențe, ci și un mod extraordinar de a modela ființele umane. Văzându-i la ore zi de zi mi-am dorit să fiu profesor, un profesor care cultivă inițiativa elevilor săi, care caută instrumente pentru a aduce elevul la capacitatea de a se autoeduca, care își propune să ridice nivelul de aspirații al individului fără să piardă din vedere individul ca întreg, care are ca scop să-i înzestreze pe elevi cu structuri flexibile, făcându-i adaptabili la situații noi, imprevizibile.

Nu a existat o singură experiență semnificativă trăită în liceu, o clipă memorabilă care să merite amintită. Cu siguranță cea mai semnificativă experiență a fost întregul parcurs de la clasa a IX-a la clasa a XII-a, maturizarea mea cotidiană alături de colegi serioși și de profesori devotați și dedicați educării generațiilor de elevi, o suită de zile minunate în care mă pregăteam pentru lume și viață prin studiu și activități recreative.

Toți profesorii de liceu au fost importanți pentru mine. Mă gândesc la ei cu respect, admirație și recunoștință. Fiecare mi-a dăruit ceva de preț și fiecare a încercat să-i ofer seriozitatea mea. Dar dincolo de disciplinele predate am apreciat umanitatea fiecărui profesor în parte: au rămas cu toții foarte prețioși în sufletul meu. Mi-am amintit de ei și în perioada pandemiei, când circulau pe net poze din adolescența noastră. În fața provocărilor epistemice, etice și ontologice pe care le-a accentuat pandemia, foștii mei profesori de liceu au fost cei care m-au inspirat să doresc să fiu un model de smerenie, empatie și generozitate, mai ales că prin activitatea

didactică, într-o școală online de urgență, profesorii au fost obligați nu doar să transmită competențe, dar să fie și lumina în vremuri grele. Toți profesorii din liceu au fost pietre solide la temelia formării noastre. Este limpede că nu noi ne facem. Suntem făcuți, construiți de alții. Apoi, alte pietre solide au construit fundamentul parcursului până aici. Le mulțumesc din inimă tuturor profesorilor din Liceul „Mihai Eminescu” din Baia Mare, care ne-au educat, ne-au încurajat, ne-au sprijinit și ne-au înțeles limitele, dând dovadă de răbdare și pedagogie autentică. Îmi amintesc cu recunoștință și de profesorii de liceu care nu mai sunt azi printre noi și le mulțumesc pentru frumusețea sufletului și a spiritului care este și va rămâne veșnic viu în eternitate, izvorând în verbul stelar și ceresc.

Modelul suprem? Profesorul în liceu era OMUL, MODELUL, ca primul și fundamentalul factor al fenomenului educativ, cumulând două figuri simbol: figura dascălului educator și chiar a părintelui educator, având în vedere responsabilitatea generației educatoare.

Dacă aș putea da timpul înapoi nu aș schimba absolut nimic la viața mea de licean. A fost o perioadă plină de entuziasm, am studiat într-un mediu benefic din toate punctele de vedere. Le mulțumesc din suflet profesorilor pentru generozitatea cu care m-au educat și colegilor pentru simpatia cu care m-au însoțit în una din cele mai fascinante călătorii din viața mea, cea către devenire. Dacă aș putea da timpul înapoi m-aș face tot profesor, o profesie care este o vocație de viață pentru că educația e un fapt specific omului, o comunicare între generații ce transcende dimensiunile spațio-temporale. Cuvântul care germinează în spirit, transgresează prin efectele lui, viața generațiilor care educă. ”

Otilia-Ștefania Pop, lector universitar la Departamentul de Limbi și Literaturi Romane din cadrul Facultății de Litere a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca

Dintotdeauna am fost pasionată de citit, scris și consider că acest liceu m-a ajutat să mă dezvolt pe această parte. În prezent, lucrez la o grădiniță, deci cu siguranță acest liceu a fost un deschizător de drumuri. Pe lângă asta, îmi place să activez și în Social Media, cei patru ani de liceu oferindu-mi șansa de a mă exprima mult mai ușor în prezent, atât verbal cât și-n scris.

Cei patru ani au trecut rapid, poate prea rapid dacă stau să dau timpul înapoi. Cu siguranță în acel moment nu eram perfect conștientă de tot ce trăiam, de abia ulterior am învățat despre recunoștință și trăirea momentului prezent. Dacă ar fi să trec în revistă toată perioada liceului, cu siguranță au fost momente marcante care m-au făcut omul de azi. Faptul că am avut ocazia să fac voluntariat mi-a deschis ochii mai departe în alegerea facultății. Voluntariatul m-a ajutat să mă descopăr. Am cunoscut mulți oameni noi, am fost pusă să gândesc rapid și să găsesc soluții în situații de critică. M-a ajutat să îmi delimitez bine timpul și să fiu spontană.

Consider că fiecare profesor a avut rolul său și au pus bazele mele ca și om pe mai departe. Am iubit orele de limba și literatura română (prof. Filip Remus), am îndrăgit orele de istorie (prof. Bledea Adrian). Ambii profesori au avut un stil unic de a preda, de a ne face să înțelegem mai ușor cele două materii și să mergem cu drag la ore. Fiind pasionată de limbi străine, orele de germană au fost și ele în topul clasamentului. Deși uneori mi se păreau multe ore pe săptămână și poate obositoare, fiind la un profil bilingv german, acum aș da măcar o oră să o mai am. Îmi e dor de orele de limba italiană (prof. Gabriela Măgurean), țin minte cu drag cum eu și colega mea de bancă ne imaginam că vom merge prin Italia și tot ce învățăm la ore vom folosi atunci. Ne prefăceam că suntem într-un restaurant și comandam un cappuccino. Îmi plăceau și

orele de TIC (prof. Ciolte Daniela), căci erau mereu cu mai multe lucruri practice și uneori mult mai hazlii. Țin minte, și acum, cum mergeam în sala de la ultimul etaj, în colț, și așteptam cu drag să vină profesoara noastră cu părul de aur. Câteodată îmi pare rău că nu am pus mai mult accent pe studiul meu și pe clipele acelea, să învăț totul cu mai multă atenție. Nu consider că am avut un model suprem, deoarece am încercat să nu iau un singur exemplu. Am vrut să iau câte puțin de la fiecare și să îmi formez întregul meu. Cred că mi-a reușit.

Cu toate că e imposibil să mai dăm timpul înapoi, mi-aș fi dorit să am mai mult curaj să mă exprim. Să las emoțiile și să fiu mult mai extrovertită. Să am inițiative și verbale, nu doar în mintea mea. Mi-ar fi plăcut să fac mai multe activități extra pe lângă liceu, deși sunt recunoscătoare că am făcut dans și voluntariat. Două activități care mi-au adus mult de câștigat în viitor.

**Pop Alexandra, profil bilingv-germană,
2014-2018, Asistent social**

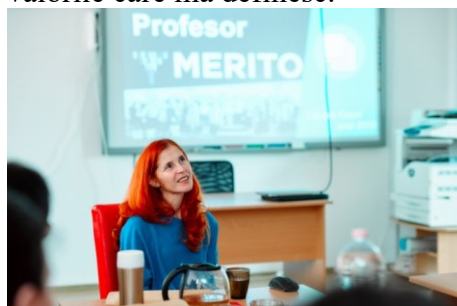
Mă numesc Smiedt Mihaela Elena și am absolvit cursurile de filologie ale liceului în anul 1998. Inițial intenția a fost de a mă îndrepta spre cu totul alt domeniu de activitate, dar modul neașteptat, inedit în care doamna prof. Donca Mărioara mi-a deschis porțile spre lumea fascinantă a literaturii române m-a convins să aleg cariera de cadru didactic. Au fost atâtea experiențe deosebite trăite în anii de liceu! În cadrul orelor de limba și literatura română, fiecare autor român abordat mi-a oferit o viziune originală și personală asupra lumii, deci o experiență de cunoaștere. Nu voi uita niciodată momentul în care am descoperit proza fantastică a lui Mircea Eliade. Fiecare cadru didactic și-a pus amprenta asupra formării mele personale și profesionale, dar persoana care m-a inspirat în alegerea profesiei a fost doamna dirigintă, prof. Donca Mărioara. Blândețea și, totodată, hotărârea cu care mi-a orientat

pașii spre descifrarea tainelor literaturii, răbdarea și înțelegerea de care a dat dovadă în demersul de a se apropia de noi, cei aflați în formare, m-au făcut să o admir și să prețuiesc cu atât mai mult timpul petrecut în preajma dumneaei. S-a asigurat întotdeauna că ajungem la interpretarea operelor literare în esența lor și că mesajele acestora le percepem ca adevărate lecții de viață, atât de utile în existența ulterioară de adult. Pentru toată dăruirea ei îi mulțumesc!

Dacă aș putea da timpul înapoi, fără îndoială, aș prețui mai mult fiecare moment și aș încerca să acumulez cât mai mult din cunoștințele pe care cadrele didactice ni le-au împărtășit cu atâta generozitate.

Prof. Smiedt Mihaela Elena, limba și literatura română, Liceul Auto Baia Sprie

Cred că sunt profesorul de azi și pentru că am terminat acest liceu drag mie. Aici m-am format, aici au fost/ sunt modelele care mi-au ghidat cariera, dar și valorile care mă definesc.

Prima iubire nu se uită niciodată, nu? Liceul îmi aduce aminte de această experiență.

Dar am și o experiență „haioasă”, cum spun adolescenții – am fugit într-o după masă de la școală, toată clasa, la Casa de Cultură, la Depecheotecă – adică se asculta doar Depeche Mode. 😊 Ce vremuri, ce vremuri!...ar spune Caragiale.

Am un top 3 profesori care au fost acolo, lângă mine, de la care am învățat să fiu corectă, punctuală, vulnerabilă atunci când e cazul, să caut să mă depășesc, să învăț constant, să fiu modestă și să nu uit niciodată de unde am plecat: prof. Maria

Pirău, prof. Mărioara Donca și prof. Dorel Condor.

Mi-aș fi dorit să fi existat o trupă de teatru în perioada când am fost în liceu. E singurul regret pe care l-am dus cu mine când am devenit profesor. Așa a luat naștere trupa de teatru pe care o coordonez de 23 de ani, în liceul meu.

Prof. Tatiana Cauni, limba și literatura română, Liceul Teoretic „Emil Racoviță” Baia Mare

Am devenit elevă la acest liceu întâmplător, însă filologia s-a dovedit a mi se potrivi perfect, ca și cum destinul însuși mi-ar fi pregătit această cale. A fost o alegere aparent întâmplătoare, dar pe măsură ce am descoperit complexitatea limbii române și frumusețea literaturii, am știut că mi-am găsit drumul. Filologia a devenit pentru mine nu doar un domeniu de studiu, ci o călătorie captivantă în lumea cuvintelor, a sensurilor și a ideilor. Studiind literaturile lumii, am fost purtată printr-un peisaj vast de expresie umană, de la creațiile clasice la cele contemporane.

Alegerea de a deveni profesor de limba română a fost una naturală, motivată de dorința de a-mi împărtăși cunoștințele și pasiunea pentru limbă și literatură. În această calitate, am avut oportunitatea de a ghida elevii spre aceeași călătorie fascinantă pe care am trăit-o eu însămi. Am fost martoră la debaterile aprinse despre operele literare și la evoluția lor ca cititori critici și gânditori independenți.

Cu timpul, am simțit că generațiile cărora mă adresez au nevoie să învețe și să se documenteze și în afara orelor de limba română. Astfel, am decis să devin profesor documentarist. Această alegere mi-a permis să integrez tehnologia și media în procesul de predare, să aduc informații actuale și relevante în clasă și să cultiv abilitățile de cercetare ale elevilor. Ca profesor documentarist mă conectez nu doar la bogata noastră moștenire culturală, ci și la lumea modernă a informației digitale. Într-o

eră în care accesul rapid la date este esențial, rolul meu este să îi învăț pe elevi să devină cercetători critici, capabili să navigheze cu încredere în oceanul de informații disponibile.

Liceul, acea perioadă de tranziție și descoperire, a fost martorul unei experiențe care, în cele din urmă, a întemeiat relații de prietenie durabile. Într-o clasă plină de tineri curioși și plini de viață, legăturile s-au format, iar eu, alături de colegii mei, am început o călătorie ce avea să dureze peste trei decenii. În anii de liceu, atmosfera în clasă era efervescentă, plină de energie și de aventură. Prietenii se nășteau din serile târzii petrecute împreună, din râsete și din provocări împărtășite. Eram o echipă, o comunitate de colegi care împărțea visurile, temerile și aspirațiile.

În acele zile, ne descoperisem unii pe alții, traversând împreună provocările adolescenței. Eram diferiți, dar aceste diferențe nu făceau decât să îmbogățească legăturile noastre. În timp ce ne ajutam reciproc să învățăm la diferite materii, să depășim eșecurile și să sărbătorim reușitele, am construit un fundament solid pentru o prietenie care avea să dureze o viață. După absolvire, viața ne-a dus pe căi diferite, în țări diferite, în culturi diferite. Cu toate acestea, spiritul unit al acelei clase a rămas în noi. Ne-am regăsit la întâlniri de absolvire și am realizat că prietenia noastră nu era doar un rezultat al vremurilor trecute, ci o forță constantă în prezentul nostru.

Ceea ce a făcut această experiență de liceu atât de specială a fost capacitatea noastră de a ne adapta, de a crește și de a evolua împreună. Chiar și în fața provocărilor vieții de adult, ne-am susținut unii pe alții în căsătorii și în despărțiri, în cariere și în retrageri, ne-am rămas prieteni în toate momentele. Ne-am văzut copiii crescând împreună, am petrecut vacanțe împreună am sărbătorit evenimente importante și am continuat să fim sprijinul

reciproc de care avem atâta nevoie. Legăturile pe care le-am creat atunci au rezistat testului timpului și au devenit o parte esențială din identitatea noastră.

În viață, întâlnim oameni care lasă amprente profunde asupra destinului nostru și ne inspiră să devenim cele mai bune versiuni ale noastre. În anii de liceu, am avut privilegiul de a întâlni o astfel de persoană remarcabilă, un profesor cu harul de a inspira și de a modela vieți. Numele ei este doamna Mărioara Donca și datorită ei, astăzi sunt profesor. Dânsa, pentru mine, a fost o sursă de cunoaștere, iar prin capacitatea de a face ca fiecare lecție să fie captivantă și relevantă, transformând orele de limba română în adevărate călătorii în lumea fascinantă a literaturii, a reușit să îmi aprindă flacăra pentru cuvinte.

Doamna Donca este în continuare un model de dăruire și entuziasm pentru predare. Cu o voce blândă și un zâmbet cald, a reușit să creeze un mediu propice în care elevii să se simtă confortabil să își exprime ideile și să își dezvolte abilitățile intelectuale. Cu o pregătire vastă și o pasiune inepuizabilă pentru limba română, a transmis nu doar informații, ci și dorința sinceră de a descoperi lumea minunată a cunoașterii. Pentru noi nu era un simplu profesor, ci și un mentor dedicat, dispus să ofere sprijin și îndrumare personalizată. În timp ce ne încuraja să ne depășim limitele, dânsa a fost acolo pentru a ne ghida cu răbdare și înțelegere.

Un moment definitoriu pentru viitoarea mea carieră a fost un proiect de scriere creativă pe care l-a inițiat (o compunere în stil beletristic). M-a impresionat sensibilitatea dânssei, privirea înlăcrimată cu care mi-a felicitat scrierea. Astăzi, în calitate de profesor, îmi amintesc mereu cu recunoștință de doamna Mărioara Donca. Prin darul ei de a inspira și de a încuraja, ea nu doar că mi-a modelat educația, ci a deschis o nouă direcție în

cariera mea, care îmi aduce satisfacție și împlinire.

Prof. Georgiana Petreș, promoția 1994

Întotdeauna mi-au plăcut științele umaniste și am încercat imediat după liceu să intru la facultatea de limbi și literaturi străine, însă nu am reușit. Mai apoi, după 5 ani, am hotărât să urmez cursurile unui colegiu pedagogic, cu gândul de a deveni dascăl. Cum îmi place mie să spun, în liceu am mâncat gramatica pe pâine și tot ce am învățat atunci mi-a fost de mare folos, atât în timpul cursurilor cât mai ales pe parcursul anilor în care a trebuit să dau examene pentru obținerea gradelor didactice.

Au fost multe experiențe trăite în liceu, nu pot spune despre una mai mult sau mai puțin semnificativă. Știu doar că din experiența mea de dascăl am tras concluzia că, indiferent de câte năzbâtii făceam în liceu, când era vorba de învățat eram mult mai serioși, mai cu bun simț și mai competitivi decât adolescenții din ziua de azi.

Pentru toți profesorii mei din liceu am un profund respect, dar în mod deosebit pentru câțiva care mi-au influențat viața și cariera și anume pentru doamna dirigintă Donca Mărioara, doamna profesor Maria Rogojan, doamna profesor Grib Maria, doamna profesor Bodea Maria, doamna profesor Pirău Maria.

Să le dea Dumnezeu sănătate și să-i odihnească în pace pe cei ce nu mai sunt printre noi! Eu nu sunt profesor la acest liceu, sunt profesor pentru învățământul primar și preșcolar.

Motivația pentru această meserie e de cele mai multe ori intrinsecă, deoarece simți că vrei să fii pentru alții ceea ce au fost și profesorii tăi pentru tine. De asemenea, apare și satisfacția profesională care parcă îți dă aripi când vezi că reușești ceea ce ți-ai propus.

Profesor e echivalentul cuvântului mamă, prietenă, și de ce nu...soră mai mare. Deși sunt conștientă de faptul că

mulți o văd ca pe o meserie statică și că a fi profesor nu înseamnă decât să stai în spatele catedrei și să supraveghezi asupra bunei desfășurări a orei, nu e doar atât. A fi profesor înseamnă să fii într-o evoluție continuă, să lărgesci orizontul cunoașterii și să completezi informații pe care le ai și tu la rândul tău, de la alți profesori. Dar cel mai mult m-a motivat dragostea pentru copii.

Dacă aș putea da timpul înapoi mi-ar plăcea să pot stabili relații de prietenie cu mai mulți colegi. Pe unii dintre ei nu am reușit să-i cunosc îndeajuns de bine și acum când îi văd, după atâția ani, îmi dau seama ce oameni de valoare au ajuns unii dintre ei și nu pot fi în preajma lor, pentru că nu mai păstrăm o legătură strânsă. În rest, nu aș schimba nimic. Am avut parte de câte puțin din toate și nu regret nimic.

Aur Mădălina - profesor pentru învățământ preșcolar la Grădinița cu program prelungit „Floare de Colț” Baia Mare

Nu mă pot gândi la acea perioadă a existenței mele fără să-mi răsune în minte bine-cunoscutul refren „Ani de liceu”. Fac parte din generația privilegiată căreia temutele „trepte” nu i-au întrerupt parcursul. Poate de aceea cei patru ani cât am fost sub atenta îndrumare a dascălilor noștri au fost hotărâtori pentru mulți dintre noi. Eu, personal, sunt astăzi profesoară de limba franceză pentru că doamna dirigintă Voichița Băbuțiu mi-a acordat încredere și m-a făcut să înțeleg că „singurele limite pe care le ai sunt limitele în care crezi” (Wayne Dyer). Cu rigurozitate, dar și cu umor, domnul profesor Nicolae Weisz ne provoca prin exerciții care ne stimulau puternic creativitatea. Peste ani, în facultate, în timpul stagiului de practică pedagogică și, mai apoi, pentru o scurtă perioadă, ca profesor în liceu, m-am bucurat de îndrumările și sprijinul domnului profesor. Încerc să duc mai departe munca doamnei diriginte și a domnului profesor, sădind în sufletele micilor școlari dragostea și

respectul pentru limba și cultura poporului francez.

De neuitat rămân experiențele trăite în timpul lecțiilor de limba și literatura română, alături de doamna profesoară Mărioara Donca; nu de puține ori ne identificam cu dramele personajelor, așa cum s-a întâmplat, în ce mă privește, în cazul „procesului literar” al personajului Ion, din romanul omonim al lui Liviu Rebreanu. Fiecare întâlnire cu universul scriitorilor studiați poate fi considerată memorabilă, fiindcă depășeam, de multe ori, limitele textului, iar discuțiile pe care le purtam ne învățau atitudini de viață.

Ar fi nedrept să nu amintesc lecțiile de istorie ale domnului profesor Theodor Marton, notabile prin sobrietatea lor sau pe acelea de psihologie, logică ori economie, în care, mai mult, poate, decât la oricare dintre cursuri, deveneam conștienți de legătura dintre școală și viață, conduși de doamna profesoară Maria Bodea. De asemenea, în ultimul an de liceu, în orele de filosofie, adevărate schimburi de opinii moderate de doamna profesoară Daniela Dunca, ne-am familiarizat cu teme marilor gânditori ai culturii universale.

Aș spune că fiecare dintre experiențele acelor ani a fost semnificativă pentru ceea ce am devenit, iar modelul suprem, în cazul meu, nu se suprapune unui chip sau unui tipar sufletesc, ci este, mai degrabă, un cumul din tot ceea ce, cu deosebită dăruire, și-au rupt din ființă minunații noștri dascăli, pentru ca noi să ajungem oameni integri, fără a ne pierde puterea de a visa, căci „Adevăratele înfrângeri/ Sunt renunțările la vis” (Radu Gyr).

Prof. drd. Eliza Pop

La 55 de la înființarea Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Baia Mare transmit sincere și cordiale felicitări întregului personal al instituției. După 8 ani de la absolvire, simt cum recunoștința pe care o port cadrelor didactice, cu ajutorul

căroră am parcurs cei 4 ani de liceu, se intensifică. Sunt recunoscătoare pentru fiecare experiență petrecută în această prestigioasă instituție de învățământ și cred cu tărie că profesionalismul, consecvența și implicarea necondiționată a profesorilor și-au pus amprenta într-un mod deosebit asupra omului care sunt astăzi. Am fost inspirată de oameni căroră le port în continuare respect, oameni pe care îi prețuiesc și pe care mă bucur de fiecare dată când îi revăd. Sute de emoții și sentimente, chipuri calde, un bagaj impresionant de cunoștințe și o atmosferă prietenoasă au încununat în anul 2016 cei mai frumoși ani de liceu.

Îmi aduc aminte cu drag cum fiecare dintre noi eram încurajați să ne dezvoltăm potențialul și aptitudinile în funcție de motivațiile personale, să ne dezvoltăm personalitatea astfel încât drumul nostru în viață să se regăsească peste ani sub semnul succesului.

Anii de liceu sunt și vor rămâne printre cei mai frumoși și savuroși ani ai vieții, cu atât mai mult cu cât s-au petrecut în băncile și în curtea colegiului care astăzi poartă numele celui mai iubit și mai mare poet „pe care l-a ivit și-l va ivi vreodată, poate, pământul românesc”. Sunt anii de care îmi amintesc întotdeauna cu drag, cu

nostalgie și cu mare grațitudine.

Mulțumim, dragi profesori ai Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare, că ne-ați deschis drumul spre cunoaștere, adevăr și lumină!

**Muzeograf Gabriela Filip, Muzeul de
Etnografie și Artă Populară Maramureș**

Nu mai e atât de simplu cum era... Dragă Timp, de-ar fi să-ți cer câteva clipe din trecut, tare aș vrea să mă porți pe aripile tale, înapoi în zilele mele de liceu când parcă zilele erau mai lungi, weekend-urile erau mai pline, orele erau mai simple, iar eu, mereu îndrăgostită!

De cărți, de scris, de banca mea de la perete din penultimul rând, de nebuniile colegilor care erau mereu puși pe șotii. De zilele alea faine, calde, în care pauzele erau epice. De orele de mate în care oricum nu înțelegeam nimic și totuși era bine, căci știam că eu am alt drum.

Mereu îndrăgostită... De poezie, de sociologie, de engleză, de psihologie. Ce puțin știam atunci că-mi vor fi ele prieteni de nădejde în drumul meu de eroină prin viață!

Dragă Timp, să fi fost oare atât de luminos și simplu? Sau poate îmi amintesc eu asta cu dor și melancolie? Închid ochii și văd fiecare colț din sala noastră de clasă. Aud vocile colegilor, râsetele lor că și cum ar fi aici lângă mine. Prieteni în clasă și după ore. Prieteni pe care îi port și azi în inimă și mă gândesc la ei cu iubire.

Zâmbesc așa cum vezi, dragă Timp. Mi-am amintit de o zi de Halloween. Era vineri. Eram în clasa a IX-a. Eram toți nemuritori pe-atunci. Aveam universul în palme și călcam parcă pe nori de vată de zahăr. Ce simplu era! Purtam niște cornițe de drăcușor și toți aveam treabă să decorăm clasa. Eram foarte amuzați. Parcă trăiam pe altă lume. Era un soare atât de frumos afară. Mi-l amintesc cum își făcea loc în clasă, chiar dacă noi am tras perdelele. Noi, fetele, dansam și chicoteam. Ce simplu era!

Într-o zi aveam test la latină. Era o miercuri și eram încă cu orele după-amiază. Testul era de la ora 15:00, cred. Îmi plăcea latina, dar mă enerva ideea de a învăța ceva ce nu era alineat cu planurile mele de viitor.

La fel sunt și în ziua de azi. Eu tocmai ce venisem din spital. Și nu-mi stătea în mod deosebit capul la testul de latină. Profu' nu a fost impresionat de pledoaria mea, așa că am dat testul. La final de pagină, i-am scris un mesaj. Că-mi pare rău, că n-am știut prea mult. Că eu vin din spital. Că aia și aia. Am luat 9!

Da, eram colega aia care mereu se temea de notă și mereu era de nouă sau zece, iar dacă era de opt, cel mai probabil plângea o zi întreagă și se învinovăța că, vezi doamne, optul ăla îi va distruge planurile de viață. Ce simplu era. Mă stresăm mult. Eram într-o competiție aprigă cu alți doi colegi, pentru podium. Ce puțin știam și totuși ce multe îmi doream să învăț! Mă întreb acum dacă am vrut podiumul ca o răsplată pentru stresul meu sau pentru că eram într-o constantă dorință de a mulțumi? Și totuși, deși într-o competiție, iubeam mintea colegilor mei deștepți. Eram invidioasă și fascinată de ei. Îmi doream să îmi fie și mie atât de simplu să îmi amintesc.

Dar eu aveam și altă treabă. Eram un Robin Hood al liceului. Vezi tu, dragă Timp, adolescenții pot să fie tare cruzi, nemiloși! Poate pentru că se grăbesc să crească, sau poate pentru că nu sunt înțeleși și iubiți îndeajuns. Dar, în nemila lor, adolescenții rănesc alți adolescenți, iar eu mi-am luat sarcina de a-i apăra pe cei fără apărare. Așa că m-am și bătut cu câțiva pe holul liceului. Bătut mult spus. Probabil dacă mă băteam, primeam de bătut, dar eram îndeajuns de intimidantă și aveam prieteni interesați, aveam spate, cum ziceam noi pe-atunci.

N-am suportat niciodată nedreptatea și răutatea gratuită. N-am tolerat-o. Iar dacă însemna să joc un rol de puternică și înfricoșătoare, l-am jucat. A făcut parte din maturizarea mea. Am luat cu mine asta în viață. Nu a fost întâmplătoare. E parte din cine sunt.

Toată clădirea aia e parte din cine sunt. Iar profii...I-am iubit pe fiecare în

parte, chiar dacă unii m-au enervat maxim atunci. Pe bună dreptate, totuși. Dar păleau în fața celor pe care îi iubeam. Profa de română... Datorită ei scriu și citesc în continuare zeci de cărți pe an. Tu nu știi, dragă Timp, dar să ai așa un om care să creadă în tine, să te îndrume, să te vadă când parcă nimeni altcineva nu o face... *e life changing*. Îmi amintesc și acum când am mers la un concurs de recitat poezie la Cămin, de ziua lui Eminescu. Mergeam des la concursuri, dar acesta era județean! Atunci am experimentat cel mai tare anxietatea. Eu aveam pregătită poezia *Ce e amorul?*. Am pielea de găină și acum când o citesc. Din cauza anxietății, am uitat versurile, așa că m-am folosit de carte. În timp ce recitam, îmi doream doar să o fac pe profa mândră. Atât. Am recitat cu toată durerea și pasiunea pe care un elev de clasa a XII-a le are. Am câștigat locul I. Profa mi-a dat cadou cartea de exerciții pentru bac. Nu mai știu dacă era șapte lei, cinci zeci sau șaptespe lei cincizeci, dar n-am uitat niciodată momentul acela! M-a format.

Am mai avut un profesor care m-a sculptat cu iubire din aia dură, profu' de logică, Ioan Țiplea. În primul an am fost inamici. Nu înțelegeam logica, nici ea pe mine, iar profu' nu favoriza elevii cu potențial. Ori știai, ori nu. Nu l-am înțeles atunci și nici nu cred că am încercat. Era un alt bărbat mare și dur care venea la oră și striga la noi. Dar, în clasa a X-a sau a XI-a, am făcut sociologie, tot cu dânsul. M-a înțeles domnul Țiplea. A văzut dincolo de rebeliunea și gura mea mare. M-a pus pe drumul cel bun și m-a trimis la un concurs de eseuri, la Șincai. Încurajată și de el și profa de română, am scris un eseu cu titlul *Copil alb, copil negru, amândoi au sânge roșu*. Toată sala de șincaiști m-a aplaudat. Am dat bacul din sociologie. Nu știu dacă pentru că mi-a plăcut atât de mult, sau pentru că mă fascina mintea domnului Țiplea.

Aș putea să-ți mai povestesc atâtea, domnule Timp. Dar sunt adult acum și trebuie să ajung la muncă. La treizeci și unu de ani, nu mai așteaptă prea multă lume după tine. Acum sunt manager de content și marketing într-o companie tech din Olanda. Nu mai e atât de simplu cum era....

Ștefana Sopco – promoția 2011

„Dramatis Personae” ca o mare lecție de viață

„*Nous voulons de la vie au théâtre, et du théâtre dans la vie*” (Jules Renard)

În calitate de elev al Colegiului „Mihai Eminescu” am avut șansa să fiu implicat în multe activități extra curriculare, dar una dintre acestea mi-a schimbat viața, trupa de teatru „Dramatis Personae”.

Teatrul în limba franceză este o scenă deschisă spre învățare și dezvoltare personală

În peisajul educațional liceal, unde disciplinele științifice și umaniste se întrepătrund, teatrul în limba franceză s-a distins ca o formă de artă cu multiple valențe educative. Depășind granițele simplei activități extra curriculare, teatrul a devenit un instrument pedagogic valoros, cu impact profund asupra dezvoltării mele personale și lingvistice.

Curs de artă teatrală la Teatrul din Satu Mare, 1994
O fereastră spre cultura francofonă

Prin intermediul teatrului, am pătruns în universul bogat și divers al culturii francofone. Am explorat opere literare clasice și contemporane, am descoperit autori emblematici și m-am familiarizat cu specificul limbii franceze, cu nuanțele sale și cu expresiile idiomatice. Această imersiune culturală mi-a stimulat curiozitatea și mi-a deschis multe orizonturi.

Un laborator de dezvoltare lingvistică

Teatrul mi-a oferit un cadru propice pentru exersarea abilităților lingvistice. Am fost încurajat să-mi îmbogățesc vocabularul, să-mi perfecționez pronunția și să-mi dezvolt fluența în limba franceză. Prin repetiții și interpretări, am devenit mai conștient de subtilitățile limbii și am învățat să-mi exprim ideile cu claritate și expresivitate.

O școală a emoțiilor și a relațiilor interpersonale

Teatrul este, prin excelență, o artă a emoțiilor. Elevii învață să-și gestioneze emoțiile, să le exprime în mod autentic și să empatizeze cu personajele pe care le interpretează. Apartenența de trupa de teatru, mi-a stimulat dezvoltarea abilităților sociale, încurajând colaborarea, comunicarea eficientă și respectul față de ceilalți membrii ai trupei și față de colegi în general.

O rampă de lansare spre încredere și creativitate

Participarea la activități teatrale a contribuit la creșterea încrederii în sine și la depășirea timidității. Am învățat să ne asumăm riscuri, să ne exprimăm ideile în mod liber și să ne valorificăm potențialul creativ. Teatrul a devenit astfel un spațiu de

afirmare personală și de dezvoltare a spiritului critic.

Un instrument de formare a cetățenilor activi

Teatrul abordează adesea teme sociale relevante, invitând la reflecție și la dezbateri. Am fost mereu încurajați să ne exprimăm opiniile, să ne dezvoltăm simțul civic și să ne implicăm activ în viața comunității. Teatrul a devenit astfel un instrument de formare a unor cetățeni responsabili și angajați.

În concluzie, teatrul în limba franceză reprezintă o resursă

educațională valoroasă, cu beneficii multiple pentru dezvoltarea personală și lingvistică a elevilor. El contribuie la formarea unor tineri deschiși, creativi, încrezători în sine și pregătiți să facă față provocărilor lumii contemporane.

Când eram adolescent, nu înțelegeam pe deplin sensul acestor lucruri, dar ele m-au modelat în persoana care sunt astăzi. Un rol crucial în această transformare l-a avut Nicolae Weisz, „antrenorul” meu de teatru. Îl numesc astfel, pentru că era mult mai mult decât un profesor obișnuit. Întotdeauna am admirat modul său de a fi, de a transfera iubirea pentru teatru, un adevărat „antrenor-jucător”

Trupa de teatru „Dramatis Personae” – fotografie realizată pentru un festival de teatru, în 1995

Colegiul „Mihai Eminescu” din Baia Mare (pe atunci liceu) și activitățile

desfășurate în cadrul acestei unități de învățământ, au completat perfect această experiență unică. Datorită profesorilor și mai ales a „antrenorului”, am descoperit „la joie de vivre”, am învățat o limbă străină într-un mod unic și am primit o educație completă. Am avut șansa de a-mi explora țara și să descopăr lumea (mare lucru atunci), plină de cultură, empatie și bineînțeles, am avut mereu la îndemână teatru de înaltă calitate!

Îi salut pe toți membrii trupei „Dramatis Personae”, multe generații de oameni deosebiți, adevărați cetățeni ce fac onoare comunităților unde trăiesc și muncesc! În timp au apărut și cei care au ales actoria ca meserie, le admir curajul și sacrificiul de alege calea cea grea, dar atât de frumoasă!

„Oamenii au nevoie de exemple, de modele și ei caută – de fapt se caută pe ei înșiși, așa cum s-ar dori, buni și frumoși, într-o imagine ideală – pe scenă. De aici cred că vine și fascinația pentru spectacol. Pentru că, altfel, doar se întâmplă lucruri...” (Amza Pellea)

Dan Carpov, consilier superior în cadrul Consiliului Județean Maramureș
Generația '90

Prima senzație pe care o am acum, gândindu-mă la noi, ca generație a tinerilor ce încercau să picteze lumea în cuvinte, este dată de – poate pare ciudat – *gust*. Un gust al perelor de octombrie, tardive, sau al celebrei sintagme din cântecul lui Joe Dassin, *L'été Indien*. Un gust de vară târzie care parcă era în contratimp cu entuziasmul nostru, pentru că, de pe meleagurile maramureșene, parcă aveam senzația că toate trenurile sunt pierdute și că eram departe, mult prea departe de tot ce însemna fenomenul literar din marile centre universitare, la care ne raportam cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu. Și nu îndrăzneam, fără de osândă, vorba clericului, a cuteza să ne apropiem de ceea ce acolo, la Cluj, Iași sau București, se clădea întru literă și creștea întru ființa și viața textelor adevărate. Un

gust pârguit care ne ținea și de cald și de foame, și de timp și fără de timp, un gust care ne umplea ființa de tot ceea ce aveam nevoie pentru a simți fiorul minunii de a trăi în cuvânt.

A trecut mult timp de la aceste momente și de la viața boemă a bibliotecii... Între timp am trecut prin boema pariziană sau prin rapsodia *boemiană*, am gustat, de la cultura rockului adolescentin, la sobrietatea concertelor clasice, trecând prin muzica religioasă bizantină sau prin concertele lui André Rieu. L-am ascultat pe Mircea Oliv, am savurat discursuri de savanți sau am simțit și trăit alături de mari duhovnici. Am escaladat munți și am cutreierat continente, am zburat sute de mii de kilometri și am bătut la pas cărări nebănuite. Dar gustul acela al bibliotecii tomnatice îl voi avea mereu în minte și tot ceea ce înseamnă o generație a poeziei dispăruți pentru mine va avea

parfumul și senzația serilor de cenaclu... Chiar și acum,

când mă troienesc cu drag aduceri aminte...

Vă mulțumim din suflet dumneavoastră, profesorilor ce ne-ați modelat sufletele și cuvântul, dându-ne lumină!

Mihai Pătrașcu, scriitor și director la Aeroportul Internațional Satu Mare

„Eminescu”, pe filieră teoretică, este cu adevărat un liceu de elită din județul Maramureș. Între anii 1998-2002 am avut șansa și bucuria de a mă instrui și dezvolta intelectual și sufletește în această școală.

Au fost anii în care, o galerie întreagă de dascăli și OAMENI VALOROȘI au pus cunoaștere și lumină în ființele noastre. În tot acest timp s-au pus bazele solide formării noastre cu muncă asidua dar și sete de cunoaștere. Amprentele dascălilor

de aici dăinuie, de atunci, în sufletele noastre!

Stimați Domni Profesori/ Stimate Doamne Profesoare, am fost ONORAȚI! RECUNOȘȚINȚĂ infinită !

Bianca Bodea, manager proiecte, Primăria Baia Mare

Suntem, în familia noastră, la a treia generație care a ales Colegiul Național „Mihai Eminescu”

Adolescența este, din punctul meu de vedere, perioada cu cele mai multe provocări în căutarea identității morale și sociale a unei persoane. Ea coincide cu perioada liceului, anii de liceu fiind, pentru majoritatea persoanelor, cei mai frumoși ani. Colegiul Național „Mihai Eminescu” a fost alegerea mea, în 1992 și, coincidență sau nu, a fost, de asemenea, alegerea fiicei mele, în 2022. O întâmplare fericită, ce poate reprezenta începutul unei tradiții de familie, ar spune unii. Dar asta doar pentru că nu știu faptul că și mama mea și-a petrecut adolescența în același liceu (pedagogic, pe vremea aceea!). Suntem, în familia noastră, la a treia generație care a ales Colegiul Național „Mihai Eminescu” pentru parcursul educațional personal, fără niciun regret.

Anul viitor, fiica mea va termina clasa a XII-a, eu voi sărbători 30 de ani de la absolvirea liceului, iar mama mea va celebra, tot anul viitor, 50 de ani de la absolvire. Eu cred că este vorba despre destin sau informație genetică (ca să dăm un ton dramatic afirmației). Indiferent de situație, putem spune că suntem o familie *reprezentativă* pentru tipologia absolventului eminescian, iar liceul este o perioadă *reprezentativă* adolescenței noastre...

Profesorii care ne-au modelat felul de a gândi ne-au demonstrat faptul că a fi

dascăl nu este doar o meserie, ci o vocație. Ei ne-au dăruit mult mai mult decât cunoștințe – au fost sprijin în momentele de îndoială, ne-au înțeles dincolo de cuvinte, ne-au încurajat când aveam nevoie și ne-au însoțit cu adevărat pe drumul formării noastre. E frumos să știu că, din generație în generație, această legătură specială a rămas neschimbată. În plus, nu aș putea să descriu în cuvinte uimirea mea atunci când am aflat că profesoara de limba și literatura română a fiicei mele este chiar doamna Donca Mărioara - fosta mea profesoară de limba română. Am putut să văd, și în cazul fiicei mele, dorința de a persevera în arta alegerii cuvintelor potrivite și provocarea de a le îmbina cât mai creativ. Doar un profesor cu adevărat pasionat de ceea ce face poate transmite elevilor aceeași iubire față de limba română (în cazul de față). „Vinovata”, chiar dacă la un interval de treizeci de ani, este aceeași - iar acum am oportunitatea perfectă să-i mulțumesc pentru asta!

Privind înapoi, Colegiul Național „Mihai Eminescu” a fost cea mai bună alegere pentru ceea ce mi-am dorit să devin - o spun cu certitudine, după aproape trei decenii de la absolvire

Prof. Bărcuteanu Anca-Simina

CUPRINS

PARTEA I. EMINESCIENI DE AZI	.pag. 1
Argument	Pag. 1
O poveste despre educație, despre oameni și despre speranță	Pag. 3
I. <i>După 25 de ani, din nou în „Verbe vii”</i>	Pag. 5
II. Poesis	Pag. 8
III. Proză –ESEU	Pag. 23
IV. File de cenaclu	Pag. 35
V. Medalion poetic – Gheorghe Pârja la 56 de ani de la debut	Pag. 40
VI. Eroii de lângă noi	Pag. 45
VII. Recenzie – volumul „Buzura la Berința”, de Dana Buzura Gagniuc	Pag. 48
VIII. INTERVIU Dana Buzura	Pag. 52
IX. Cronică de spectacol TEATRU.....	Pag. 59
X. Tableta cinematografică – Clubul miracolelor (XI H)	Pag. 61
XI. Modelele de lângă noi - Prof. Laura Szebeni	Pag. 62
XII. Cu Erasmus+ la Bruxelles	Pag. 64
PARTEA A II-A . EMINESCIENI DE IERI.....	Pag. 71

Colegiul Național „Mihai Eminescu”
Baia Mare, Str. Culturii, Nr. 7, Cod poștal: 430316
Tel. 0262211069, fax. 0262211987
e-mail: colegiul_mihaieminescubm@yahoo.com
www.eminescubm.ro

ISSN 2559-3269

A black fountain pen with silver-colored accents and a quill pen are resting on an open book. A single feather lies on the left page. The background is a wooden surface.

**„Verbe Vii”, Numărul 5,
Serie nouă/ An școlar 2024 - 2025**

***Colegiul Național „Mihai Eminescu”
Baia Mare, Str. Culturii, Nr. 7, Cod poștal: 430316
Tel. 0262211069, fax. 0262211987
e-mail: colegiul_mihaieminescubm@yahoo.com***

www.eminescubm.ro

ISSN 2559-3269